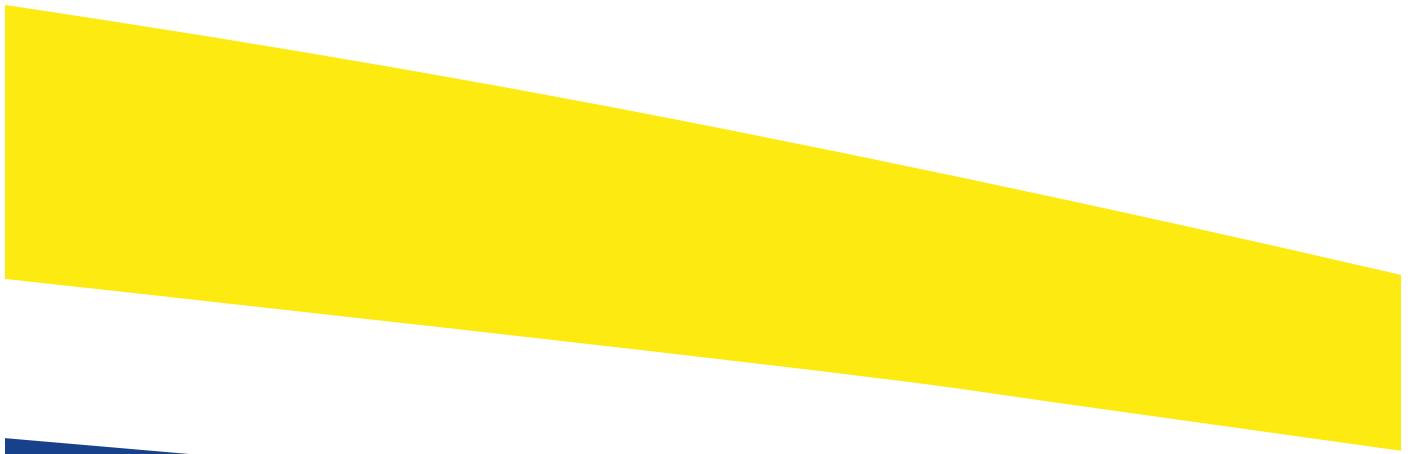

Jaarstukken Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant 2017

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

Jaarstukken
Veiligheidsregio
Midden- en West-Brabant
2017

A vertical color bar with a gradient from yellow at the top to red at the bottom, passing through blue and orange.

Inleiding

Dagelijks met elkaar zichtbaar zijn, binnen het netwerk oplossingen zoeken en midden in onze samenleving staan. In verbinding met onze partners, gemeenten, bedrijven, instellingen en onze inwoners veiligheidsresultaten boeken. In 2017 hebben we opnieuw een stevige impuls gegeven aan het programma Veiligheid van onze regio.

Risicobeheersing zet goede stappen voorwaarts door het intensiveren van de samenwerking met gemeenten, de BRZO(+) bedrijven en instellingen in de zorgsector. Maar ook door de eigentijdse publiekscampagne 'Hé doe de deur dicht', de pop-up stores brandveiligheid in diverse gemeenten en de veiligheids- en zorgexpedities binnen de Taskforce Industrie en Veiligheid.

Een aantal flinke branden plus een aantal niet-alledaagse incidenten en crises, zoals een waterstoring in Bergen op Zoom en een explosie in een drugslab in Kaatsheuvel, is in 2017 effectief bestreden. De ontmanteling van Camping Fort Oranje, waardoor de regio ruim 3 weken in een GRIP 4 en 7 maanden in een GRIP 3 verkeerde, genereerde naast intensieve multidisciplinaire samenwerking een behoorlijke media- en maatschappelijke impact. Door af te stemmen en samen te werken met de gemeente Zundert en de betrokken crisispartners zijn goede resultaten behaald.

De voorbereidingen voor het samenvoegen van de gemeenschappelijke meldkamers in Tilburg en Middelburg liggen op schema. Het fundament voor de nieuwbouw in Bergen op Zoom is gelegd. Een externe visitatiecommissie oordeelde positief over de kwaliteit van onze organisatie. Uit het belevingsonderzoek van de repressieve brandweer, uitgevoerd in opdracht van het Veiligheidsberaad, kwam naar voren dat ook onze brandweer er goed voorstaat. Er is altijd ruimte voor verbetering; de aanbevelingen uit beide rapporten worden opgepakt.

Niet alle ambities die opgenomen waren in de beleidsbegroting zijn gerealiseerd. Dit komt onder meer door extra werkzaamheden die voortkwamen uit onverwachte risico's als Fort Oranje. Alle reden om onze medewerkers te bedanken voor hun inzet en flexibiliteit. Dit geldt overigens ook voor de ruimte en support die wij van het bestuur gekregen hebben.

Als onze organisatie intern up-to-date is, kunnen we buiten presteren. In 2017 zijn dan ook projecten gestart op het gebied van vakbekwaamheid en leiderschap, leren en evalueren, e-HRM en risico-gericht werken.

Zo wordt het 'binnen beter, buiten veiliger!'

Tijs van Lieshout
Directeur Veiligheidsregio

Inhoudsopgave

Inleiding	5
Leeswijzer	7
Jaarrekening in beeld	8
1 Samenvatting	11
1.1 Resultaat	13
1.2 Reservepositie	14
2 Verantwoording programma Veiligheid	15
2.1 Thema 1 - Bestuur en organisatie	20
2.2 Thema 2 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding	25
2.3 Thema 3 - Bevolkingszorg	29
2.4 Thema 4 - Risicobeheersing	29
2.5 Thema 5 - Incidentbestrijding	34
2.6 Thema 6 - Geneeskundige zorg	37
2.7 Thema 7 - Middelen	39
2.8 Thema 8 - Algemene Opbrengsten	43
3 Paragrafen	45
3.1 Bedrijfsvoering	47
3.2 Financiering	49
3.3 Investerings	51
3.4 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	53
3.5 Onderhoud kapitaalgoederen	58
3.6 Verbonden partijen	59
4 Jaarrekening	61
4.1 Grondslagen vastlegging	63
4.2 Balans	64
4.3 Toelichting op de balans	67
4.4 Overzicht baten en lasten in de jaarrekening	78
4.5 Toelichting baten en lasten in de jaarrekening	80
4.6 Algemene Dekkingsmiddelen	87
4.7 Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien	88
4.8 Incidentele baten en lasten	88
4.9 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves	89
4.10 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)	90
4.11 Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	93
4.12 Bijlage verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA)	94
5 Overige gegevens	95
5.1 Gebeurtenissen na balansdatum	97
5.2 Intekentaken gemeenten	98
6 Controleverklaring	99
7 Bijlagen	103
7.1 Afschrijvingstermijnen activa	105
7.2 Lijst van veelgebruikte afkortingen	106
7.3 Verantwoording IOV gelden	107

Bestuur en directie

Het bestuur van de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant (VRMWB) heeft regionale regie op een goede behartiging van de zorg voor de veiligheid en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Het primaire doel is het beschermen van haar burgers tegen risico's op het gebied van fysieke veiligheid. Het bestuur is daarbij verantwoordelijk voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening, de gemeenschappelijke meldkamer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het Algemeen Bestuur (AB) van VRMWB bestaat uit de burgemeesters van de 26 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) is in 2017 samengesteld uit een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en vijf portefeuillehouders.

Burgemeester	Functie	Portefeuille
P.G.A. Noordanus (tot 1 okt 2017)	Voorzitter	Communicatie en externe betrekkingen
P.F.G. Depla	Plv. voorzitter	Bevolkingszorg en grensoverschrijdende samenwerking
S.W.Th. Huisman	Lid	Brandweezorg en Crisisbeheersing
J. Niederer	Lid	Informatievoorziening / ICT
J.F.M. Janssen	Lid	Interregionale samenwerking en financiën en Personele zaken
L. Poppe-de Looff	Lid	Veiligheid en Zorg
J.P.M. Klijs	Lid	Verbinding VR/OMWB

Leeswijzer

De jaarstukken 2017 bestaan uit het jaarverslag, de jaarrekening en de overige gegevens. Het jaarverslag is opgenomen in hoofdstuk 2 en 3. De jaarrekening is opgenomen in hoofdstuk 4. De jaarstukken hebben de volgende indeling:

Hoofdstuk 1 Samenvatting

De samenvatting bestaat uit een korte beschrijving van Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant, een analyse van het behaalde resultaat 2017 en een overzicht van de reservepositie.

Hoofdstuk 2 Programmaverantwoording

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de realisatie van de thema's. De doelstellingen, status en de kosten worden per thema toegelicht.

Hoofdstuk 3 Paragrafen

In hoofdstuk 3 zijn de paragrafen opgenomen, conform het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Dit betreft een verantwoording van de beheersmatige aspecten.

Hoofdstuk 4 Jaarrekening

De jaarrekening bestaat uit de balans en programmarekening met toelichtingen. Per thema is een verschillenverklaring opgenomen.

Hoofdstuk 5 Overige gegevens

In dit hoofdstuk staan de overige gegevens van de jaarstukken, o.a. gebeurtenissen na balansdatum.

Hoofdstuk 6 Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant staat in dit hoofdstuk.

Hoofdstuk 7 Bijlagen

In de bijlagen staan een specificatie van de afschrijvingstermijnen, een lijst met gebruikte afkortingen in de jaarstukken en de verantwoording IOV gelden.

Jaarrekening 2017 in beeld

Onze regio

- 26 gemeenten
- 1,1 mln inwoners
- 2100 km² oppervlakte

Onze mensen

1269
brandweer-
vrijwilligers

469 FTE
brandweer-
beroeps

31 FTE
brandweer-
personeel meldkamer

64 FTE
medewerkers onder-
steunende afdelingen

Kernwaarden

vakbekwaam, slagvaardig, zichtbaar, samenwerkingsgericht

Feiten en cijfers 2017

7192
inzetten
brandweer

80%
realisatie 1^e
tankautospuit op tijd

10
grip
situaties

788
OVD-G
inzetten

77
BRZO-
inspecties

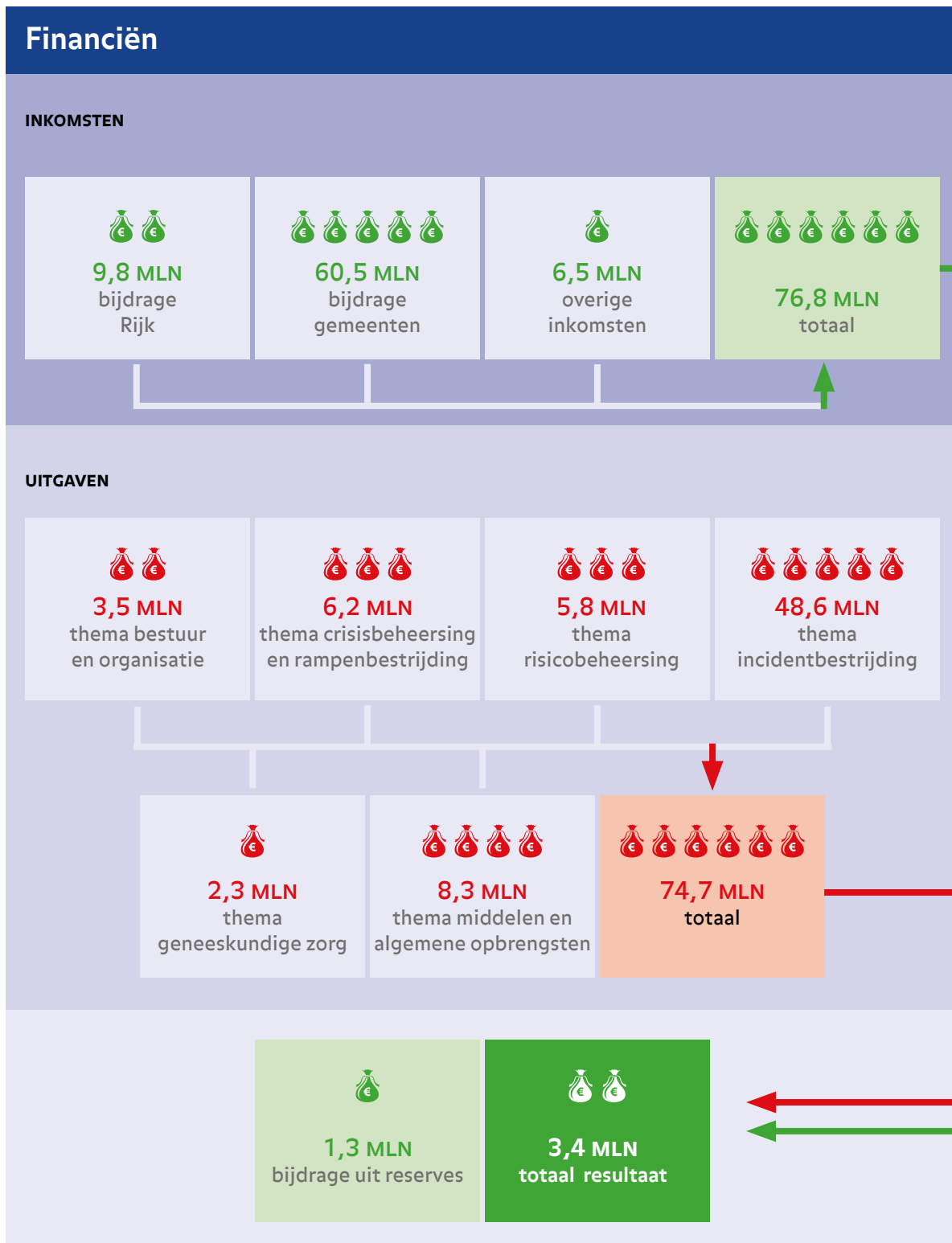
1011
controles
brandveilig gebruik

1800
evenementen
adviezen

Samen maken wij onze regio veiliger

1

Samenvatting

1 Samenvatting

Als veiligheidsregio willen we zorgen voor meer veiligheid van onze burgers. Het is onze taak om hen zoveel mogelijk te beschermen tegen risico's en hen hulp en nazorg te bieden in het geval van een ramp of crisis. De schaal waarop we als veiligheidsregio functioneren, de multidisciplinaire samenwerking en integrale aanpak op plan- en uitvoeringsniveau, onze netwerk- en platformfunctie en onze expertise en professionaliteit bieden ons de mogelijkheden om voor nog betere bescherming en hulp te zorgen. Aan de veiligheidsregio is in die zin een leidende rol toebedacht. Die rol willen wij duidelijk oppakken door verantwoordelijkheid te nemen en ook van anderen verantwoordelijkheid te vragen. Wij zien het als onze taak om zowel onze bestuurlijke als operationele slagkracht de komende jaren te versterken. Wij gaan de banden met onze externe partners verstevigen en verankeren deze. In de richting van de 26 gemeenten, die onze regio vormen en zowel onze eigenaren als onze opdrachtgevers zijn, versterken wij onze ondersteunende en faciliterende rol. Binnen de organisatie stimuleren we de samenwerking tussen de operationele diensten en maken we door aanscherping van het beleid op het gebied van oefenen, trainen en opleiden extra werk van praktijkgerichte competenties, kennis en kunde.

1.1 Resultaat

VRMWB heeft over het boekjaar 2017 een positief resultaat behaald van € 3,4 miljoen. Het resultaat is per thema als volgt opgebouwd:

Resultaat	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
1. Bestuur en organisatie	€ 2.678.393	€ 3.102.485	€ 3.078.195	€ 3.310.633	€ -232.438
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 4.680.691	€ 5.441.133	€ 5.778.860	€ 4.263.673	€ 1.515.186
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ 4.625.165	€ 4.773.178	€ 4.671.529	€ 4.527.503	€ 144.027
5. Incidentbestrijding	€ 45.383.184	€ 46.448.542	€ 46.498.862	€ 45.070.410	€ 1.428.453
6. Geneeskundige zorg	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
7. Middelen	€ 7.032.533	€ 7.816.111	€ 7.822.003	€ 7.384.543	€ 437.460
8. Algemene opbrengsten	€ -69.453.474	€ -70.322.348	€ -70.735.848	€ -70.309.212	€ -426.636
Totaal resultaat	€ -2.789.526	€ -	€ -	€ -3.497.337	€ 3.497.337

Het totaal saldo van baten en lasten kan ten opzichte van de beleidsbegroting op hoofdlijnen als volgt worden verklaard (x € 1.000):

Verschillenverklaring (x € 1.000)	Verschil	Effect op resultaat
Gemeenschappelijke meldkamer	€ 974	positief
Fort Oranje	€ -800	negatief
Loonkosten	€ 969	positief
Opleiden en oefenen	€ 410	positief
Vrijwilligers	€ 430	positief
Reserves	€ 713	positief
Overige verschillen	€ 801	positief
	<u>€ 3.497</u>	

Een gedetailleerd overzicht van de themarealisaties en de verklaringen van de verschillen is opgenomen in paragraaf 4.5 Toelichting baten en lasten in de jaarrekening.

GMK

In 2020 wordt de meldkamer Midden- en West-Brabant samengevoegd met de meldkamer van Veiligheidsregio Zeeland. De nieuwe meldkamer wordt in Bergen op Zoom gehuisvest. In aanloop naar de nieuwe huisvesting en samenvoeging worden diverse projecten gezamenlijk opgepakt. Dit leidt tot terughoudendheid in de investeringen en de reguliere bedrijfsvoering, met een aanzienlijk positief resultaat als gevolg. De investeringen zijn opgenomen in het project samenwerken GMK en GMZ. Het voordeel op de kapitaallasten door de uitgestelde investeringen bedraagt in 2017 € 400.000. Het voordeel op de verbindingen en overige ICT kosten bedraagt € 535.000. Tevens is er nog een voordeel behaald op de functie van calamiteitencoördinatoren van € 40.000.

Fort Oranje

De VRMWB heeft zich gecommitteerd aan de kosten die zijn gemaakt in de periode van GRIP 4 (23 juni tot 13 juli 2017). De totale kosten, tijdens deze periode, bedragen € 800.000 en zijn opgenomen in de exploitatie van VRMWB. Dit zorgt voor een aanzienlijke overschrijding op thema 1 - Bestuur en organisatie.

Loonkosten

In het najaar van 2017 is een nieuwe organisatiestructuur voor VRMWB ingevoerd. Mede door deze ontwikkeling zijn diverse vacatures in 2017 niet ingevuld en is op beperkte schaal gewerkt met inhuur van derden. Het resultaat is een aanzienlijk voordeel op de personele kosten van € 851.500. Tevens is er in 2017 een teruggaaf van de loonheffing over 2011 t/m 2015 ontvangen. Dit is het resultaat van het onderzoek uitgevoerd door Human Capital naar de loonkostenregelingen die de VRMWB in het verleden niet benut heeft.

Opleiden en oefenen

De opleidingstrajecten van manschappen en bevelvoerders zijn in 2017 later gestart. Hierdoor is een voordeel ontstaan op de opleidingskosten. Door keuzes te maken in de oefenlocaties van de brandweer is ook een positief voordeel behaald. Sommige locaties zijn om niet, of tegen beperkte vergoeding gehuurd. Het totale voordeel voor opleiding en oefenen in 2017 bedraagt € 410.000.

Vrijwilligers

In 2017 zijn ruim 60 vrijwilligers minder werkzaam bij VRMWB dan waar in de begroting rekening mee is gehouden. Tevens zijn er in 2017 minder langdurige en complexe incidenten geweest, waardoor er minder inzet van vrijwilligers is geweest. Dit zorgt voor een positief effect op het resultaat van € 430.000.

Reserves

Binnen VRMWB wordt gewerkt met een egaliseringsreserve voor de kapitaallasten. Door middel van deze reserve blijven de jaarlijkse kapitaallasten in de exploitatie gelijk. De reserve vangt eventuele verschillen op. In 2017 is het plafond van € 8,7 miljoen bereikt, waardoor het overschot in de exploitatie is vrijgevallen. Dit heeft een positief effect gehad op de exploitatie van ruim € 1 miljoen.

Overige verschillen

Diverse overige afwijkingen zorgen voor een positief effect van in totaal € 714.000. Deze verschillen hebben betrekking op een veelvoud van posten welke onder één noemer zijn samengevat. De kosten van energie, bestaande uit de brandstofkosten van de voertuigen en de elektrakosten van de kazernes vallen € 220.000 lager uit. Tevens zijn diverse (innovatie)projecten op het gebied van de geneeskundige zorg en ICT niet doorgegaan, dit betreft onder andere de aanschaf en inrichting van dienstwagens en de latere invoering van het Brandweer Vakbekwaamheid Managementsysteem (BVMS). Dit heeft een positief effect op het resultaat van € 341.000.

1.2 Reservepositie

VRMWB heeft alleen nog reserves met een specifieke bestemming. Algemene reserves zijn niet langer aanwezig. De omvang van de reserves en voorzieningen vertoont over het boekjaar 2017 het volgende verloop:

	Stand per 1-1-2017	Stand per 31-12-2017	Vershil
Algemene reserve	€ -	€ -	€ -
Bestemmingsreserve	€ 19.833.306	€ 20.219.239	€ 385.933
Nog te bestemmen exploitatieresultaat	€ 2.789.526	€ 3.497.337	€ 707.811
Voorzieningen	€ 1.292.606	€ 1.166.182	€ -126.424
Totaal	€ 23.915.438	€ 24.882.758	€ 967.320

De toelichting van de individuele reserves en voorzieningen is opgenomen in paragraaf 4.3 toelichting op de balans. Op 1 februari 2018 heeft het AB besloten over een herziening van de reserves. Dit besluit wordt verwerkt na vaststelling van voorliggende jaarrekening. Het besluit wordt in paragraaf 5.1 Gebeurtenissen na balansdatum verder toegelicht.

2

Verantwoording programma Veiligheid

2 Verantwoording programma Veiligheid

Samen maken we de regio veiliger, daar zetten wij ons voor in. Er zijn twee manieren waarop wij daaraan bijdragen namelijk door het voorkomen/beperken van risico's en het bestrijden van incidenten. Maar wij kunnen en doen dat niet alleen. Veiligheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van overheid, burgers, bedrijven en instellingen. Wij geven hieraan invulling door vanuit een risicogerichte aanpak samen te werken en de zelfredzaamheid te stimuleren. Daarnaast blijven wij aanspreekbaar op een (steen)goede uitvoering van onze (wettelijke) kerntaken.

Onze veiligheidsregio heeft zich ontwikkeld tot een slagvaardige en vakbekwame organisatie die zijn kerntaken goed uitvoert op het gebied van risicobeheersing, crisisbeheersing, incidentbestrijding en impactbestrijding. De basis is op orde. We zijn een stabiel opererende organisatie en betrouwbare veiligheidspartner die zijn kernactiviteiten heeft weten te borgen. Onze bedrijfsvoering en interne organisatie zijn daarop afgestemd en de samenwerking met externe partners die daarvoor nodig is, heeft al de nodige vruchten afgeworpen. Het accent verschuift naar risicogerichtheid en het stimuleren van zelfredzaamheid. We zoeken nadrukkelijk de verbinding en samenwerking met de buitenwereld zoals veiligheidspartners, bedrijven, instellingen, gemeenten en burgers. We stemmen daar onze diensten en producten op af en innoveren waar nodig en mogelijk.

De nadruk lag in 2017 op het implementeren, verder ontwikkelen, uitrollen en realiseren van wat we in de voorgaande jaren in gang hebben gezet. Centraal hierbij staan onze kernwaarden: vakbekwaam, slagvaardig, zichtbaar en samenwerkingsgericht. Het kader van het jaarplan is het beleidsplan van VRMWB en de strategische agenda van het veiligheidsberaad.

Naast de doelen die we ons voor dit jaar hebben gesteld, werken we 'gewoon' door aan onze primaire en vanzelfsprekende producten. Dagelijks geven we bijvoorbeeld (brandveiligheids)adviezen, we oefenen, bereiden ons voor op incidenten, bestrijden incidenten, doen brandonderzoek en voeren alle ondersteunende processen uit. De 'going concern' lijkt onderbelicht door de nieuwe ambities, maar ook deze taken hebben we vol aandacht en met passie uitgevoerd.

Doelstellingen

De missie: *Samen maken wij onze regio veiliger.*

"Wij zijn een krachtige en gerespecteerde speler in het veld van fysieke veiligheid. Wij stimuleren dat de samenleving bewust met risico's om kan gaan. Wij helpen om goede afwegingen te maken door onze expertise actief te delen en treden slagvaardig en vakbekwaam op. Wij zijn betrouwbaar omdat we altijd hulp bieden of een handelingsperspectief geven."

Wij zetten ons actief in voor een veiligere samenleving door:

1 Slagvaardige en vakbekwame veiligheidszorg te leveren

"Wij hebben al laten zien dat wij professionals zijn, die steengoed zijn in ons vak. Maar met alle media-aandacht zijn we ook kwetsbaar. In de publieke opinie ben je zo goed als je laatste incident. Dus willen wij goed blijven doen waar we al goed in zijn en zelfs nog een beetje beter. Wij werken veilig, leren van incidenten en vernieuwen waar dat bijdraagt aan ons vakmanschap en professionele optreden."

- Wij verstaan ons vak en werken steeds aan de verbetering van onze (operationele) prestaties.
- Wij investeren continu in onze vakbekwaamheid.
- Wij innoveren onze tactieken en technieken.
- Wij leren van incidenten, rampen en crises.

2 Verantwoord om te gaan met risico's

"Het verhogen van de veiligheid doen wij door risico's nog eerder en beter te beheersen. Het is belangrijk dat we ze eerder in beeld hebben en goed doorgronden. Vervolgens kijken we met welke maatregelen we het risico kunnen verkleinen en maken we een integrale aanpak. Dat doen we niet alleen, maar samen met de gebruikers, eigenaren, de gemeente en andere relevante partijen. Zo bevorderen we meteen het risicobewustzijn en kunnen we het nemen van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid ondersteunen. Dit vraagt om een andere invulling van onze rol. Wij initiëren, brengen partijen samen en voeren regie op het proces. Wij bieden een platform waar partijen elkaar ontmoeten en kennis wordt gebundeld en gedeeld. Deze nieuwe rol moet al werkend ontdekt, ontwikkeld en geborgd worden."

- Wij volgen een risicogerichte en integrale aanpak voor het verbeteren van de fysieke veiligheid.
- Wij voeren regie op het thematisch of gebiedsgericht agenderen en beheersen van risico's en brengen relevante partijen bij elkaar.

- Wij sluiten allianties met gemeenten, netwerkpartners, maatschappelijke instellingen en private partijen om risico's in dialoog gericht aan te pakken.
- Wij stimuleren de samenleving in het nemen van de eigen verantwoordelijkheid en geven ondersteuning in het bevorderen van de zelfredzaamheid en de samenredzaamheid.

3 De organisatie continu door te ontwikkelen

“Deze beweging vraagt om externe (omgevings)gerichtheid, samenwerking met externe partijen, interne samenwerking, flexibiliteit, harmonisatie en tegelijk differentiatie, lerend vermogen, innovatie van processen, diensten en producten waarbij onderscheid wordt gemaakt in confectie en maatwerk. Met andere woorden: we kunnen de doelstellingen alleen halen als de organisatie mee ontwikkelt. We hebben het dan onder andere over aspecten als leiderschap, cultuur, medewerkers en structuur”.

- We hebben een actueel en samenhangend strategisch personeelsbeleid, afgestemd op de ambitie van de organisatie.
- We stimuleren (persoonlijk) leiderschap en eigenaarschap.
- We verbeteren de professionele branding/marketing van onze prestaties.
- We zijn een betrouwbare partner met onze medewerkers als ambassadeurs.

4 Informatie en communicatie te optimaliseren

“Wij hebben heel veel expertise op het vakgebied fysieke veiligheid, maar deze is nog te veel versnipperd. Wij willen onze collectieve kennis en ervaring bundelen, verder ontwikkelen en beschikbaar stellen binnen en buiten de organisatie en daarmee een platform zijn voor fysieke veiligheid. Door het delen van onze expertise dragen wij bij aan een veiligere samenleving.”

- We hebben een adequaat en eigentijds informatiemanagement dat de ontwikkeling van de organisatie ondersteunt en stimuleert.
- Wij verzamelen, ontwikkelen, verbinden, ontsluiten en delen expertise op het gebied van fysieke veiligheid.
- Wij zijn continu in dialoog met de samenleving over fysieke veiligheid. Wij zijn een ‘open huis’.
- Wij werken aan een duurzaam sterk imago. Wij zijn zichtbaar en hebben een duidelijk herkenbare toegevoegde waarde in de (lokale) gemeenschap.

De beweging die we inzetten met deze thema's is niet in één jaar gerealiseerd, maar zal langer doorlopen tot 2020. Elk jaar zetten we stappen om onze doelen verder te bereiken. De projecten die we uitvoeren zijn gekoppeld aan de doelstellingen van de organisatie.

Centraal bij het behalen van de doelstellingen staan onze waarden vakbekwaam, slagvaardig, zichtbaar en samenwerkingsgericht.

• Vakbekwaam

Werken aan veiligheid doen we professioneel en met passie: met ons hoofd en met ons hart. We verstaan ons vak en zijn tegelijk leergierig. Dat beschouwen we als onze plicht en is tevens onze drijfveer.

• Slagvaardig

In de startblokken bij een groot incident. Gevraagd en ongevraagd advies geven. De weg wijzen in zelfredzaamheid. Kortom, met maatwerk op ons doel af. Dat doen we vaardig en slagvaardig.

• Zichtbaar

De hele regio moet op ons kunnen rekenen. We zijn zichtbaar op straat en maken actief deel uit van de samenleving. Partners in veiligheid: altijd, overal en voor iedereen. Daar mag je ons aan houden.

• Samenwerkingsgericht

Optimale veiligheid door maximale samenwerking. We smeden graag sterke coalities, stimuleren anderen en zijn zelf constructief. Het gaat ons om ‘samen denken en doen in veiligheid’.

De bijdragen van de gemeenten aan de veiligheidsregio vallen in de gemeentelijke begroting binnen slechts 1 functionele code, te weten 'openbare orde en veiligheid'. Het is daarom logisch om bij de inrichting van de begroting van VRMWB slechts 1 programma in de begroting en jaarstukken te hanteren, te weten Veiligheid.

Binnen het programma Veiligheid zijn 8 thema's gedefinieerd. De aanpassing van de indeling heeft als doel om de herkenbaarheid en de transparantie van de begroting te vergroten, waardoor ook de beheersing wordt vergroot. Afhankelijk van de prioriteiten in een bepaald jaar kunnen de thema's worden ingevuld. Voor 2017 zijn de volgende thema's gedefinieerd:

- 1 Bestuur en organisatie.
- 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding.
- 3 Bevolkingszorg.
- 4 Risicobeheersing.
- 5 Incidentbestrijding.
- 6 Geneeskundige zorg.
- 7 Middelen.
- 8 Algemene opbrengsten.

In de beleidsbegroting 2017 is per thema een paragraaf met resultaten beschreven. Deze resultaten vormen de basis voor de verantwoording in de jaarrekening 2017. Hierbij wordt een relatie gelegd met de jaarplannen van de dienstonderdelen en afdelingen. De verantwoording is gebaseerd op een stoplichtmodel. Hierbij is per doelstelling/resultaat door een kleur (groen, geel en rood) aangegeven wat de status van de doelstelling is.

Kleur	Betekenis
●	doelstelling gereed / behaald
●	doelstelling nog niet gereed, maar zal wel worden behaald
●	doelstelling is niet behaald

2.1

Thema 1

Bestuur en organisatie

2.1.1 Inleiding

Het bestuur van VRMWB heeft regionale regie op een goede behartiging van de zorg voor de veiligheid en de hulpverlening aan de burgers in hun werkgebied. Het primaire doel is het beschermen van haar burgers tegen risico's op het gebied van fysieke veiligheid. Het bestuur is daarbij verantwoordelijk voor een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweezorg, de geneeskundige hulpverlening, de gemeenschappelijke meldkamer en de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het AB van VRMWB bestaat uit de burgemeesters van de 26 deelnemende gemeenten. Het Dagelijks Bestuur (DB) is samengesteld uit zes burgemeesters (portefeuillehouders), een plaatsvervangend voorzitter en een voorzitter.

Het Veiligheidsberaad bestaat uit de 25 voorzitters van de veiligheidsregio's en komt vier keer per jaar bijeen. Het beraad werkt met een strategische agenda voor de veiligheidsregio's. In deze agenda zijn zowel de gezamenlijke doelstelling met de ministeries als de eigen prioriteiten opgenomen.

Als bestuur en medewerkers van VRMWB werken we dagelijks met enthousiasme en overtuiging aan de veiligheid voor onze burgers. Wij zetten ons daarbij in op zowel het voorkomen van rampen en crises als het effectief bestrijden daarvan wanneer dat aan de orde is. VRMWB doet dat niet alleen. Zij werkt duurzaam samen met een groot aantal partners, waaronder gemeenten, maatschappelijke instellingen en bedrijfsleven. Vanuit het besef dat velen een (eigen) verantwoordelijkheid hebben voor veiligheid. Wanneer die verantwoordelijkheid gezamenlijk inhoud en vorm wordt gegeven, neemt de kans op effectiviteit in veiligheid toe.

2.1.2 Inzet en resultaten

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
uitvoeren van beleidsplan 'realisme in denken en doen' beleidsperiode 2015-2019	●	Het meerjarig beleidsplan is vertaald naar concrete resultaten en acties in de beleidsbegroting en het jaarplan. In deze jaarrekening worden de verschillende resultaten toegelicht.
Fort Oranje	●	Inspelen op ongekende risico's en een rol pakken als veiligheidsregio voor gemeenten uit het werkgebied. Een verantwoordelijkheid voor VRMWB. Daarom stond VRMWB klaar op 22 juni 2017 voor de gemeente Zundert toen GRIP 4 werd afgekondigd voor camping Fort Oranje. Letterlijk een ongekend risico want de leefbaarheid en veiligheid voor de ongeveer 800 bewoners stond onder druk. Meer dan 8 maanden is er samen met de hulpdiensten en gemeente Zundert (soms ook geholpen door de andere gemeenten) de schouders onder de situatie gezet en is voor de bewoners de leefbaarheid en veiligheidssituatie aangepakt. Ondertussen is het merendeel van de bewoners (geholpen) vertrokken. Een leerzame casus waaruit duidelijk werd dat wetgeving voor situaties als deze nodig is en een organisatie als VRMWB met haar kennis en kunde van crises hierin een belangrijke (ondersteunende) rol kan pakken. De wereld verandert en wij veranderen daarin mee om zo de situatie buiten veilig te houden.
uitvoeren van de wettelijk verplichte visitatie	●	Op 19 en 20 april 2017 heeft de visitatiecommissie ons een bezoek gebracht. Als voorbereiding hebben we eind 2016 en begin 2017 een zelfevaluatie uitgevoerd met behulp van ronde tafelgesprekken met verschillende doelgroepen. De visitatiecommissie heeft op basis van documenten en gesprekken een visitatierapport opgesteld met zowel complimenten als aandachtspunten. Door het bestuur zijn 3 aandachtspunten geprioriteerd: organisatiestructuur, reikwijdte en ambities en verbinden met ketenpartners. Deze onderwerpen zijn onder de aandacht en in het jaarplan 2018 meegenomen.
stimuleren van risicogericht werken	●	Afgelopen jaar hebben er verschillende initiatieven plaatsgevonden om risicogericht werken in de organisatie verder te brengen. Binnen diverse pilots van de gebiedsgerichte aanpak zijn mooie successen behaald. In september is er een themabijeenkomst georganiseerd met het management over het waarom, hoe en wat van risicogericht werken en hoe ze hier in de praktijk mee aan de slag kan. Een koppeling is gemaakt met de nieuwe rol van veiligheidsregisseur die in 2018 verder wordt uitgewerkt. De borging in houding, gedrag en competenties van medewerkers is een meerjarig traject. In 2017 is hiervoor een basis gelegd.
pilots op het gebied van intramurale zorg, extramurale zorg, BRZO en spoorzone zijn geëvalueerd en verder uitgerold.	●	Ondertussen heeft de Taskforce Veiligheid in Zorg en Industrie in haar huidige vorm de eindfase bereikt. Naast de ontwikkelde advieswijzer die uitgerold kan worden in de regio heeft het de volgende resultaten opgeleverd: <ul style="list-style-type: none"> • Een liaison uitwisseling met het Nederlandse Rode Kruis waarbij de samenwerking tussen VRMWB en NRK geïntensiveerd is. • Een Brabant-brede samenwerking tussen Brandweer, VRMWB / VRBZO/ VRBN, GHOR Brabant MWN, NRK en KBO-Brabant waarmee via workshops aan ouderen in de regio praktische handvatten gegeven worden waardoor zij langer op een veilige manier thuis kunnen blijven wonen. • De masterclass van VNO-NCW Brabant waaraan bedrijven mee kunnen doen om hun veiligheidssituatie naar een hoger niveau te tillen.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
<p>pilots op het gebied van intramurale zorg, extra-murale zorg, BRZO en spoorzone zijn geëvalueerd en verder uitgerold.</p> <p>vastgestelde projecten Veiligheidsberaad worden uitgevoerd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ● ● ● ● 	<ul style="list-style-type: none"> • De Brabant-brede aanpak voor risicorelevante bedrijven die nu landelijk uitgerold wordt. Hierbij werkt de individuele aanpak waarin bedrijven een plan van aanpak voor hun veiligheidssituatie hebben opgesteld en nu uitvoeren. De risicogerichte aanpak waarbij advisering prevaleert boven toezicht draagt hieraan positief bij. • De uitkomsten van het handelingsperspectief Spoor worden nu vertaald in een handzame versie voor bestuurders in de regio. <p>Daarnaast heeft het proces van de Taskforce bijgedragen aan de strategische agenda waarbij invulling gegeven wordt aan het uitwerken van de netwerkpositie van VRMWB, de risicogerichte aanpak verder uitgerold wordt, we met onze inwoners werken aan een weerbare samenleving en we inzicht zoeken in voor ons ongekende risico's.</p> <p>Wateroverlast en evacuatie In 2017 is samen met de waterschappen een inventarisatie uitgevoerd naar de mogelijke waterscenario's die kunnen optreden in onze veiligheidsregio. Op basis van deze inventarisatie worden hieruit maatgevende scenario's bepaald die vervolgens, in samenwerking met vitale partners, verder worden uitgewerkt in het kader van de impactanalyses die iedere veiligheidsregio moet hebben uitgevoerd in 2018.</p> <p>Kernenergie en stralingsincidenten In het kader van het landelijke project zijn diverse producten opgeleverd. De masterclass stralingsincidenten is met onze medewerking ontwikkeld en uitgerold. Deze is gereed om bij het IFV afgenomen te worden door alle geïnteresseerde veiligheidsregio's. Daarnaast is aan het IFV opdracht gegeven voor de aanschaf van persoonlijke beschermingsmiddelen voor de eerste 12 uur van een kernramp. Ook zijn de nieuwe bestuurlijke netwerkkaarten en de respons voor categorie B-objecten verwerkt in het nieuwe regionale rampbestrijdingsplan stralingsincidenten. Verder is de specialistische kennis over straling en nucleair geborgd in een pool van stralingsdeskundigen Zuid-Nederland. Hierbij wordt samengewerkt met de andere regio's in het zuiden van Nederland.</p> <p>Maatschappelijke continuïteit als gevolg van uitval van nutsvoorzieningen In het kader van de continuïteit bij de uitval van nutsvoorzieningen heeft het project een rapport opgeleverd met daarin handvatten om de netwerkrol van de veiligheidsregio te verbeteren op het gebied van vitale infrastructuur. Het rapport is gespiegeld aan de stand van zaken in de regio. Hieruit is naar voren gekomen dat er ruimte voor verbetering is met name op het gebied van uitval telecommunicatie. De afgelopen jaren hebben er zich, in samenhang met het beschikbare netwerk over dreigende uitval, een aantal bijna-incidenten voorgedaan (Steenbergen, Bergen op Zoom). In samenwerking met de 26 gemeenten zijn de locaties van noodvoorzieningen in beeld gebracht en letterlijk op kaart gezet (overzicht crisisteam bij uitval). Het in beeld brengen van de voorzieningen in de eigen regio heeft voorrang gekregen boven de opstelling van een convenant in samenwerking met de buurregio VR Zeeland (convenant Veiligheidsregio MWB, VR Zeeland bestuurlijke vaststelling eind 2017). De meerwaarde van een convenant wordt opnieuw bezien in samenhang met de verdere ambitiebepaling.</p> <p>Versterking Bevolkingszorg</p> <ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met de veiligheidsregio's Zeeland, Rotterdam-Rijnmond en Zuid-Holland-Zuid is een project gestart om enkele vraagstukken (risicocommunicatie, definiëring zelfredzaamheid tijdens incidenten, prestatiedoelstellingen, organisatie BZ opzet koude fase) vorm en inhoud te geven.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
<p>vastgestelde projecten Veiligheidsberaad worden uitgevoerd</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 	<p>De resultaten hiervan zijn onder meer terug te vinden in de monodisciplinaire uitwerking van het Regionaal Crisis Plan voor Bevolkingszorg.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de landelijke voortgangsrapportage over de implementatie van het visiedocument 'Bevolkingszorg op Orde 2.0' is een landelijke werkgroep gestart. Hierin krijgt de doorontwikkeling van processen binnen Bevolkingszorg (van aanbod- naar vraaggericht werken, uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en improvisatievermogen van burgers, toespitsen op versterken van zelfredzaamheid en hulpverlening aan kwetsbare groepen) vorm. VRMWB Brabant speelt een actieve rol binnen deze werkgroep. <p>Bovenregionale Operationele Besluitvorming (BOB) (voorheen Versterken civiel-militaire samenwerking) De landelijke uitwerking is gereed en de implicaties hiervan zijn verwerkt in het concept Regionaal Crisis Plan (ter vaststelling tweede kwartaal 2018).</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Kwaliteit en vergelijkbaarheid Het landelijke project kwaliteit en vergelijkbaarheid is vertraagd en bijgesteld. Landelijk is het project verdiept door een gedragen model voor het presterend vermogen van veiligheidsregio's neer te zetten. Hierbij wordt langs drie lijnen gewerkt aan vergelijking en kwaliteitsverbetering: <ul style="list-style-type: none"> • Gebruik van eerste bevindingen uit de eerste strategische visitaties van veiligheidsregio's: wat leert dat ons, wat kunnen we daar nu al mee? • Inzicht in en leren van de rode draad uit de regiobeelden van de Inspectie van het Ministerie van JenV ten aanzien van de Staat van de rampenbestrijding. • Uitvoeren van een gezamenlijke benchmark op één of meer kostensoorten. Op deze drie lijnen is de veiligheidsregio actief en sluit hierbij aan. ● Verminderde Zelfredzaamheid Het landelijk project Zelfredzaamheid heeft nog niet geresulteerd in een vastgesteld projectvoorstel. Uit inventarisatie blijkt dat er behoefte is aan een bestuurlijk kader om te komen tot een toekomst bestendige uitwerking van het thema. Naar aanleiding van een bestuurlijke themabijeenkomst constateerden we dat het nog te vroeg is om op basis van de huidige activiteiten op het gebied van zelfredzaamheid en verminderde zelfredzaamheid – en de informatie en kennis die tot nog toe verzameld is – een steekhoudende aanpak en daarmee een toekomstbestendige uitwerking te realiseren. Er is een voorstel voor een uitwerking van dit thema (inclusief begroting) opgesteld. Uit onderzoek dient er duidelijkheid te ontstaan hoe er invulling kan worden gegeven aan de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de zorg aan verminderd zelfredzamen in het geval van rampen en crises.
<p>versterken samenwerking omringende veiligheidsregio's</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● 	<p>Binnen het beleidsthema 'risicocommunicatie' hebben de drie Brabantse veiligheidsregio's de krachten gebundeld. Vanaf 2015 is gezamenlijk veel bereikt. Er is een beleidsplan en een uitvoeringsplan risicocommunicatie, er zijn gezamenlijke prioritaire risico's aangewezen en handelingsperspectieven opgesteld. Ook is de aandacht uitgegaan naar gezamenlijk smeden van coalities met de gemeenten. In 2017 is gefocust op het aantrekken van de banden met de overige partners, zoals met de waterpartners en de witte kolom. Hiervoor zijn kennismaking- en informatiebijeenkomsten gehouden.</p> <p>Binnen het nucleaire dossier wordt nauw samengewerkt met Veiligheidsregio Zeeland. Dit betreft met name het maken van een gezamenlijk programma-plan waar risico- en crisiscommunicatie, schuilen en evacueren onderdeel van uitmaken. Tijdens de uitrol van de jodiumprofylaxe eind 2017 zijn beide regio's ook weer nauw samen opgetrokken.</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
versterken samenwerking omringende veiligheidsregio's	●	<p>Met betrekking tot de crisiscommunicatie is een gezamenlijk woordvoeringsloket opgezet en is een gezamenlijk crisiscommunicatieplan stralingsincidenten gemaakt.</p> <p>Op het gebied van Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen (MOTO), waarbij de veiligheidsregio's van de Zuidwestelijke Delta zijn aangevuld met de veiligheidsregio Haaglanden en Hollands Midden, is er sprake van intensivering van de samenwerking. Zo worden de georganiseerde activiteiten breder uitgezet dan alleen de functionarissen van de organiseerde VR, delen we de oefenkalender en wordt er gelegenheid geboden om aan te sluiten bij de oefeningen. Ook de samenwerking met Brabant-Noord en Brabant-Zuid-Oost krijgt steeds meer vorm.</p> <p>De verschillende disciplines van onze organisatie maken onderdeel uit van landelijke platforms zoals brandweer Nederland, landelijk platform risicocommunicatie, landelijk netwerk crisiscommunicatie, landelijk overleg bedrijfsvoering, etc.</p>

Prestatie-indicatoren

Voor dit thema worden geen prestatie-indicatoren gehanteerd.

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van Thema 1 - Bestuur en organisatie weergegeven.

Thema 1. Bestuur en organisatie	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 2.889.650	€ 3.319.985	€ 3.280.695	€ 3.548.020	€ -267.325
Baten excl. mutatie reserves	€ -73.545	€ -17.500	€ -17.500	€ -64.208	€ 46.708
Saldo van baten en lasten	€ 2.816.105	€ 3.302.485	€ 3.263.195	€ 3.483.812	€ -220.616
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -137.713	€ -200.000	€ -185.000	€ -173.179	€ -11.821
Resultaat	€ 2.678.393	€ 3.102.485	€ 3.078.195	€ 3.310.633	€ -232.438

2.2

Thema 2

Crisisbeheersing en rampenbestrijding

2.2.1 Inleiding

Samen met risicobeheersing en incidentbestrijding behoort crisisbeheersing tot het hart van de activiteiten van VRMWB. Het gaat hierbij om voorbereiding, bestrijding en nazorg en maximaal geprepareerd zijn op een crisissituatie of eventuele ramp. Wanneer die zich voordoet, zorgen we voor een optimale bestrijding en uiteraard dat we de herstelfase met grote zorg afwikkelen.

De veiligheidsregio ontwikkelt zich steeds meer tot een netwerkorganisatie. Voor het uitvoeren van onze taken is samenwerking met private en maatschappelijke partners onontbeerlijk. Onze toegevoegde waarde als veiligheidsregio zit in het adviseren over en mede bouwen aan een geïntegreerde en multidisciplinaire aanpak van voorbereiding, bestrijding en herstel. Die aanpak is gericht op samenwerking tussen alle betrokken partners, op facilitering van de benodigde processen en op verdere ontwikkeling van beleid en de uitvoering daarvan.

De voorbereiding op rampen en crises vindt plaats op verschillende onderwerpen. In de volgende paragraaf zijn deze onderwerpen geconcretiseerd in resultaten. Thema 3 – Bevolkingszorg is in dit thema opgenomen.

2.2.2 Inzet en resultaten

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
slagvaardige en vakbekwame veiligheidszorg: Meldkamer	●	Per 1 oktober is alarmering conform het project 'terug naar de bedoeling' operationeel (versimpelen en verbeteren alarmering brandweer en verbeteren regie op het proces). In navolging van dit proces bij de brandweer volgt in 2018 het 'multideel' (verbeteren alarmering en regie van de multi-partners).
toepassen integrale werkwijze evalueren en leren	●	Voor de werkwijze van evaluaties geldt dat binnen VRMWB (BRW, VR en GMK) op nagenoeg dezelfde wijze wordt geëvalueerd en dat de resultaten onderling besproken worden. Op deze wijze krijgen we een duidelijk beeld bij de te leren lessen.
integreren risicogerichtheid in Multi Disciplinaire Planvorming (MDP) en MOTO-activiteiten (Multidisciplinair Opleiden Trainen en Oefenen)	●	In 2017 is een gezamenlijke verkenning georganiseerd waarbij de wijze waarop MDP en MOTO gaan samenwerken is besproken. Dit proces start vanuit de inventarisatie van de risico's in de regio, trends en ontwikkelingen en capaciteiten. Begin 2018 zal dit resulteren in een cyclisch proces als speerpunt, waarbij ook nadrukkelijk aandacht is voor de relatie met leren van incidenten en oefeningen. Dit dient een standaard proces te worden binnen de sector Crisisbeheersing.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
vormgeven grensoverschrijdende samenwerking met de Provincie Antwerpen	●	<p>Vanuit het grensoverschrijdend risicoprofiel zijn de scenario's terrorisme (cybercrime met uitwerking op de vitale infrastructuur, aanslag bij een evenement op de grens met paniek in menigte) en vliegtuigongeval (vliegbasis Woensdrecht) uitgewerkt. Voor het prioritaire risico ziektegolf blijven we investeren in het netwerk. Op het gebied van nucleair is er een aantal oefeningen geweest waarbij is toegewerkt naar de Nationale Nucleaire Oefening (NNO) die in februari 2018 werd gehouden. België is deelnemer bij deze NNO oefeningen. De evaluatie van deze NNO oefening wordt input voor verdere samenwerking en ontwikkeling.</p> <p>De meldkamer van Antwerpen en Tilburg hebben samen geoefend in december 2017. Op 9 februari 2017 heeft de Commissie Grensoverschrijdende Samenwerking Rampenbestrijding Crisisbeheersing (GSR) ingestemd met het convenant en is dit ondertekend door de plv. voorzitter VRMWB en de Gouverneur van Antwerpen.</p>
faciliteren informatievoorziening als continu proces	●	<p>Het proces en de inrichting van de operationele informatievoorziening (Net-CentrischWerken/LCMS) lopen goed. In 2017 is een start gemaakt met het Safety GRID en de bijbehorende Veiligheid Informatie Knooppunten (VIK's). Dit wordt in 2018 verder vormgegeven als één van de onderwerpen binnen Informatie Gestuurde Veiligheid. Als innovatieproject hebben we in 2017 de vergunning gekregen om met drones te vliegen en is de vliegorganisatie operationeel en inzetbaar.</p>
uniformeren multidisciplinaire operationele plannen crisisorganisatie	●	<p>In 2017 is een eerste stap gezet naar het uniformeren van het proces van multidisciplinaire plannen. Zo is een inventarisatie gemaakt van alle multidisciplinaire plannen en is nog eens kritisch gekeken naar het beheer hiervan. In 2018 worden de plannen vertaald naar multidisciplinaire informatiekaarten.</p>
vormgeven vakbekwaamheidssystematiek voor de crisisfunctionarissen	●	<p>Aanbesteding van het nieuwe kwaliteitssysteem (AG5) loopt. MOTO heeft conform het jaarplan in 2017 haar opleidingstrainingen en oefenactiviteiten uitgevoerd waarbij steeds meer aandacht is voor de leerbehoefte van de hulpverlener en/of het team.</p>
toepassen innovatieve leermiddelen in het MOTO jaarplan	●	<p>In 2017 zijn we gestart met zogenaamde themasessies waarbij we gast sprekers uitnodigen die vanuit hun eigen ervaringen bij incidenten spreken. Dit zetten we in 2018 voort. Daarnaast zijn we afgestapt van de 'traditionele' oefeningen en maken we samen met planvorming (MDP) de stap om een cyclisch proces in te zetten waarbij de ontwikkeling van plannen wordt doorgevoerd in MOTO-activiteiten. Als sluitstuk van het cyclische proces werken we aan samen met MDP te leren van (bijna) incidenten. Hiermee krijgen de evaluaties een hoger rendement en worden ze naar verwachting breed gedeeld binnen de organisatie. Tot slot is er verder ingezet op de doorontwikkeling van de elektronische leeromgeving.</p>
uitvoeren verplichtingen beleidsplan MOTO	●	<p>Op basis van het beleidsplan MOTO is een jaarplan 2017 gemaakt met daarin allerlei activiteiten. Deze zijn grotendeels conform planning uitgevoerd. Vanwege andere prioritering van samenwerkingspartners hebben niet alle activiteiten doorgang kunnen vinden.</p>
faciliteren intergemeentelijk georganiseerde taakorganisaties	●	<p>De intergemeentelijke taken in de crisisbeheersing zijn regionaal, districteel of in clusters van gemeenten binnen een district georganiseerd. Hierbij ondersteunt en faciliteert VRMWB een aantal zaken. In 2017 is bijvoorbeeld informatiemanagement geregeld in een regionaal piket. Door het beheer van vakbekwaamheidsmanagement software, piketroosters, etc. wordt deze taak op dagelijkse basis ingevuld. In de loop van 2017 is hier een automatiseringsinslag in gemaakt wat bijdraagt aan de effectiviteit van de inzet.</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
faciliteren intergemeentelijk georganiseerde taakorganisaties	●	In beleidsmatige zin is een aantal werkzaamheden niet in 2017 afgerond. Het nieuwe RCP, het organisatieplan Bevolkingszorg, de actualisering van de deelplannen en de uitwerking hiervan in prestatiedoelstellingen loopt door in 2018.
ontwikkelen innovatieve expedities die leiden tot het vergroten van de risicogerichtheid, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid	●	De Taskforce Veiligheid in Zorg en Industrie heeft bijgedragen aan het creëren van bewustwording van ongekende risico's en wederzijdse afhankelijkheid. Dit is niet een eenmalig proces, maar blijft ook de komende jaren om aandacht vragen. De uitkomsten/producten van de expedities worden nu verweven in de going concern en de strategische agenda. Daarmee wordt de continue aandacht voor dit thema geborgd. Binnen de Taskforce is de risicogerichte werkwijze eigen gemaakt. Daarbij zijn veiligheid, gezondheid en welzijn met elkaar verbonden. Er is inzicht gecreëerd in elkaars perspectief. De aansluiting van gemeenten is een aandachtspunt bij soortgelijke toekomstige projecten. De samenwerking met netwerkpartners is geïntensiveerd en relatiebeheer is opgestart. Daarbij is zoveel mogelijk aangesloten op bestaande netwerken.
actualiseren (multi) alarmeringssystematiek GMK	●	Dit project is in 2017 on hold gezet in verband met de vertragingen rondom het RCP. Het RCP wordt naar verwachting in 2018 wel goedgekeurd en daarna zullen de alarmeringssystemen overeenkomstig worden aangepast.

Prestatie-indicatoren	2017
Aantal opleidingen/trainingen/oefeningen	36
Aantal deelnemers opleidingen/trainingen/oefeningen	1.051
Aantal GRIP situaties	10
Aantal geëvalueerde GRIP situaties	10

Financiële middelen

In de onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van thema 2 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding weergegeven.

Thema 2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 6.617.329	€ 7.713.039	€ 7.956.766	€ 6.200.865	€ 1.755.901
Baten excl. mutatie reserves	€ -1.909.858	€ -1.962.498	€ -1.915.498	€ -1.902.235	€ -13.263
Saldo van baten en lasten	€ 4.707.471	€ 5.750.542	€ 6.041.269	€ 4.298.630	€ 1.742.639
Toevoegingen aan reserves	€ 378.748	€ 290.367	€ 290.367	€ 351.561	€ -61.194
Onttrekkingen aan reserves	€ -405.528	€ -599.776	€ -552.776	€ -386.517	€ -166.259
Resultaat	€ 4.680.691	€ 5.441.133	€ 5.778.860	€ 4.263.673	€ 1.515.186

2.3 Thema 3 - Bevolkingszorg

In de Begroting 2017 is thema 3 – Bevolkingszorg samengevoegd met thema 2 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding. Daarom is de rekening 2016 en verantwoording van thema 3 opgenomen onder thema 2.

2.4 Thema 4 Risicobeheersing

2.4.1 Inleiding

Voorkomen is beter dan genezen. Dit adagium gaat in het bijzonder op voor de activiteiten in het kader van risicobeheersing. De inzet en activiteiten richten zich vooral op het voorkomen en/of verkleinen van risico's. De beweging is om van de achterkant naar de voorkant van de veiligheidsketen te komen. Dat is mogelijk door in een zo vroeg mogelijk stadium met bedrijven en maatschappelijke partijen gezamenlijk afspraken te maken over veiligheidsmaatregelen, -voorzieningen, -cultuur en verantwoordelijkheden.

De twee kerntaken van risicobeheersing zijn advisering en handhaving/toezicht. Handhaving en toezicht zijn vooral gebaseerd op wet- en regelgeving. De advisering richt zich veel eerder en meer op (verandering in) houding en gedrag, toepassing van technologische vernieuwing en de eigen verantwoordelijkheid voor fysieke veiligheid.

2.4.2 Inzet en resultaten

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
themagerichte aanpak: zelfredzaamheid en samenredzaamheid	●	Zien en beleven wat het effect is van rook en daardoor leren wat je zelf kunt doen aan het verhogen van je eigen veiligheid. Nu nog gericht op brandveiligheid én in sommige gevallen al verbreed naar veiligheid in het algemeen. Dat was de inzet van de pop-up stores. In 2017 hebben 11 gemeenten de pop-up store welkom geheten in hun gemeente. De doelstellingen van de pop-up store waren verschillend, van het krijgen van meer bekendheid tot en met het hebben van zoveel mogelijk bezoekers. Algemeen gold dat door het brengen van beleving je verbinding kreeg met de bewoners en zo met hen in gesprek kon komen op een natuurlijke manier.
themagerichte aanpak: Veiligheid op het spoor	●	Als onderdeel van de themagerichte aanpak Veiligheid op het spoor wordt de zelfredzaamheid van burgers die aan/langs het spoor wonen bevorderd en gestimuleerd. Daarbij ligt de focus op een effectieve risicobeheersing en incidentbestrijding.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
themagerichte aanpak: Veiligheid op het spoor	●	<p>De projecten op en om het spoor zijn geïnventariseerd. Gebleken is dat vele van deze projecten onvoldoende of helemaal niet in beeld waren. In verband hiermee is in de regio Midden- en West-Brabant een operationeel platform ingericht, dat als de 'spin in het web' fungeert en de benodigde uitvoering gaat coördineren. Er is een plan van aanpak opgesteld voor 2018 en 2019 en er is een concept handelingsperspectief voor het Spoor opgesteld ten behoeve van diverse doelgroepen (bv. gemeenten en Incidentbestrijding).</p>
themagerichte aanpak: Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO+ bedrijven)	●	<p>Het speerpunt voor de themagerichte aanpak Besluit Risico Zware Ongevallen (BRZO+ bedrijven) is het verbeteren van de veiligheidscultuur bij deze BRZO+ bedrijven, alsmede de bedrijven net onder de grenswaarden van BRZO. Daarbij ligt de aandacht, in samenspraak met de bedrijven zelf, met name op vijf aspecten: brandcompartimenten, rampenbestrijdingsplannen, cultuur/menselijk gedrag, kwetsbare objecten in het effectgebied en brandveiligheid in relatie tot handhaving en toezicht. Met de meest risicovolle bedrijven is een individueel traject gestart, waarbij gezamenlijk is gewerkt aan een plan van aanpak (van regelgericht naar risicogericht).</p> <p>Op basis van de ervaringen van het afgelopen jaar en de ervaringen bij de expeditie intramurale zorg Geen Nood Bij Brand (GNBB), het onderzoek toepassing GNBB in de Industrie, het testen van risicogericht werken en het speerpunt binnen het Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht (BPO), is het initiatief genomen om een naleefstrategie te ontwikkelen in samenwerking met de 3 veiligheidsregio's en 3 omgevingsdiensten in Brabant. Deze nieuwe naleefstrategie is straks bruikbaar bij diverse doelgroepen/taakvelden. Met betrekking tot de themagerichte aanpak zijn in het najaar de voorbereidingen getroffen (samen met de OMWB) om een themaproject ammoniak voor betrokken bedrijven te organiseren.</p> <p>Afgelopen jaar is in samenwerking met de VNO-NCW Masterclass uitvoering gegeven aan een gezamenlijke activiteit voor bedrijven (symposium Brandcompartimentering).</p> <p>In het kader van het project Veiligheid Voorop is samenwerking gezocht met VNO-NCW Brabant-Zeeland en Veiligheid Voorop, wat geresulteerd heeft in een gezamenlijke aanpak in het kader van de veiligheidscultuur.</p> <p>In het najaar 2017 is gewerkt aan het magazine Taskforce in Industrie en Veiligheid (is in concept gereed) dat in het voorjaar 2018 wordt gepresenteerd.</p>
themagerichte aanpak: Omgevingswet	●	<p>Medio 2017 is binnen VRMWB een analyse uitgevoerd naar de impact van de Omgevingswet op de veiligheidsregio. De resultaten van deze impactanalyse bevestigen de ingezette koers van het plan van aanpak. Dit is gericht op de veranderopgave en koers van de veiligheidsregio. De koers van de veiligheidsregio is bepaald in de Strategische visie van 10 mei 2017. De veranderopgave heeft een intern en extern spoor.</p> <p>In 2017 heeft dit geresulteerd in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aansluiting van het domein Kwaliteit en de afdeling Informatievoorziening op het programma Uitvoering Informatie Voorziening Omgevingswet (UIVO). Dit programma behelst de voorbereiding van gemeenten, waterschappen, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). • Samenwerking met GHOR/GGD, OMWB en VRMWB/BMWB om de meerwaarde van het gezamenlijk optreden vorm te geven. Het gaat hierbij om o.a. contacten met gemeenten, taakafbakening en taakuitvoering en samenwerking.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
themagerichte aanpak: Omgevingswet	●	<ul style="list-style-type: none"> • In Q4 van 2017 zijn in samenwerking met de OMWB de eerste kennis-makingsgesprekken met de gemeentelijk projectleiders Omgevingswet gestart. Daarbij kwamen o.a. de stand van zaken van de gemeente bij de implementatie van de Omgevingswet, informatiepositie en participatie bij gemeentelijke initiatieven aan de orde. • Er is contact gelegd met de kringen van gemeentesecretarissen om invulling te geven aan de samenwerking tussen gemeenten en uitvoeringpartners. • De begeleidingscommissie RB 2.0 is omgevormd tot een Bestuurlijke Adviescommissie Omgevingswet waarmee het belang van onderling overleg tussen uitvoeringpartners en gemeenten bestuurlijk wordt geborgd. De implementatie is een zeer dynamisch proces wat onderhevig is aan voortdurende veranderingen en ontwikkelingen. Er is geen blauwdruk. Het is een proces van experimenteren en gaande het proces leren. De activiteiten in 2017 hebben tot resultaat gehad dat de achterstand in de ontwikkeling ten opzichte van de gemeenten is ingelopen en nu sprake is van de mogelijkheid om met de gemeenten een gezamenlijke procesgang af te spreken.
themagerichte aanpak: evenementenadvisering	●	<p>Evenementenadvisering is benoemd tot één van de strategische agenda-punten van VRMWB. Daarmee is het draagvlak gecreëerd om als veiligheidsregio aan de slag te gaan met het thema. De focus ligt op het overzicht krijgen in en maatwerk leveren bij risicovolle evenementen in de regio. In 2017 is het netwerk van multidisciplinaire partners versterkt. Er is een eerste netwerkbijeenkomst georganiseerd voor de evenementenadviseurs. Daarbij is de onderlinge samenhang en het kennisniveau vergroot. Met ruim tien gemeenten is gesproken over de rol van de veiligheidsregio bij risicovolle evenementen. Daarbij is bekendheid en draagvlak vergroot en zijn dilemma's zichtbaar gemaakt.</p> <p>In samenwerking met de calamiteitencoördinatoren (CaCo's) is een omgevingsbeeld voor evenementen opgestart. In 2018 wordt een verbetertraject gestart om dit te professionaliseren. Daarvoor is geïnventariseerd welke systemen daarbij kunnen ondersteunen. De contacten met Respond en LiveUp zijn daarmee aangehaald. Er wordt nadrukkelijk afstemming gezocht met de Veiligheidsregio Zeeland om de Politie-eenheid Zeeland-West Brabant beter te kunnen bedienen.</p> <p>Er is geëxperimenteerd met informatie gestuurd werken in voorbereiding op de jaarwisseling.</p>
gebiedsgerichte aanpak: gebiedsgerichte expedities	●	<p>De samenwerking met diverse veiligheidsregio's is versterkt op het thema evenementen. Best practices zijn opgehaald wat betreft multidisciplinaire advisering. Met de Brabantse veiligheidsregio's is een samenwerking opgestart met de stichting Front of House, een collectief van dance evenementorganisatoren. Met deze partijen wordt de totstandkoming van advies bij evenementen in de provincie Brabant beter afstemt.</p> <p>In 2016 is gestart met drie gebiedsgerichte expedities om ervaring op te doen met risicogericht werken. Er hebben drie gemeenten, ieder met hun specifieke thema, meegedaan aan deze pilot. Op verschillende wijzen zijn de risico's opgehaald bij de vakdeskundigen en de burgers. Deze risico's zijn vervolgens geprioriteerd. Voor de hoogst scorende prioritaire risico's is 'beproefd' welke handelingsperspectieven geboden kunnen worden, om zowel preventief als repressief te kunnen handelen. Daarbij is gebleken dat er nog veel gedaan moet worden aan bewustwording over en weer tussen burgers en vakdeskundigen.</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
gebiedsgerichte aanpak: gebiedsgerichte expedities	●	Mede hiervoor is inmiddels een Veiligheidsmonitor ontwikkeld, samen met de pilot 'Samen veilig in de wijk' vanuit BMWB/GGD in samenwerking met onder andere gemeente en Politie. In Q4 2017 zijn de gebiedsgerichte expedities afgerond en geëvalueerd. De ervaringen zijn verwerkt in de handreiking gebiedsgerichte aanpak. De handreiking beschrijft de beproefde werkwijze van de gebiedsgerichte aanpak en biedt de nodige tools om deze werkwijze ook in andere gemeenten toe te passen en te komen tot zogenaamde veiligheidsprofielen in het kader van de gebiedsgerichte veiligheidsaanpak.
inzet conform basistakenpakket	●	Tijdens gesprekken met collega's van de gemeenten in de regio, is dit jaar over het basistakenpakket gesproken en ook wordt het dienstenpakket nadrukkelijk gekoppeld aan de komst van de Omgevingswet. De gemeenten weten steeds beter wat er van VRMWB op het gebied van risicobeheersing verwacht mag worden. Het uitvoeren van het takenpakket is geborgd in zeven taakvelden. Binnen deze taakvelden wordt er nadrukkelijker gewerkt op basis van het basistakenpakket. Door in de taakvelden gezamenlijk casussen te bespreken, wordt het gezamenlijk beeld over 'wat doen we wel, wat doen we niet (meer)' steeds meer helder. Het werken conform het basistakenpakket blijft wel voortdurend onderwerp van aandacht.
stimuleren zelfredzaamheid burgers MWB in het kader van brandveilig leven	●	In het kader van het thema Brandveilig leven is de zelfredzaamheid van burgers in Midden- en West-Brabant gestimuleerd. Eind 2017 is het project Toolbox Brandveilig Leven afgerond, waarbij de transitie van 'zelf doen' naar 'via anderen doen' wordt gestimuleerd en gefaciliteerd. Deze transitie is een continu proces. Er is een kaderdocument opgesteld waarin staat beschreven hoe verder te gaan met Brandveilig leven in de regio.
risicogericht werken implementeren en borgen	●	Afgelopen jaar is gewerkt aan het borgen van risicogericht werken in de processen, procedures en werkwijzen wat van belang is voor een verdere professionalisering van de eigen organisatie. Dit op basis van de uitgangspunten 'van regelgericht naar risicogericht denken en handelen' en 'van aanbodgericht naar vraaggericht werken'. Om het een en ander uit te werken is een brede interne werkgroep ingesteld. De ervaringen uit de praktijk (onder andere uit de themagerichte aanpak van BRZO+ bedrijven, de gebiedsgerichte aanpak en de interne bedrijfsvoering) zijn gedeeld. Praktisch is een aantal zaken direct toepasbaar, maar gebleken is dat dit wel een kanteling in denken en doen vraagt van de medewerkers in de organisatie (cultuur). Afgelopen najaar hebben de medewerkers Risicobeheersing een training gehad in risicogericht werken. Ook met onze ketenpartners wordt steeds vaker risicogericht het werk aangepakt. Risicogericht werken zal ook in 2018 nog de nodige aandacht, training en evaluatie vragen van de medewerkers en organisatie.

Prestatie-indicatoren	2016	2017	Toelichting
Taakveld BRZO en Bedrijfsbrandweer			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		5%	
aantal aangekondigde en uitgevoerde BRZO inspecties	41	62	
aantal onaangekondigde controles BRZO bedrijven	23	15	
afgerond aanwijstraject bedrijfsbrandweren	1	2	
gestarte en lopende trajecten bedrijfsbrandweren	3	3	
Taakveld Bouwen en Brandveilig gebruik			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		15%	
Advies Bouw		2.660	2017 kenmerkt zich voor de bouw als een druk jaar. Merkbaar is dat de crisis voorbij is en dat er weer gebouwd kan worden. De toename van bouwadviezen is erg groot, ruim 30% meer uren zijn in adviezen en toezicht op bouw gaan zitten.
Advies Toezicht		1.000	
Veiligheidsexpedities geen nood bij brand		47	
Taakveld Bewustwording en Maatschappij			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		9%	
Aantal gastcolleges		10	
Keurmerk veilig ondernemen		38	
Oefenen in de wijk ikv brandpreventieweken	47		
Aantal pop-up-stores	3	13	
Taakveld Overstijgend			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		35%	Beleid, neventaken zoals piket, opleidingen
Aantal OMS aansluitingen	1.468	1.418	
Totaal meldingen	4.128	4.208	
Afgevangen GMK	2.249	2.410	
% afgevangen t.o.v. meldingen	54%	57%	
Totaal uitrukken	1.879	1.798	
Taakveld evenementen en overige plaatsen			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		6%	Op het gebied van evenementen advisering zijn ruim 1800 adviezen verstrekt. Het betreft hier vooral de adviezen op de evenementen vergunningen. Daarnaast ook toezicht en oplevering van evenementen en vooroverleg. Meer en meer zien we de verschuiving naar vooroverleg en informatie verstrekking voordat de vergunning aangevraagd wordt. Deze betere bewustwording van organisatoren zorgt er voor dat het vergunning proces slechts een formaliteit wordt in plaats van een drempel.
Advies evenementen	1.079	1.800	
Taakveld Industriële Veiligheid en Milieu			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		9%	Betreft de complexe advisering op industriële objecten met een brandveiligheids component op milieu en bouw.
Taakveld Ruimtelijke ordening en Infrastructuur			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		3%	
Taakveld Toezicht en Gebruik			
% bestede uren taakveld t.o.v. totaal		18%	Betreft de controles in het kader van de afspraken met de gemeenten.
Controle Brandveilig gebruik		1.011	
Geen Nood bij Brand		47	

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van thema 4 - Risicobeheersing weergegeven.

Thema 4. Risicobeheersing	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 6.006.264	€ 6.186.899	€ 6.013.157	€ 5.856.274	€ 156.883
Baten excl. mutatie reserves	€ -1.110.122	€ -1.070.000	€ -1.070.000	€ -1.136.958	€ 66.958
Saldo van baten en lasten	€ 4.896.142	€ 5.116.899	€ 4.943.157	€ 4.719.317	€ 223.841
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -270.977	€ -343.721	€ -271.628	€ -191.814	€ -79.814
Resultaat	€ 4.625.165	€ 4.773.178	€ 4.671.529	€ 4.527.503	€ 144.027

2.5

Thema 5

Incidentbestrijding

2.5.1 Inleiding

VRMWB beschikt over een slagvaardige organisatie voor repressieve brandweezorg, dicht bij burgers en bedrijven. Op basis van het brandrisicoprofiel zijn de normen voor opkomsttijd bepaald en is het dekkings- en specialismespreidingsplan voor het materieel (basis en specialistisch) vastgesteld. Door een goede en efficiënte deconcentratie van kazernes en materieel kan de brandweer in Midden- en West-Brabant garant staan voor (collectieve) slagkracht.

De repressieve inzet van de brandweer vindt steeds meer en beter plaats op basis van risicogerichtheid en op maat. Essentieel voor de kwaliteit van de inzet en het optreden is de vakbekwaamheid van de medewerkers. Daarin wordt permanent geïnvesteerd.

Nadrukkelijk kijkt VRMWB ook over de grenzen van de eigen regio heen. Zo wordt actief de samenwerking gezocht met omliggende regio's (met name in Zuid Nederland) en ook België.

2.5.2 Inzet en resultaten

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
herijken visie vrijwilligheid	●	De herijking van de 'visie vrijwilligheid' is nog in ontwikkeling. Landelijk is de 'visie vrijwilligheid' vastgesteld en deze wordt nu vertaald naar toepasbaarheid binnen onze regio. In 2018 gaat dit een vervolg krijgen, toegespitst op drie categorieën: repressieve vrijwilliger, gedeeltelijk repressieve vrijwilliger en niet repressieve vrijwilliger.
leren en evalueren introduceren	●	In 2017 zijn drie grotere incidenten geëvalueerd volgens de nieuwe evaluatie methodiek. In 2018 wordt deze methode verder verfijnd en ook voor de evaluatie van kleinere (middel) incidenten toegepast. Vervolgens wordt verder verkend hoe we als organisatie zo goed mogelijk kunnen leren van de leerpunten die uit de evaluaties (of vanuit elders) naar voren komen.
vergroten bewustwording terrorisme-gevolgbestrijding	●	In 2017 is vervolg gegeven aan de voorbereiding op terrorisme gevolgbestrijding. Hierbij ligt de focus op het vergroten van onze veerkracht. Regio breed zijn bijeenkomsten gehouden in het kader van het bewustwordingsproces en is er een presentatie gegeven over het onderwerp terrorisme. Er is een regiegroep ingesteld om de activiteiten af te stemmen en vervolgstappen te initiëren.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
uitruk op maat	●	Het project Uitruk op maat is in 2017 afgerond en opgenomen in onze manier van werken. Alle posten zijn opgeleid om met een bezetting van vier manschappen kleinere incidenten veilig te bestrijden. Waar posten te maken hebben met verminderde beschikbaarheid van vrijwilligers kan nu vaker toch worden uitgerukt en hoeft geen andere post in de regio gealarmeerd te worden. Hiermee kunnen we beter voldoen aan onze opkomsttijden.
standaardisering brandweerprocessen en -procedures	●	Onder de projectnaam 'GMK terug naar de bedoeling' is een nieuwe werkwijze op de meldkamer en in het brandweerveld geïntroduceerd. In het kader van beheersbaarheid en uniformiteit worden de operationele brandweerprocessen en -procedures gestandaardiseerd. Deze processen zijn beschreven. De samenwerking tussen de meldkamer en het veld is vormgegeven vanuit de leidende principes van onze organisatie. Tevens is de werkwijze vereenvoudigd. Er zijn heldere afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen meldkamer(centralisten) en leidinggevendenden in het veld gemaakt. De alarmeringsvoorstellen zijn vereenvoudigd en verminderd. Bij dit alles is aansluiting gezocht bij de ontwikkeling van de landelijke meldkamerorganisatie.
verbeteren vakbekwaamheid	●	In 2017 is een nieuwe visie op vakbekwaamheid opgesteld. Deze is in concept gereed. Het realistisch oefenen kreeg invulling door middel van nieuwe oefenprogramma's op een viertal externe oefencentra. De kwaliteit van de brandweeropleidingen wordt verbeterd door aansluiting op de landelijke vereisten (KAB) en accreditatie.
SafetyVillage	●	In 2017 zijn de plannen voor het oefencentrum verder uitgewerkt en is de milieuvergunning verleend. In december is de samenwerking met de ontwikkelaar/aannemer (firma Haagen) van het oefencentrum beëindigd, omdat deze het oefencentrum niet binnen het beschikbare budget kon realiseren. In januari 2018 is opdracht gegeven voor een doorstart, waarbij gekeken wordt naar de mogelijkheden voor een realistische nieuwe aanbesteding en naar samenwerking met andere regio's en partners.
landelijke ontwikkelingen	●	Het volgen van de landelijke ontwikkelingen is een continu proces. De sector incidentbestrijding is vertegenwoordigd in tal van landelijke overlegorganen zoals de Programmaraad incidentbestrijding, landelijke vakgroep natuurbranden, landelijke vakgroep Incidentbestrijding Gevaarlijke Stoffen, de werkgroep vervanging Groot Watertransport, uitruk op maat, etc.
informatiegericht werken	●	De activiteiten rondom het project Informatiegericht werken zijn sterk beïnvloed door de technische ontwikkelingen rondom de hardware. In 2017 is gekozen voor een ingrijpende koerswijziging. Een aantal projecten en activiteiten heeft hierdoor vertraging opgelopen.
veilig en gezond werken	●	Binnen de organisatie is er permanente aandacht voor het onderwerp. De regiegroep veilig en gezond werken heeft op basis van de thema's techniek (materiaal en materieel), kazernes, protocollen, onderzoek en gedrag en communicatie het onderwerp beroepsziekten en arbeidshygiëne structureel geborgd binnen de organisatie. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten en/of samengewerkt met Brandweer Nederland en andere veiligheidsregio's. Over het onderwerp wordt via de verschillende communicatielijnen frequent de actuele informatie gedeeld met betrekking tot de voortgang en eventuele wijzigingen. Veilig en gezond werken is onderdeel geworden van de 'going concern'.

Prestatie-indicatoren	Norm	2016	2017
<i>Opkomsttijden 1e TAS</i>			
objectnorm	80%	85%	80%
objectnorm + 2 minuten	95%	93%	91%
18 minuten norm	100%	99%	99%
<i>Aantal incidenten</i>			
Brand		2.237	2.387
Alarm		2.055	1.847
Dienstverlening		1.342	1.428
Ongeval		601	600
Leefmilieu		337	554
Gezondheid		233	212
Verkeer		184	151
Veiligheid en openbare orde		10	11
Bezitsaantasting		1	2
<i>Opkomstpercentage oefenen</i>			
Noord	60%	73%	79%
Midden	60%	79%	72%
Zuid	60%	73%	66%
West	60%	73%	76%
Oost	60%	79%	79%
Opkomst percentage vrijwilligers bij alarm	30%		47%

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van Thema 5 - Incidentbestrijding weergegeven.

Thema 5. Incidentbestrijding	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 47.250.216	€ 49.497.456	€ 49.637.776	€ 48.513.312	€ 1.124.464
Baten excl. mutatie reserves	€ -3.757.466	€ -3.475.642	€ -3.475.642	€ -4.233.116	€ 757.474
Saldo van baten en lasten	€ 43.492.750	€ 46.021.814	€ 46.162.134	€ 44.280.196	€ 1.881.938
Toevoegingen aan reserves	€ 7.435.634	€ 7.425.383	€ 7.425.383	€ 7.425.383	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -5.545.200	€ -6.998.655	€ -7.088.655	€ -6.635.170	€ -453.485
Resultaat	€ 45.383.184	€ 46.448.542	€ 46.498.862	€ 45.070.410	€ 1.428.453

2.6

Thema 6

Geneeskundige zorg

2.6.1 Inleiding

De geneeskundige zorg richt zich vooral op de opvang, zorg en begeleiding van slachtoffers en gewonden, op psychosociale hulpverlening en op de openbare gezondheidszorg bij ongevallen en rampen (o.a. bij infectieziektebestrijding en het vrijkomen van gevaarlijke stoffen). De inzet van geneeskundige maatregelen en voorzieningen beperkt zich niet enkel tot rampsituaties, maar is ook van belang in het kader van preventie en pro-actie.

De GHOR functioneert onder verantwoordelijkheid van het bestuur van VRMWB. Namens het bestuur maakt de GHOR afspraken voor opgeschaalde zorg bij rampen en crisis met onder meer de GGD, huisartsen, Rode Kruis, ziekenhuizen en ambulancezorg. Ook in de advisering voor evenementenvergunningen speelt de GHOR een belangrijke rol. De GHOR-organisaties van Midden- en West-Brabant en Brabant-Noord werken als 1 team. Maatschappelijke ontwikkelingen leiden er toe dat veiligheid en zorg steeds meer twee kanten van dezelfde medaille zijn.

2.6.2 Inzet en resultaten

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
<p>advisering acute partners op basis van risicogerichtheid en inzichten 'nieuwe' crises</p>	●	<p>Tijdens de (relatie)gesprekken met de acute partners, zoals ziekenhuizen en huisartsen, is er gesproken over allerlei relevante zaken en risico's waaronder ook 'nieuwe' crises zoals terrorismedreiging. Naast de gesprekken op tactisch-operationeel niveau is er ook op strategisch niveau gesproken.</p>
<p>uitbreiden netwerk van niet-acute partners</p>	●	<p>In de Taskforce Veiligheid in Zorg en Industrie (Midden- en West-Brabant) is in de expeditie Extramurale zorg contact gelegd met tal van formele en informele zorgverleners rondom verminderd zelfredzame thuiswonende mensen. Deze expedities zijn geëvalueerd en de resultaten vormen input voor meer structurele samenwerking.</p> <p>Er is eind 2017 een verkenning gestart met de thuiszorgsector om te kijken wat samenwerkingsmogelijkheden zijn tussen GHOR en thuiszorg.</p>
<p>samenwerkings-afspraken met aangrenzende GHOR-regio's</p>	●	<p>Met de aangrenzende GHOR-regio's zijn convenanten afgesloten. Met GHOR Zeeland is deze onlangs geactualiseerd. We hebben informatie op gebied van zorgcontinuïteit uitgewisseld en afgestemd met GHOR Zeeland en met GHOR Brabant Zuidoost.</p>
<p>afsluiten convenanten met zorginstellingen voor geneeskundige opgeschaalde zorg</p>	●	<p>Met alle ziekenhuizen in de regio Brabant-Midden-West-Noord is het convenant ondertekend.</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
ontwikkelen visie op het zorgrisicoprofiel en uitvoeren verkenning met bestaande partners	●	Een oriëntatie op het zorgrisicoprofiel is uitgevoerd en opgeleverd. Dit biedt handvatten voor de ontwikkeling van een visie en het verkennen met bestaande partners, die beide nog niet in 2017 hebben plaatsgevonden.
instellen structureel crisis-overleg acute zorgpartners	●	Het structureel ketenoverleg in de koude fase (de fase waarin er geen calamiteit is) heeft vervolg gekregen in het Voorbereidend Crisisoverleg Regionale Zorgcontinuïteit waaraan de acute zorgpartners deelnemen. Dit overleg heeft in december plaatsgevonden met als thema Terrorisme-gevolgbestrijding. Een structureel crisisoverleg op strategisch niveau is nog in ontwikkeling en heeft niet in 2017 kunnen plaatsvinden.
stimuleren van veiligheid in zorginstellingen	●	Gedurende 2017 heeft de GHOR zorginstellingen ondersteund bij het bevorderen van veiligheid in de instellingen. Een rapportage over de samenwerking tussen GHOR en acute en niet-acute zorginstellingen en een overzicht van genoemde indicatoren is opgeleverd en aan het bestuur aangeboden.
coördinerende informatiepositie GHOR binnen witte kolom	●	Voor het project 'netcentrisch werken' zou in 2017 een informatiesysteem aangeschaft worden. Dit kon echter nog niet in 2017 plaatsvinden omdat de GHOR eerst heeft ingestoken op het creëren van draagvlak bij de partners die met het systeem gaan werken. Daarbij is de keuze gemaakt om per 1-1-2018 een pilot te starten.

Prestatie-indicatoren	2016	2017
aantal inzetten OvD-G	384	788
aantal opleidingen, trainingen, oefeningen OvD-G	42	60
aantal uren OTO OvD-G	604	706
Uitbreiding netwerk niet-acute partners → 85% bereikt		70%

Aantal inzetten Officieren van Dienst (OvD-G) in regio Midden- en West-Brabant

De toename is te verklaren, doordat we per 2017 de inzetcriteria hebben geharmoniseerd met die van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost. Dit is gebeurd vanwege de vorming van één meldkamer van Brabant-Zuidoost met Brabant-Noord. Omdat de GHOR Brabant-Noord en Midden- en West-Brabant ook één zijn, moesten de criteria voor Midden- en West-Brabant hierin meegaan. Deze vorming vereiste eenduidige inzetcriteria waarbij de inzetcriteria zoals vermeld in het landelijk protocol OvD-G gehanteerd zijn.

Aantal uren opleiden, trainen en oefenen (OTO) OvD-G in regio Midden- en West-Brabant

De toename in uren kan verklaard worden doordat er 3 OvD-G'en zijn aangenomen en een opleiding bij het IFV volgden. Daarnaast zijn er meer bijscholingen geweest.

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van Thema 6 - Geneeskundige zorg weergegeven.

Thema 6. Geneeskundige zorg	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
Baten excl. mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo van baten en lasten	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285

2.7

Thema 7

Middelen

2.7.1 Inleiding

De middelenfunctie omvat de sturing, beheersing en ondersteuning van de organisatie op de gebieden personeel en organisatie, informatievoorziening, financiën, archief/documentatiebeheer, communicatie en inkoop. Samen vormen zij de basis voor een stabiele organisatie. De organisatie is berekend op haar taken en werkzaamheden.

2.7.2 Inzet en resultaten

wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
realisatie informatievoorziening jaarplan 'verbinden met informatie'	●	<p>De uitvoering van het meerjarig IV-beleidsplan verloopt op hoofdlijnen conform planning. Beleid en kaders rondom de informatievoorziening zijn in 2016 vastgesteld.</p> <p>Voor het jaar 2017 is de visie vertaald naar een jaarplan. De uitvoering van IV-projecten vond plaats met focus op de gezamenlijk vastgestelde 'Big 5'. Voor 2017 zijn dit Management Informatie, Informatieveiligheid, Ketensamenwerking, Samenwerkingsplatform, en de vervanging van het VakbekwaamheidsManagementSysteem (VMS). De realisatie van het IV-projectportfolio liep in 2017 achter op de initieel afgegeven planning.</p> <p>'Informatie gestuurd werken' is een van de pijlers van het IV-beleidsplan. In 2017 is meer focus op dit thema aangebracht. 'Informatie gestuurde veiligheid' en 'de realisatie van een VIK' staan hoog op de (bestuurlijke) strategische agenda. In 2017 is een aantal initiatieven en projecten rondom deze onderwerpen opgestart. Deze initiatieven hebben allen tot doel het realiseren van een goede informatievoorziening die kan ondersteunen bij het sturen op het analyseren en het voorspellen van veiligheidsrisico's.</p> <p>De werkorganisatie IV is verder vorm gegeven en wordt in februari 2018 geformaliseerd. Informatisering wordt gepositioneerd als afdeling binnen de staf 'Mens en Bedrijfsvoering'.</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
<p>continue verbetering van processen en personele inzet ter verbetering van de sturing en beheersing</p>	●	<p>Er is een gedigitaliseerd en up-to-date, door alle dienstonderdelen (uit) gedragen, concern- en dienstjaarplan. Dit plan is als visitekaartje van de organisatie onder de aandacht gebracht bij de interne en externe doelgroepen zoals medewerkers, partners en stakeholders.</p>
<p>voldoen aan de landelijke wetgeving en vereisten</p>	●	<p>Binnen de organisatie is een audit- en controlfunctie ingericht. Op jaarbasis voert deze functie diverse controles en onderzoeken uit. Deze audits vormen een belangrijke stap in het leren en verbeteren van de organisatie. Er is een plan opgesteld met de belangrijkste auditonderwerpen. Deze zijn uitgevoerd.</p> <p>De eerste stappen zijn gezet op het gebied van SPI (Strategisch PersoneelsInzicht). In een workshop zijn cijfers op het onderdeel uitstroom en externe ontwikkelingen gepresenteerd en aan de hand van een drietal casussen is met elkaar vastgesteld welke interventies op HRM vlak nodig zijn om de gewenste personeelssamenstelling te kunnen verkrijgen. Dit is vertaald naar thema's op de strategische HRM- agenda.</p>
<p>risicocommunicatie draagt bij aan het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid</p>	●	<p>De begroting 2018 is conform het BBV ingericht en het financieel systeem Coda is dusdanig ingericht dat vanaf 2018 het systeem BBV-proof is. Hierbij is tevens de inrichting vereenvoudigd.</p> <p>Als gevolg van de Wet modernisering vennootschapsbelasting zijn overheidslichamen vanaf 1 januari 2016 (deels) belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Na onderzoek in 2017 is gebleken dat voor geen van de activiteiten van de veiligheidsregio sprake is van een fiscale onderneming, zodat VRMWB in 2016 geheel niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting.</p> <p>In het kader van het Functioneel LeefstijdsOntslag (FLO) is er een principe akkoord bereikt. De financiële gevolgen zijn berekend en gecommuniceerd met de desbetreffende gemeenten. De te nemen implementatiestappen zijn in beeld gebracht.</p> <p>De VNG adviseert veiligheidsregio's en gemeenten over implementatie van de wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren. VRMWB volgt deze nauwlettend.</p> <p>De mijlpalen met betrekking tot Informatieveiligheid verlopen conform planning. De risicoanalyse is in volle gang. Penetratietesten zijn uitgevoerd. Het beleidsdocument (kaderdocument) met spelregels informatie is in ontwikkeling. De Cisorol en functionaris gegevensbescherming (FG)-rol voor 2017 en 2018 zijn vastgesteld en het afsluiten bewerking overeenkomsten is in gang gezet.</p>
<p>risicocommunicatie draagt bij aan het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid</p>	●	<p>Er heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de gedrag beïnvloedende factoren voor risicocommunicatie. De uitkomsten hiervan (gehouden onder studenten) zijn gebruikt ten behoeve van de andere doelgroepen. De gemeenten worden gestimuleerd hun onderwerpen ten aanzien van veiligheid meer te delen zodat de momenten die de veiligheidsregio en gemeenten kiezen voor risicocommunicatie elkaar meer versterken. De strategie van Vooropletters is verder gedeeld met de gemeente-secretarissenkringen in de regio en wordt toegepast binnen de risicocommunicatieprojecten.</p> <p>De landelijk portefeuillehouder risicocommunicatie heeft de landelijke visie risicocommunicatie omarmd en gaat deze borgen. Daarmee vergroten we het bestaansrecht voor risicocommunicatie waarmee we landelijk een</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
risicocommunicatie draagt bij aan het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid	●	<p>herkenbare en duidelijke risicocommunicatieboodschap beter binnen bereik hebben. Dat ondersteunt hetgeen we binnen VRMWB doen aan risicocommunicatie.</p> <p>Naast een aantal kleinere risicocommunicatiecampagnes rondom thema's als feestdagen, carnaval, festival/evenementenseizoen, vakantie, Sinterklaas, hebben we twee grote campagnes met succes opgeleverd: rondom de jodiumprofylaxe en de brandpreventieweken. Zowel de grote als de kleine campagnes spelen zich af via de social media.</p>
crisiscommunicatie draagt bij aan het stimuleren van zelf- en samenredzaamheid	●	<p>Eén bron, één boodschap is geheel geïmplementeerd in oefeningen en tijdens inzetten van het regionale piketteam. Er wordt gebruik gemaakt van de bijbehorende schrijftool CIST. Tijdens de GRIP 4 van Fort Oranje (3,5 week) zijn 4 leden van de regionale piketteams crisiscommunicatie ingezet. Tijdens de GRIP 3 van Fort Oranje (6 maanden) zijn twee crisiscommunicatiefunctionarissen van VRMWB als strategische communicatieadviseur en woordvoerder fulltime ingezet.</p> <p>COPI-woordvoerders van VRMWB zijn vakbekwaam en worden ingezet. Zij maken deel uit van de regionale crisiscommunicatie piketteams. Het crisiscommunicatieproces is na elke oefening (vanaf GRIP 3) en inzet geëvalueerd en gefinetuned. De lokale crisiscommunicatie functionarissen zijn meegenomen in de werkwijze. Er is een start gemaakt met het aanpassen van de 14 taakkaarten crisiscommunicatie.</p> <p>Alle crisiscommunicatiefunctionarissen zijn geüpdatet op het thema terrorisme. De dienstverleningsovereenkomst met de gemeenten met betrekking tot crisiscommunicatie is aangepast op de nieuwe werkwijze.</p>
interne communicatie verbeteren door de introductie van een nieuw sociaal platform	●	<p>In 2017 hebben we het volgende bereikt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De businesscase en het plan van aanpak voor een samenwerkingsplatform is opgeleverd. • Er is een Sharepoint met ONE omgeving bestaand uit een smoelenboek en nieuwspagina voor de 500 beroeps en de 1.350 vrijwillige medewerkers. • Een draaiende pilot dat extra functionaliteiten (op het gebied van informeren, delen en samenwerken) uittest. • In 2018 gaan we de functionaliteiten met betrekking tot delen en samenwerken toevoegen en al naar gelang de behoefte ook koppelingen met ondersteunende applicaties. • Voortschrijdend inzicht levert op dat het onverstandig was op dit moment te stoppen met het huidige intranetplatform RICK.
versterken van persoonlijk leiderschap en eigenaarschap	●	<p>Het Leiderschapsprogramma is voor de eerste fase afgesloten in een bijeenkomst met alle 42 leidinggevendenden die hieraan hebben deelgenomen. Leerervaringen zijn gedeeld en afgesproken is om de beweging verder te gaan voortzetten in de lokale teams. Er is een toolbox ingericht met daarin bijvoorbeeld programma's voor persoonlijk leiderschapontwikkeling en teamontwikkeling. Een aantal programma's (Deep Democracy) is gevolgd. Daarnaast zijn er teamontwikkelingstrajecten opgestart voor teamleiders en ploegchefs en andere leidinggevendenden.</p>
HRM-beleid	●	<p>Het eerste concept van het HRM-beleid is besproken en getoetst in de verschillende managementteams van de diensten. Op 12 juni heeft een vervolgbijeenkomst plaatsgevonden waar de opbrengst uit verschillende overleggen is gedeeld. Hierop zijn de thema's geformuleerd. Deze maken nu deel uit van de strategische HR-agenda.</p>

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
strategisch inzicht managementinformatie	●	Door middel van een aantal workshops binnen incidentbestrijding en risicobeheersing is opgehaald welke informatie nodig is om beter te kunnen sturen en beheersen. Binnen het programma informatiegestuurde veiligheid wordt deze informatie verder vertaald en uitgewerkt.

Prestatie-indicatoren	2016	2017
Aantal Europese aanbestedingen	5	3
Aantal meervoudig onderhandse aanbestedingen	21	35
Aantal WOB verzoeken	7	10
Aantal bezwaarschriften personeel	32	8
Aantal bezwaarschriften overig	4	4
Aantal facturen	14.085	13.008
% facturen binnen 30 dagen betaald	91%	91%

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van Thema 7 - Middelen weergegeven.

Thema 7. Middelen	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 7.975.006	€ 8.993.805	€ 8.979.697	€ 8.173.700	€ 805.996
Baten excl. mutatie reserves	€ -923.853	€ -845.000	€ -835.000	€ -821.720	€ -13.280
Saldo van baten en lasten	€ 7.051.153	€ 8.148.805	€ 8.144.697	€ 7.351.981	€ 792.716
Toevoegingen aan reserves	€ 406.566	€ 418.251	€ 418.251	€ 418.251	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -425.186	€ -750.945	€ -740.945	€ -385.689	€ -355.256
Resultaat	€ 7.032.533	€ 7.816.111	€ 7.822.003	€ 7.384.543	€ 437.460

2.8

Thema 8

Algemene

Opbrengsten

2.8.1 Inleiding

Het thema Algemene opbrengsten heeft als doel om de centrale opbrengsten van VRMWB te verantwoorden en beheeren. Deze algemene opbrengsten bestaan grotendeels uit de financiële bijdragen van gemeenten en de BDUR-middelen (besluit doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen) welke via het Rijk worden verkregen.

2.8.2 Inzet en resultaten

De resultaten zijn beschreven in de onderstaande tabel.

Wat willen we bereiken (resultaat / doelstelling)	status	toelichting
verwerking opbrengsten	●	Er zijn geen bijzonderheden met betrekking tot de verwerking van de opbrengsten bekend. De opbrengsten zijn volledig en juist verwerkt.

Financiële middelen

In onderstaande tabel wordt de inzet van financiële middelen van Thema 8 - Algemene opbrengsten weergegeven.

Thema 8. Algemene opbrengsten	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 1.403.014	€ 1.493.002	€ 41.026	€ 129.861	€ -88.835
Baten excl. mutatie reserves	€ -67.984.071	€ -68.717.485	€ -68.717.485	€ -68.705.680	€ -11.805
Saldo van baten en lasten	€ -66.581.057	€ -67.224.483	€ -68.676.459	€ -68.575.819	€ -100.640
Toevoegingen aan reserves	€ 426.003	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -3.298.420	€ -3.097.865	€ -2.059.389	€ -1.733.393	€ -325.996
Resultaat	€ -69.453.474	€ -70.322.348	€ -70.735.848	€ -70.309.212	€ -426.636

3

Paragrafen

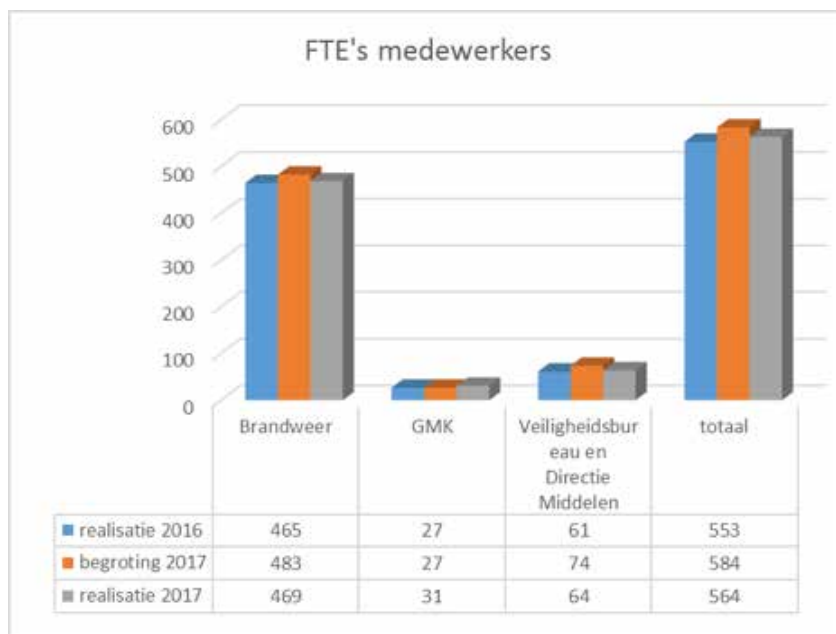

3 Paragrafen

In dit hoofdstuk zijn de paragrafen beschreven ten aanzien van de bedrijfsvoering, financiering, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen en de verbonden partijen.

3.1 Bedrijfsvoering

In onderstaand overzicht zijn de FTE's van medewerkers opgenomen bij VRMWB. De realisatie van de gegevens heeft betrekking op de stand van zaken per ultimo 2017. Dit betreft de medewerkers met een aanstelling bij de veiligheidsregio. De brandweervrijwilligers zijn uitgezonderd van het FTE overzicht en apart verantwoord in deze paragraaf.

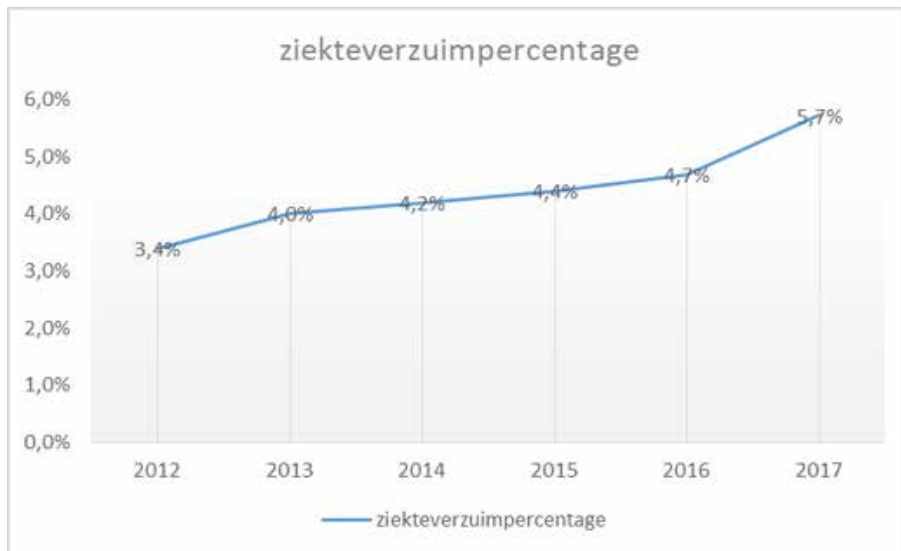
Het aantal FTE van de VRMWB is in 2017 toegenomen ten opzichte van 2016. Nog altijd is een gedeelte van de formatie niet ingevuld, om voldoende flexibiliteit te behouden in het personeelsbestand. Enkele formatieplaatsen zijn in 2017 ingevuld door middel van inhuur derden (3,5 FTE). De overige formatieplaatsen zijn opgenomen in een flexibele schil.

De formatie van de GMK betreft de centralisten en medewerkers beheer van de meldkamer MWB in dienst bij de veiligheidsregio vanuit de brandweer. Bij de GMK is begin 2017 invulling gegeven aan de CaCo-functie, waardoor 4 extra CaCo's in dienst zijn getreden. Tevens zijn enkele ondersteunende functies bij de Directie Middelen ingevuld. De formatie van de brandweer is in 2017 beperkt toegenomen, maar ligt onder de beschikbare formatie.

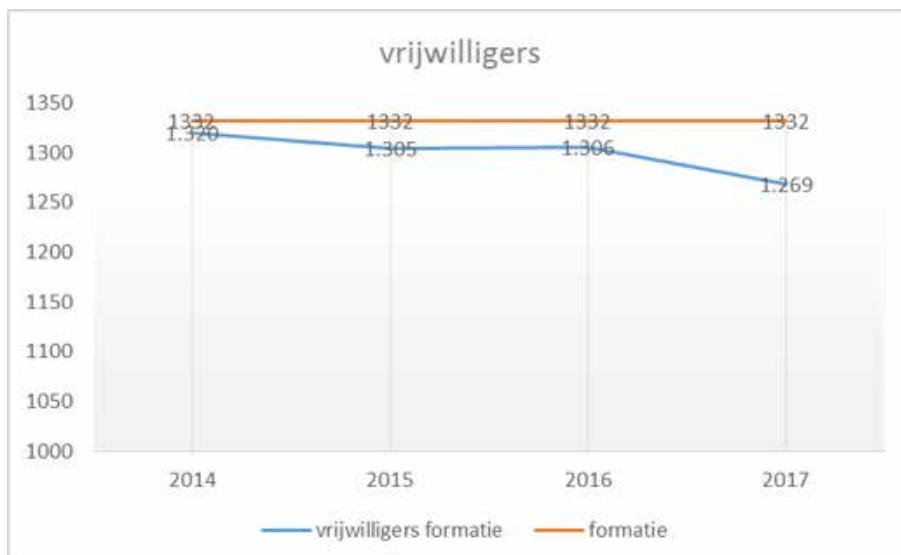
Naast de medewerkers die een aanstelling hebben bij VRMWB zijn tevens nog medewerkers vanuit andere overheidsorganisaties werkzaam voor de veiligheidsregio. Dit betreft medewerkers van de GGD bij de GHOR en medewerkers van de RAV en Nationale Politie bij de GMK. Deze medewerkers zijn niet in dienst bij VRMWB en daarom niet opgenomen in bovenstaand overzicht.

Het ziekteverzuim in 2017 is toegenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Met name het langdurige ziekteverzuim laat een stijging zien. Mede hierdoor komt het gemiddelde verzuim over 2017 uit op 5,7%. Dit is hoger dan het landelijke gemiddelde voor openbaar bestuur en overheidsdiensten, welke over 2017 op 5,3%¹ uitkomt. Om de stijging van het ziekteverzuim tegen te gaan, is een analyse en aanpak opgesteld om de reductie van het langdurige ziekteverzuim te beïnvloeden.

In de onderstaande grafiek zijn alleen de gegevens van medewerkers met een vaste of tijdelijke aanstelling opgenomen, de gegevens van de vrijwilligers maken hier geen onderdeel van uit.

Het aantal vrijwilligers is opgenomen in onderstaande tabel. In het dekkingsplan van de brandweer is een formatie van 1332 vrijwilligers opgenomen. Op 31 december 2017 waren er bij de brandweer 1269 vrijwilligers in dienst. Ten opzichte van 1 januari 2017 betekent dit een terugloop van 37 vrijwilligers, verdeeld over verschillende brandweerteams. Afname is voor een groot deel te verklaren door uitstroom in verband met leeftijd. De afname heeft in 2017 niet geleid tot problemen met de paraatheid. De terugloop past in het beeld van de verwachting dat het steeds moeilijker wordt om geschikte vrijwilligers te vinden. In de strategische agenda is het thema vrijwilligheid als één van de speerpunten benoemd. Het vinden en binden van vrijwilligers krijgt daarin nadrukkelijk aandacht om zo voldoende instroom voor de toekomst te kunnen garanderen. Daarnaast loopt er een continu proces van werving en selectie voor de verschillende brandweerteams die vacatures beschikbaar hebben. In 2018 starten weer 6 opleidingen met in totaal 72 nieuwe manschappen.

¹ Op basis van gegevens Centraal Bureau voor de Statistiek over de 1^e 3 kwartalen van 2017.

3.2

Financiering

In artikel 212 van de Gemeentewet wordt voorgeschreven dat de uitgangspunten voor het financiële beleid, het financiële beheer en inrichting van de financiële organisatie dienen te worden vastgesteld. Hiertoe is binnen VRMWB de financiële verordening vastgesteld. Hierin is bepaald dat het Dagelijks Bestuur in ieder geval verslag doet van de volgende onderdelen:

- a. De kasgeldlimiet.
- b. De renterisiconorm.
- c. De huidige liquiditeitspositie.
- d. De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte.
- e. De rentevisie.
- f. De rentekosten en -opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie.

In de Wet FIDO wordt door de overheid specifieke regels gesteld ten aanzien van de structuur van de leningen van de decentrale overheid, om zodoende de gevoeligheid voor rentefluctuaties te beperken. Hiertoe wordt een kasgeldlimiet en een renterisiconorm gehanteerd.

a De kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet stelt grenzen aan de omvang van de financiering door middel van kort vermogen (looptijd korter dan 1 jaar). Voor gemeenschappelijke regelingen is de kasgeldlimiet vastgesteld op 8,2% van de lasten van de jaarbegroting. Voor de VRMWB betekent dit dat de kasgeldlimiet voor 2017 is gesteld op € 6,46 miljoen (8,2% van € 78.795.517). Conform de wet FIDO moet aan Gedeputeerde Staten gerapporteerd worden als de kasgeldlimiet op twee opeenvolgende kwartalen wordt overschreden. Er heeft in 2017 geen overschrijding van de kasgeldlimiet plaatsgevonden.

b De renterisiconorm

De renterisiconorm heeft tot doel om de renterisico's op de langlopende schulden (langer dan 1 jaar) te beheersen, door grenzen te stellen aan de spreiding van looptijden van de leningenportefeuille. Dit is een indicator van het gedeelte van de langlopende schulden dat maximaal aan renteherziening en/of herfinanciering onderhevig mag zijn.

Voor de gemeenschappelijke regeling is de renterisiconorm gesteld op 20% van de lasten van de jaarbegroting, met een minimumbedrag van € 2,5 miljoen. Voor de VRMWB betekent dit dat de renterisiconorm voor 2017 € 15,76 miljoen bedraagt (20% van € 78.795.517).

In 2017 heeft geen herziening plaatsgevonden van de rentepercentages van de leningen van VRMWB. De leningenportefeuille van VRMWB bestaat uit een 10-tal leningen met een vaste rentepercentage. De totale omvang van de leningenportefeuille bedraagt € 29,8 miljoen per ultimo 2017. Op basis van de leningenportefeuille is het onderstaande overzicht samengesteld voor de renterisiconorm;

(bedragen x € 1.000)	2017		2018		2019		2020	
renteherzieningen (1)	€	-	€	-	€	-	€	-
betaalde aflossingen (2)	€	3.134	€	3.856	€	2.549	€	4.342
renterisico (1 + 2)	€	3.134	€	3.856	€	2.549	€	4.342
renterisiconorm (20%)	€	15.759	€	16.292	€	16.691	€	16.815
ruimte renterisiconorm	€	12.625	€	12.436	€	14.142	€	12.473

c De huidige liquiditeitspositie

De omvang van de vrij ter beschikking staande liquide middelen, inclusief middelen schatkist bankieren, is in 2017 gemuteerd van € 13,9 miljoen per 1/1/2017 naar € 9,3 miljoen per 31/12/2017. Voor de investeringen 2017 zijn geen nieuwe leningen aangetrokken op basis van het investeringsplan, omdat de ter beschikking staande liquide middelen voldoende waren voor de financieringsbehoefte. Echter niet alle investeringen zijn in 2017 uitgevoerd.

d De liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte

VRMWB hanteert een liquiditeitsplanning op basis van de investeringsplanning, aflossingsschema's van de leningen en de meerjarenbegroting. Hierdoor kan de liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte voor de middellange termijn worden bepaald.

e De rentevisie

VRMWB heeft geen eigen beleid ontwikkeld op het gebied van renteontwikkelingen en volgt de huisbankier op het gebied van rentevisie.

f De rentekosten en opbrengsten verbonden aan de financieringsfunctie

Lagere overheden zijn sinds eind 2013 verplicht om hun liquide middelen en beleggingen aan te houden in de schatkist van het Ministerie van Financiën. VRMWB houdt de rekening-courant tegoeden en deposito's aan bij het Ministerie van Financiën. Over het saldo wordt op dit moment 0% rente vergoed.

De rentekosten van de langlopende leningen welke onder de leningenportefeuille van VRMWB vallen, bedragen over 2017 € 789.127.

3.3 Investerings

De investeringen van VRMWB zijn opgenomen in een meerjarig investeringsplan. Dit plan geeft de voorgenomen investeringen weer voor de lange termijn. Voor de korte termijn (2 jaar) wordt het meerjarig investeringsplan jaarlijks geactualiseerd. Zo kan gewerkt worden met een planning welke up-to-date is en voldoende informatie biedt voor de begroting en de uitvoering door de dienstonderdelen. Het meerjarig investeringsplan geeft tevens input voor de investeringsbehoefte van de VRMWB. Alle investeringen in onderstaande overzichten betreffen investeringen met een economische nut. Door VRMWB zijn geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut uitgevoerd.

Thema's	Begroting 2017	Realisatie 2017	Resultaat 2017
Thema 1 Bestuur en organisatie	€ -	€ -	€ -
Thema 2 Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 2.625.833	€ 529.649	€ 2.096.184
Thema 3 Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -
Thema 4 Risicobeheersing	€ -	€ -	€ -
Thema 5 Incidentbestrijding	€ 11.320.800	€ 8.192.189	€ 3.128.611
Thema 6 Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -
Thema 7 Middelen	€ 758.700	€ 290.544	€ 468.156
Totaal	€ 14.705.333	€ 9.012.382	€ 5.692.951

Thema 2 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Thema 2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	Begroting 2017	Realisatie 2017	Resultaat 2017
Veiligheidsbureau	€ 59.300	€ 8.731	€ 50.569
GMK	€ 2.460.333	€ 456.031	€ 2.004.302
Brandweer	€ 106.200	€ 64.887	€ 41.313
Totaal	€ 2.625.833	€ 529.649	€ 2.096.184

Veiligheidsbureau en brandweer

In 2017 is de mobiele commando-unit (MCU) inclusief de ICT aangepast. Voor de ICT (inclusief aanpassingen Netcentrisch Werken) is krediet opgenomen op het investeringsplan bij dit thema. De uitgaven zijn echter opgenomen onder thema 5 Incidentbestrijding, omdat deze in de aanbesteding van de MCU zijn inbegrepen.

GMK

Voor het project Samenwerken (samenvoeging meldkamer Tilburg en meldkamer Middelburg) zijn diverse investeringen gerealiseerd, ongeveer € 300.000. Omstandigheden zoals vermeld bij de risico's temperen verdere investeringen binnen het project. Er zijn nieuwe scenario's uitgewerkt in meerjarenperspectief om de noodzakelijk investeringen in beeld te brengen. In het kader van de toekomstige ontwikkelingen voor het project Samenwerken en reguliere investeringen blijft het resterende krediet noodzakelijk. De overige investeringen hebben plaatsgevonden in het kader van de reguliere bedrijfsvoering. Het betreft hier het vervangen van alle monitoren, UPC en EAL-server.

Thema 5 - Incidentbestrijding

Thema 5. Incidentbestrijding	Begroting 2017	Realisatie 2017	Resultaat 2017
Brandweer	€ 11.320.800	€ 8.192.189	€ 3.128.611
Totaal	€ 11.320.800	€ 8.192.189	€ 3.128.611

- Voor een investeringswaarde van € 3,8 miljoen zijn vijf nieuwe hoogwerkers inclusief inventaris aangeschaft en in gebruik genomen. De landelijke aanbesteding (IBARC) voor communicatieapparatuur is volledig afgerond en de apparatuur is in 2017 geleverd en daar waar nodig ingebouwd in de voertuigen. Het investeringsbedrag is ruim € 1,5 miljoen. Conform het investeringsplan zijn twee verzorgingshaakarmbakken aangeschaft voor de ondersteuningspelotons en nieuwe dienstvoertuigen voor de Officieren van Dienst.
- Er is gestart met de aanbesteding van het vakbekwaamheidsmanagementsysteem (VMS). De ingebruikname van dit nieuwe systeem is niet gerealiseerd in 2017. Het investeringskrediet van € 254.300 schuift door naar 2018.
- Een investeringskrediet van € 175.000 is niet aangewend in verband met de ontwikkelingen op het gebied van schuimgebruik. Het risico bestaat dat het huidige schuim niet meer gebruikt mag worden, of dat opslag anders geregeld moet worden. Investeringen zijn uitgesteld totdat helder is hoe hiermee om te gaan.
- Door uitstel van de bouw van Safety Village zijn ook de verbouwingen op post Vossenbergh vertraagd. Gevolg hiervan is dat een investeringskrediet van ruim € 440.000 is doorgeschoven.
- De gezamenlijke aanbesteding voor communicatieapparatuur (IBARC) is afgerond. De prijzen vanuit deze aanbesteding zijn lager dan waar in het investeringsplan rekening mee is gehouden. Een krediet van € 375.000 is niet aangewend.
- In 2017 zijn aanbestedingen afgerond voor onder andere dienstvoertuigen, een waterongevallenvoertuig, verbouwing en inrichting van werkplaatsen en een nieuw toegangsbeveiligingssysteem. De uitvoering en ingebruikname is niet of niet volledig in 2017 afgerond, waardoor de investeringskredieten van € 1.175.000 zijn doorgeschoven naar 2018.
- Het resterende resultaat van circa € 700.000 wordt veroorzaakt door andere investeringsvolumes en aanbestedingsvoordelen.

Thema 7 Middelen

Thema 7. Middelen	Begroting 2017	Realisatie 2017	Resultaat 2017
Directie Middelen	€ 758.700	€ 290.544	€ 468.156
Totaal	€ 758.700	€ 290.544	€ 468.156

De uitvoering van de IV investeringen is achtergebleven bij de begroting. Enerzijds vanwege een herijking van de IV projectportfolio (o.b.v. de strategische en interne ontwikkelagenda), anderzijds door het te hoge ambitieniveau waarop de begroting gebaseerd is.

3.4

Weerstands- vermogen en risicobeheersing

Ambities kunnen niet gerealiseerd worden zonder risico's te nemen. Risico's horen bij het proces van verandering. Het is belangrijk dat het bestuur zich bewust is van de risico's die horen bij het beleid van VRMWB en dat zij hierop stuurt. Of een organisatie in staat is de gevolgen van de risico's op te vangen zonder dat het beleid of de uitvoering daarvan in gevaar komt, wordt weergegeven door de 'weerstandscapaciteit'. Onder weerstandscapaciteit verstaan we de middelen en mogelijkheden die een organisatie heeft om onverwachte, niet-begrote kosten te kunnen dekken. Het geld en de mogelijkheden bestaan onder andere uit het vrij aanwendbare gedeelte van de algemene reserve en de post onvoorzien die in de begroting is opgenomen. De benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de aard en de omvang van de risico's waar een organisatie mee worden geconfronteerd (risicoprofiel). Voor deze risico's kunnen geen verzekeringen worden afgesloten of voorzieningen worden gevormd omdat de risico's zich niet regelmatig voordoen en niet goed meetbaar zijn.

Tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen, maar die wel van betekenis kunnen zijn voor de financiële positie bestaat dus een relatie. Deze relatie wordt het weerstandsvermogen genoemd. Op basis van de gekwantificeerde actuele risico's (zie tabel in paragraaf 3.4.1) is de benodigde weerstandscapaciteit bepaald op € 2.237.500. Het Algemeen Bestuur heeft in maart 2012 besloten om de algemene reserve van VRMWB op te heffen. In de begroting van VRMWB is geen post onvoorzien opgenomen. VRMWB heeft daarom geen beschikbare weerstandscapaciteit. Geconcludeerd kan worden dat het weerstandsvermogen van VRMWB beperkt is. Elke deelnemende gemeente houdt een algemene reserve aan die onder andere is bestemd voor de risico's die voortvloeien uit de gemeenschappelijke regelingen waarin wordt deelgenomen.

3.4.1 Risicomanagement

Om risico's goed te beheersen, is effectief risicomanagement van groot belang. Het risicomanagementbeleid van de veiligheidsregio moet borgen dat we adequaat met de belangrijkste risico's omgaan.

Met risicomanagement heeft de veiligheidsregio de ambitie om onderstaande doelstellingen te realiseren:

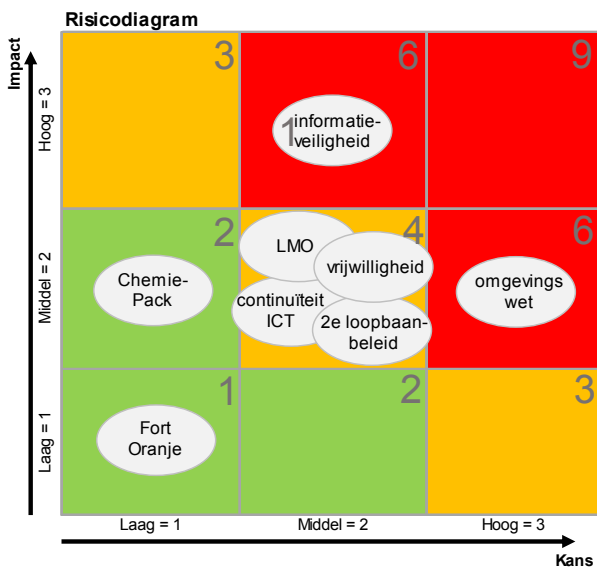
- Integraal inzicht in de risico's die de veiligheidsregio loopt.
- Verbeteren van de sturing en beheersing en het realiseren van doelstellingen.
- Explicietere en bewuster (management)keuzes maken met behulp van risico's.
- Professionelere verantwoording richting bestuur over de grootste risico's van de veiligheidsregio met daarbij een duidelijke koppeling aan de weerstandscapaciteit van de organisatie.
- Bevorderen, vergroten en stimuleren van risicobewustzijn binnen de organisatie, zodat alle geledingen juiste afwegingen maken bij besluitvorming (intrinsieke borging bij medewerkers).

De veiligheidsregio heeft een systeem van risico-inventarisatie, -beoordeling, -beïnvloeding en -monitoring geïmplementeerd. We inventariseren risico's, stellen maatregelen vast, handelen daarnaar en rapporteren daarover in de planning en control rapportages. In 2017 hebben we in gesprekken met directie, management en de organisatie de belangrijkste risico's voor de organisatie opgehaald. Samen met de directie en bestuur hebben we de risico's beoordeeld en geprioriteerd en hebben we beheersmaatregelen vastgelegd in het risicoregister. De frauderisico-analyse is hier onderdeel van.

Audit & Control

Binnen de organisatie is de audit- en controlfunctie ingericht. Op jaarbasis voert deze functie diverse controles en onderzoeken uit. Enerzijds richt de functie zich op de rechtmatigheid, waarbij wordt gecontroleerd of onze handelwijze in overeenstemming is met de regels en besluiten. Anderzijds richt deze functie zich op de efficiency en effectiviteit (doelmatigheid) van de organisatie. De audits die op dit vlak worden uitgevoerd, vormen een belangrijke stap in het leren en verbeteren van de organisatie. Enkele voorbeelden van audits die in 2017 zijn uitgevoerd: tevredenheids-onderzoek afdeling inkoop en contractmanagement, brandstofkosten, DVO crisiscommunicatie, opleidingsplanning brandweer, voertuigen en bepakking en inhuurproces. De audit investeringsplan en de evaluatie TFL zijn gestart en ronden we af in 2018. De belangrijkste bevindingen met aanbevelingen uit zowel de controles als de audits zijn gedeeld met directie en management.

Het risicomanagement van de veiligheidsregio onderkent strategische-, financiële-, operationele- en wet- en regelgevingsrisico's. Hieronder geven we in een diagram de belangrijkste risico's weer.

In het risicoregister is opgenomen welke maatregelen we nemen om de kans dan wel de impact van de risico's te beperken. Om de impact goed en vanuit een breder perspectief in te schatten, worden de risico's beoordeeld op meerdere facetten/terreinen, zoals continuïteit van de organisatie, bestuurlijke afbreuk, juridisch/aansprakelijkheid, imago organisatie, personeel en financieel. De risicoscore is tot stand gekomen door kans en impact met elkaar te vermenigvuldigen.

In onderstaande tabel zijn de actuele risico's opgenomen zoals deze bekend waren per 31 december 2017. De impact van de risico's is vergeleken met de BURAP 2017.

Risico's	Huidig		Burap 2017		Beheersmaatregelen
	Score	Financiële impact	Score	Financiële impact	
Vrijwilligheid: Het kost steeds meer moeite om voldoende te vrijwilligers te vinden en te blijven binden aan de organisatie en de beschikbaarheid van deze vrijwilligers staat steeds mee onder druk.	4	Onbekend	9	Onbekend	<ul style="list-style-type: none"> *Wervingscampagne met extern bureau *Opstellen van vrijwilligersbeleid *Strategisch personeelsinzicht *Inzicht in uitstroom. *Paraatheid is inzichtelijk met paraatheids-app en nieuwe pagers met terugmeld-functie
Informatieveiligheid: We vergaren en verwerken als organisatie grote hoeveelheden informatie. De beveiliging van deze informatie vormt een risico voor de organisatie. Denk aan cybercrime, datalekken etc.	6	Van € 100.000 tot € 500.000	6	Van € 500.000 tot € 1.000.000	<ul style="list-style-type: none"> - Beleid informatieveiligheid opgesteld - Uitvoeringsregelingen opgesteld. Dat zijn procedures en richtlijnen ter beveiliging van: Bedrijfsmiddelen, Personeel, Fysieke omgeving, Apparatuur en informatie, Toegang tot informatie. - Inzicht verkregen in kritische processen en gegevensverwerkingen - Functionarissen en processen ingericht om incidenten en datalekken te tackelen. - Verantwoordelijkheden belgd - Bewustwordingscampagnes en voorlichtingsbijeenkomsten uitgevoerd - Jaarlijkse toetsing van het niveau van informatieveiligheid - Verwerkingenregister opgesteld - Privacy-verklaring opgesteld - Verwerkersovereenkomsten met leveranciers opgesteld - Pentests uitgevoerd op kritieke systemen - Kennisvergroting en –borging - Plan wordt opgesteld om activiteiten de komende te bepalen (o.b.v. o.a. resultaten toetsing)
Continuïteit: Er is niet in kaart gebracht wat onze continuïteit kan verstoren en wat we kunnen doen om dit te voorkomen. De continuïteit van zowel de warme als koude organisatie vormen een risico. De organisatie gaat uit van haar veerkracht en flexibiliteit bij uitval van ICT. Echter, in de praktijk zien we dat functionarissen nog veel leunen op ondersteunende ICT systemen.	4	Onbekend		nvt	<ul style="list-style-type: none"> *Enkele (kritische) processen zijn over te nemen door omliggende veiligheidsregio's. *Er is een continuïteitsplan *Inventariseren maatregelen uit continuïteitsplan
Aansprakelijkstelling VRMWB door WRT, ISK en Wartsila: Gemeente Moerdijk, Veiligheidsregio MWB en onderdelen van de Staat der Nederlanden worden door de verzekeringsmaatschappijen van omliggende bedrijven van Chemie Pack in Moerdijk verantwoordelijk gehouden voor de schade die zij zeggen te hebben geleden als gevolg van de brand op 5 januari 2011. Inmiddels is duidelijk dat er een dagvaardiging komt.	2	Onbekend	6	Meer dan € 2.500.000	We laten ons bijstaan door specialisten van Pels Rijcken Drooglever en Fortuyn advocaten. Daarnaast zijn met de gemeente Moerdijk en de Staat der Nederlanden, die ook in de aansprakelijkstelling worden betrokken, afspraken gemaakt om gezamenlijk op te blijven trekken en waar nodig tijdig af te stemmen. Onduidelijk is of het überhaupt tot een proces komt en bij verlies wat de kostenverdeling van de claim gaat zijn.
Tweede loopbaanbeleid: We hebben als werkgever de verantwoordelijkheid om zorg te dragen voor een toekomstperspectief voor medewerkers die beroepsmatig repressief werk verrichten. De ontwikkelingen omtrent dit tweede loopbaanbeleid vormen een risico voor de organisatie.	4	Van € 1.000.000 tot € 2.500.000	6	Van € 1.000.000 tot € 2.500.000	<ul style="list-style-type: none"> *Uitvoeringskader opstellen vaststellen voor het tweede loopbaanbeleid. *Medewerkers bewust maken van hun eigen verantwoordelijkheid. Het besef dat ze zelf aan zet zijn is nog niet voldoende doorgedrongen. Leidinggevend zijn hierover met medewerkers in gesprek en weten hoe medewerkers kunnen faciliteren. *In het eerste kwartaal 2018 worden 5 speerpunten besproken variërend van beleid gericht op vitaliteit van medewerkers tot activiteiten om door en uitstroom te bevorderen.
De Omgevingswet: De Omgevingswet is de basis voor het nieuwe stelsel van regelgeving voor de fysieke leefomgeving. Het stelsel van de Omgevingswet bundelt de regels over ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water. Deze wet betekent een omkering van de organisatie en vraagt andere competenties en kennis van de medewerkers. Naar verwachting zal de Omgevingswet in 2019 in werking treden.	6	Van € 100.000 tot € 500.000	6	Van € 100.000 tot € 500.000	Er is in medio 2017 een impactanalyse opgesteld over de Omgevingswet voor de Veiligheidsregio MWB. De analyse is breed uitgezet binnen de organisatie en zal de komende maanden worden afgerond. Afnemend van de uitkomsten en de ontwikkelingen in de Omgevingswet worden de precieze gevolgen en financiële consequenties duidelijk.

Risico's	Huidig		Burap 2017		Beheersmaatregelen
	Score	Financiële impact	Score	Financiële impact	
<p>LMO: De invoering van LMO en daarmee de gemeenschappelijke meldkamer in Bergen op Zoom leidt tot een aantal risico's en onduidelijkheden:</p> <p>1) het is nog onduidelijk hoe wordt omgegaan met de risico's ten aanzien van boventaligheid van personeel, dan wel de mogelijke frictiekosten.</p> <p>2) de gevolgen van de landelijke taakstelling ad 50 miljoen zijn onduidelijk.</p> <p>3) bij de processen zal men telkens af moeten wegen wat uitstel kan hebben en welke processen afgestemd moeten worden om integratie en een soepele overgang met GMZ in BoZ mogelijk te maken.</p> <p>4) omdat de Gemeenschappelijke Meldkamer MWB en Gemeenschappelijke Meldkamer Zeeland (GMZ) niet op alle werkgebieden in dezelfde (werk) en ontwikkelingsfase zitten is proces-techniekafstemming dikwijls niet direct mogelijk en moeten er extra investeringen worden gedaan in capaciteit en middelen of moet het proces worden aangepast. Dit leidt mogelijk tot extra kosten en een langere doorlooptijd.</p> <p>5) Stagnering uitrol C2000 heeft gevolgen voor de datum van het operationeel gaan van meldkamer BoZ en het project "samenwerken" in geld en doorlooptijd.</p>	4	Van € 1.000.000 tot € 2.500.000	6	Van € 1.000.000 tot € 2.500.000	<p>*Om de eventuele financiële risico's op te vangen is een reserve gevormd.</p> <p>*De investeringen om de meldkamer up to date te houden i.v.m. uitstel bouw BoZ zijn nu ondervangen in het project "Samenwerken".</p>
<p>Fort Oranje: De gemeente Zundert legt een financiële claim neer bij de eigenaar van Fort Oranje. Hierin is een groot deel van de door de veiligheidsregio gemaakte kosten meegenomen. Dit is een positief risico in de jaarrekening.</p>	1	Van € 500.000 tot € 1.000.000	nvt	nvt	Gemeente Zundert legt een financiële claim neer bij eigenaar Fort Oranje. De kosten die gemaakt zijn door de veiligheidsregio voor Fort Oranje zijn verwerkt in de jaarrekening. Dit is een bedrag van € 800.000

3.4.2 Financiële kengetallen

Onderstaand worden de financiële kengetallen weergegeven die op grond van het BBV verplicht moeten worden opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

	Jaarrekening 2016	Begroting 2017	Jaarrekening 2017
Netto schuldquote	38%	68%	34%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	38%	68%	34%
Solvabiliteitsratio	33%	23%	37%
Structurele exploitatieruimte	1%	1%	3%

De netto schuldquote geeft het niveau van de schuldenlast van VRMWB aan ten opzichte van de eigen middelen en geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. De netto schulden zijn in 2017 licht afgenomen ten opzichte van 2016. De schuldquote in de begroting 2017 was aanzienlijk hoger, omdat hier rekening was gehouden met een hoger investeringsniveau (en leningenniveau), dan uiteindelijk gerealiseerd.

Voor VRMWB is geen verschil zichtbaar tussen de netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Dit wordt veroorzaakt doordat er geen kapitaalvestrekkingen zijn gedaan aan bijvoorbeeld deelnemingen, gemeenschappelijke regelingen of overige verbonden partijen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Deze neemt toe door een afname van de schulden op korte en langer termijn. In 2017 werd 37% van het balanstotaal gedekt door het eigen vermogen.

De structurele exploitatieruimte geeft aan hoe groot de (structurele) vrije ruimte binnen de vastgestelde begroting is om structurele tegenvallers op te vangen. Dit wordt beoordeeld door de structurele lasten, inclusief de structurele toevoegingen aan reserves, af te zetten tegen de structurele baten, inclusief de structurele onttrekkingen aan reserves. Door het evenwicht in de begroting van VRMWB ligt dit percentage bij de begroting rond de 0%. Het percentage is hoger dan begroot doordat de structurele lasten bij de jaarrekening lager zijn dan begroot.

3.5 Onderhoud kapitaalgoederen

In artikel 12 van het BBV wordt aangegeven wat de beleidskaders zijn van het onderhoud van de kapitaalgoederen, de hieruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling van deze consequenties in de begroting.

VRMWB beschikt over een aanzienlijke omvang kapitaalgoederen. Met het onderhoud van de kapitaalgoederen is een substantieel deel van de begroting gemoeid. Deze kapitaalgoederen bestaan uit materieel en voertuigen. Er is door de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant geen voorziening groot onderhoud ingesteld t.b.v. materieel. Er is geen achterstallig onderhoud bekend. In 2017 zijn alle voertuigen die aanbesteed zijn, alsmede alle (dienst)voertuigen onder de 3.500kg ondergebracht in onderhoudscontracten.

Gebouwen

In 2013 is een besluit genomen over de overdracht van een 9-tal kazernes van de gemeenten aan VRMWB, per 31 december 2013. Hiermee berust het eigendom van deze kazernes bij de veiligheidsregio. Eind 2017 is 1 kazerne terug overgedragen aan een gemeente. Het eigendom van de overige 60 kazernes, waar VRMBW gebruik van maakt, berust nog bij de gemeenten. Naast de brandweerkazernes wordt tevens gebruik gemaakt van een kantoorpand van de GGD West-Brabant, waarvan een gedeelte wordt gehuurd.

Voor alle kazernes zijn afspraken gemaakt over het onderhoud van de overgenomen kazernes, op basis van demarcatielijsten en meerjarenonderhoudsplannen. De veiligheidsregio heeft een voorziening gevormd voor het egaliseren van de in de tijd gespreide onderhoudskosten. De voorziening is ingesteld en wordt gevoed op basis van het meerjarenonderhoudsplan dat voor elke kazerne is opgesteld. Dit plan wordt periodiek geactualiseerd. Jaarlijks wordt getoetst of het meerjarenonderhoudsplan, de stand van de voorziening en de dotatie op elkaar aansluiten.

In 2016 is besloten een nieuw, modern en eigentijds oefencentrum te realiseren. Gedurende 2017 bleek de offerte van het definitieve ontwerp het beschikbare budget voor de realisatie van het nieuwe oefencentrum ruimschoots te overschrijden. Er is hard gewerkt om alsnog een kwalitatief ontwerp te realiseren dat wel financieel haalbaar is. Zelfs na een versoeringsslag werd geconcludeerd dat onze wensen in deze vorm niet konden worden gerealiseerd. Daarmee wordt het beoogde realisatieplan, met een oplevering op 1 januari 2019 niet gehaald. In 2018 wordt gekeken op welke wijze de ontwikkeling van het nieuwe oefencentrum wordt doorgestart. De ambitie is nog steeds om op een zo kort mogelijke termijn een op de toekomst voorbereid oefencentrum te realiseren. De opgedane ervaring in de afgelopen jaren wordt gebruikt om een nog actueler oefencentrum te ontwerpen. Hierbij wordt ook over grenzen gekeken en samenwerking gezocht met partners.

Daarnaast is er in verschillende gemeenten sprake van ver- of nieuwbouw van kazernes, zoals de nieuwbouw kazerne in Waalwijk. In nauw overleg met de gemeenten zal de veiligheidsregio zorgen voor realisatie hiervan.

Materieel en voertuigen

VRMWB heeft een grote vloot aan voertuigen. Bij aanbesteding van deze voertuigen is vaak een onderhoudscontract afgesloten. In 2017 is het merendeel van de voertuigen in een onderhoudscontract ondergebracht. Voor de bepakkings is eind 2017 gekozen voor een vernieuwd werkproces waarbij in 2018 de onderdelen ervan in contract worden aangeboden. Er is door VRMWB geen voorziening groot onderhoud ingesteld t.b.v. materieel. Vooralsnog wordt hiervoor geen voorziening ingesteld en gelden de afgesloten contracten als normering. Er is geen achterstallig onderhoud bekend.

3.6

Verbonden partijen

Er is sprake van een verbonden partij volgens het BBV als er sprake is van zowel een bestuurlijk als een financieel belang voor VRMWB. Het bestuurlijk belang komt tot uitdrukking in de zeggenschap. Het financieel belang komt tot uitdrukking in het aan de verbonden partij ter beschikking gestelde bedrag. Dat is niet verhaalbaar als de verbonden partij failliet gaat, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

VRMWB is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 26 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat VRMWB over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd is. Hierdoor is VRMWB een verbonden partij voor de 26 gemeenten.

VRMWB zelf kent geen verbonden partijen conform de definitie van het BBV. Desondanks zijn er wel partijen waar sprake is van een structureel samenwerkingsverband. Deze worden hieronder toegelicht.

3.6.1 Overige samenwerkingsverbanden

Gemene rekening GHOR

Met ingang van 1 januari 2014 is voor de bedrijfsvoering van de GHOR een dienstverleningsovereenkomst afgesloten met de GGD West-Brabant. Deze dienstverleningsovereenkomst is met het oog op de mogelijke fiscale risico's voor de toekomst geformaliseerd in een overeenkomst kosten voor gemene rekening, waarin de activiteiten van de GHOR zijn ondergebracht. De gemeenschappelijke regelingen GGD West-Brabant, GGD Hart voor Brabant en VRMWB maken deel uit van deze gemene rekening.

In de gemene rekening zijn de kosten opgenomen ten aanzien van het personeel (inclusief de kosten van ziekte, arbeidsongeschiktheid en ontslag), de toerekenbare overhead en de overige kosten op dit punt van de GHOR. Ter verdeling van het werkelijke niveau van de kosten is een verdeelsleutel tussen de partijen afgesproken. VRMWB participeert voor een aandeel van 93,65% in de gemene rekening.

Aangezien het instellen en in stand houden van de GHOR een taak is van de veiligheidsregio, zijn de balans en de exploitatie-gegevens van de GHOR tot en met 2016 geconsolideerd met de cijfers van de veiligheidsregio en opgenomen in de begroting en jaarrekening.

In het kader van het BBV is de verantwoording opnieuw tegen het licht gehouden en na overleg met de GGD is besloten de gegevens van de GHOR per 1-1-2017 uit de balans en exploitatie van de veiligheidsregio te verwijderen en alleen de bijdrage aan de gemene rekening te verantwoorden in de begroting en jaarrekening. De GHOR is weliswaar een taak van de veiligheidsregio, maar is een onderdeel van de GGD en daarmee ook een onderdeel van de begroting en jaarrekening van de GGD. Het is niet logisch de GHOR op beide plaatsen te verantwoorden.

In 2018 wordt een bestuursovereenkomst opgesteld, waarin de rollen, taken, verantwoordelijkheden inclusief financiële afspraken van de verschillende partijen worden vastgelegd. De rollen van de besturen worden daarmee expliciet vastgelegd. Bij het opstellen van de bestuursovereenkomst wordt tevens vastgelegd hoe besluitvorming en rapportages plaatsvinden.

Publiek-Private Samenwerking (PPS) Moerdijk

Vanaf 1 februari 2013 is er op het Zeehaven- en Industrierrein van Moerdijk een beroepspost ingesteld die 24 uur per dag zowel (overheids)basisbrandweezorg als bedrijfsbrandweezorg biedt. Dit is vastgesteld in een overeenkomst tussen de Stichting Bedrijfsbrandweezorg Moerdijk en VRMWB. Deze publiek-private samenwerking brandweezorg is vrij uniek in Nederland. In de overeenkomst zijn nadere afspraken vastgelegd over de financiering, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van beide partijen.

De post is continu bezet door 6 personen. Voor de bedrijfsbrandweertaken beschikt de post over een tankautospuut industrieel en een schuimblusvoertuig. Deze kunnen ook worden ingezet voor de basisbrandweezorg op het terrein. Daarnaast beschikt de post over een hoogwerker voor de basisbrandweezorg die ook buiten het terrein ingezet kan worden. Ten behoeve van de bedrijfsbrandweezorg is personeel specifiek en aanvullend opgeleid en geoefend. Voor de bedrijfsbrandweertaken dient er een Bedrijfsbrandweer Veiligheidsbeheersysteem (VBS) geïmplementeerd te zijn. Dit is in 2017 vastgesteld. In het kader van objectieve kwaliteitstoetsing van de bedrijfsbrandweertaken heeft er in 2017 een audit plaatsgevonden door het Landelijk Expertise Centrum. De audit heeft zich gericht op het onderdeel vakbekwaam worden en blijven. Naar aanleiding van de bevindingen is hiervoor een plan van aanpak opgesteld waarin in 2018 verder uitvoering aan wordt gegeven.

Publiek-Private Samenwerking voor blusboot

Van oudsher heeft VRMWB een waakvlamovereenkomst met de firma BST te Dinteloord voor de incidentbestrijding op de vaarwegen rondom Volkerak en Schelde-Rijnverbinding.

In 2014 is een hernieuwd contract afgesloten in het kader van een verder gaande publiek private samenwerking. Door BST is een nieuwe boot aangeschaft (Furie 4). BST exploiteert en beheert de boot en de nautische bemanning. De brandweer levert een opstapbemanning die is opgeleid en geoefend naar de huidige eisen der tijd. Dit is een mooi voorbeeld van publiek private samenwerking aangezien BST de nautische deskundigheid levert en de brandweer de ervaring met incidentbestrijding op het water. De veiligheid op het water waar het tenslotte om gaat, heeft met deze hernieuwde samenwerking een goede impuls gekregen. Per medio april 2015 is de nieuwe blusboot officieel in gebruik genomen.

VRMWB en Veiligheidsregio Zeeland werken al lange tijd samen bij het bestrijden van incidenten op het Schelde-Rijnkanaal. Om deze interregionale samenwerking te formaliseren is een samenwerkingsovereenkomst opgesteld door beide veiligheidsregio's. Hierin is een aantal algemene uitgangspunten en operationele afspraken vastgelegd. Met deze overeenkomst wordt bijgedragen aan een betere brandweezorg en voldoet de samenwerking tussen partijen en nog meer aan de eisen die de wet en maatschappij hieraan stellen.

Bij incidenten op het Schelde-Rijnkanaal is het niet altijd direct duidelijk binnen welke veiligheidsregio het incident plaatsvindt. Daarom zullen meestal beide meldkamers de melding ontvangen, contact met elkaar zoeken en de hulpverlening opstarten. Tussen beide regio's is in een samenwerkingsovereenkomst een verantwoordelijkheidsverdeling afgesproken. Als het gaat om Search & Rescue (SAR) wordt de Jan 1 vanuit Tholen (VRZ) gealarmeerd en bij brand en IBGS (Incidentbestrijding gevaarlijke stoffen) wordt de Furie 4 uit Dinteloord gealarmeerd. Tijdens een incident zullen beide vaartuigen gezamenlijk optreden.

4

Jaarrekening

BRANDWEER

4 Jaarrekening

4.1 Grondslagen vastlegging

Algemeen

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) daarvoor geeft. De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Materiële vaste activa

In de financiële verordening ex. 212 Gemeentewet artikel 10 staan de richtlijnen met betrekking tot waardering en afschrijving van vaste activa beschreven. Deze richtlijnen zijn uitgewerkt in de beleidsnota 'Waardering en afschrijving vaste activa'. Deze nota wordt elke vier jaar geactualiseerd en vastgesteld door het AB, wat in 2011 voor het laatst is gebeurd. De afschrijvingspercentages zijn gebaseerd op de economische levensduur van de activa. In bijlage 7.1 is een overzicht opgenomen van de gehanteerde afschrijvingspercentages.

De materiële vaste activa zijn opgenomen op basis van historische waarderingsgrondslagen, respectievelijk vervaardigingsprijs minus een lineaire afschrijving.

De kazernes zijn in de balans opgenomen tegen verkrijgingsprijs, zijnde de boekwaarde. Voor het afschrijven van de activa worden de termijnen van de veiligheidsregio gehanteerd.

Vorderingen, voorzieningen en schulden

Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarden.

Resultaatbepaling

Het saldo van de jaarlijkse baten en lasten vormt het resultaat. Dit resultaat en de bestemming daarvan wordt door het AB vastgesteld.

Financiële positie

De jaarlijkse exploitatielasten van de Gemeenschappelijke Regeling VRMWB worden gedekt door jaarlijks toegekende rijksbijdragen en bijdragen van de deelnemende gemeenten. Daarnaast verstrekt het Rijk specifieke doeluitkeringen. De deelnemende gemeenten zijn verplicht bij te dragen in het exploitatiesaldo van VRMWB.

4.2

Balans

ACTIVA	31.12.2016		31.12.2017	
Vaste activa				
Materiële vaste activa economisch nut	€	50.538.480	€	51.368.509
Totaal vaste activa	€	50.538.480	€	51.368.509
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of minder	€	15.741.814	€	12.216.623
Vorderingen op publiekrechtelijke lichamen	€	15.067.346	€	11.796.076
Overige vorderingen of uitzettingen	€	674.468	€	420.547
Liquide middelen	€	651.203	€	51.477
Overlopende activa	€	1.948.558	€	978.823
<i>a. de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel</i>				
1. Europese overheidslichamen	€	199.898	€	-
3. overige Nederlandse overheidslichamen	€	62.321	€	147.824
<i>b. overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen</i>	€	1.686.339	€	830.999
Totaal vlottende activa	€	18.341.575	€	13.246.922
Totaal generaal	€	68.880.055	€	64.615.432

PASSIVA	31.12.2016		31.12.2017	
Vaste passiva				
Eigen Vermogen		€ 22.622.832		€ 23.716.576
<i>Algemene reserves</i>	€ -		€ -	
<i>Bestemmingsreserves</i>	€ 19.833.306		€ 20.219.239	
<i>Nog te bestemmen resultaat (0600001)</i>	€ 2.789.526		€ 3.497.337	
Voorzieningen		€ 1.292.606		€ 1.166.182
<i>a. voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's</i>	€ 283.227		€ 148.752	
<i>b. voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.</i>	€ 1.009.379		€ 1.017.430	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer				
<i>b.2 Onderhandse leningen binnenlandse banken</i>		€ 32.939.053		€ 29.804.713
Totaal vaste passiva		€ 56.854.491		€ 54.687.471
Vlottende passiva				
Netto schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of minder		€ 9.252.714		€ 8.306.252
<i>Overige schulden</i>	€ 9.252.714		€ 8.306.252	
Overlopende passiva		€ 2.772.850		€ 1.621.709
<i>a. verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen</i>	€ 195.543		€ 149.696	
<i>b. ontvangen overheids-voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel</i>				
3. <i>overige Nederlandse overheidslichamen</i>	€ 1.476.435		€ 1.453.197	
<i>c. overige vooruitontvangen bedragen</i>	€ 1.100.873		€ 18.816	
Totaal vlottende passiva		€ 12.025.564		€ 9.927.961
Totaal generaal		€ 68.880.055		€ 64.615.432

4.3

Toelichting op de balans

ACTIVA

Vaste activa

Materiële vaste activa economisch nut

	Boekwaarde 31.12.2016	Afloop balans naar GGD	Boekwaarde 01.01.2017	Investerings	Des- investerings	Afschrijvingen	Bijdragen derden direct gerelateerd	Afwaardering wegens duurzame waarde- vermindering	Boekwaarde 31.12.2017
Brandweer, VB:									
Gronden en terreinen	€ 2.126.148	€ -	€ 2.126.148	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 2.126.148
Gebouwen	€ 12.066.820	€ -	€ 12.066.820	€ 375.605	€ 732.933	€ 401.616	€ -	€ -	€ 11.307.876
Grond weg en bouwkundige werken	€ 212.511	€ -	€ 212.511	€ -	€ -	€ 10.714	€ -	€ -	€ 201.797
Vervoermiddelen	€ 23.312.686	€ -	€ 23.312.686	€ 4.823.046	€ 28.026	€ 2.712.174	€ -	€ 1.303.053	€ 24.092.479
Machines, apparaten en installaties	€ 2.396.278	€ -	€ 2.396.278	€ -	€ 56.782	€ 454.172	€ -	€ -	€ 1.885.324
Overige materiële vaste activa	€ 10.005.304	€ -	€ 10.005.304	€ 3.357.700	€ 34.116	€ 2.118.328	€ -	€ -	€ 11.210.560
Totaal Brandweer, VB, RBZ	€ 50.119.746	€ -	€ 50.119.746	€ 8.556.351	€ 851.857	€ 5.697.004	€ -	€ 1.303.053	€ 50.824.183
GHOR									
Vervoermiddelen	€ 99.005	€ 99.005	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Machines, apparaten en installaties	€ 16.925	€ 16.925	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Overige materiële vaste activa	€ 37.506	€ 37.506	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal GHOR	€ 153.436	€ 153.436	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
GMK									
Gebouwen	€ 78.579	€ -	€ 78.579	€ 43.701	€ -	€ 10.601	€ -	€ -	€ 111.679
Vervoermiddelen	€ 10.521	€ -	€ 10.521	€ -	€ -	€ 5.489	€ -	€ -	€ 5.032
Machines, apparaten en installaties	€ 176.198	€ -	€ 176.198	€ 412.330	€ -	€ 160.912	€ -	€ -	€ 427.615
Totaal GMK	€ 265.298	€ -	€ 265.298	€ 456.031	€ -	€ 177.002	€ -	€ -	€ 544.326
Totaal VR	€ 50.538.480	€ 153.436	€ 50.385.044	€ 9.012.382	€ 851.857	€ 5.874.006	€ -	€ 1.303.053	€ 51.368.509

Investerings

Voor een investeringswaarde van € 3,8 miljoen zijn vijf nieuwe hoogwerkers inclusief inventaris aangeschaft en in gebruik genomen. De landelijke aanbesteding (IBARC) voor communicatieapparatuur is volledig afgerond en de apparatuur is in 2017 geleverd en daar waar nodig ingebouwd in de voertuigen. Het investeringsbedrag is ruim € 1,5 miljoen. Conform het investeringsplan zijn twee verzorgingshaakarmbakken aangeschaft voor de ondersteuningsspelotons en nieuwe dienstvoertuigen voor de Officieren van Dienst. Daarnaast wordt jaarlijks geïnvesteerd in het op orde houden van gebouwen, persoonlijke beschermingsmiddelen en op het gebied van informatievoorziening.

Desinvesteringen

Zoals afgesproken bij de overname van kazernes door VRMWB, kopen de gemeenten na de herzieningstermijn de kazerne(s) terug. In 2017 is van de eerste kazerne de herzieningstermijn verstreken en heeft de gemeente de kazerne weer terug overgenomen tegen de boekwaarde van dat moment. Na inventarisatie is gebleken dat niet alle activa nog aanwezig en in gebruik zijn. Deze activa zijn afgeboekt en de boekverliezen zijn verwerkt in de jaarrekening.

Afschrijvingen

In 2017 zijn de afschrijvingen toegepast volgens het vastgestelde afschrijvingsbeleid. Drie hoogwerkers zijn al geruime tijd niet inzetbaar, omdat ze niet meer voldoen. Het niet meer voldoen resulteert in een duurzame waardevermindering. Deze waardevermindering is verwerkt in het jaarrekeningresultaat. Alle afschrijvingen zijn in 2017 verwerkt op basis van lineaire afschrijvingen, volgens de termijnen gesteld in bijlage 7.1.

Vlottende activa *Uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of minder***Vorderingen op publiekrechtelijke lichamen**

	31.12.2016	31.12.2017
Brandweer, VB:		
Debiteuren	€ 159.248	€ 111.007
Des Rijk's schatkist	€ 13.344.654	€ 9.230.849
Nog te factureren	€ 148.732	€ 85.857
Nog te ontv bcf (via gemeenten)	€ 20.511	€ 26.802
Nog te ontvangen BPM	€ 174.785	€ -
Afrekening GHOR	€ -	€ 630.336
Nog te ontvangen bedragen	€ 6.754	€ -
	<u>€ 13.854.684</u>	<u>€ 10.084.851</u>
Voorziening dubieuze debiteuren	€ -	€ -
Totaal Brandweer, VB, BZ	€ 13.854.684	€ 10.084.851
GHOR:		
Debiteuren	€ 3.248	€ -
Voorschotten personeel	€ 1.606	€ -
Nog te betalen RC-GGD W Br	€ 183	€ -
Totaal GHOR	€ 5.037	€ -
GMK:		
Des Rijk's schatkist	€ 1.206.846	€ 1.120.945
Rekening Courant	€ -	€ 583.945
Nog te ontvangen bedragen	€ 779	€ 6.335
Totaal GMK	€ 1.207.625	€ 1.711.225
Totaal Veiligheidsregio	€ 15.067.346	€ 11.796.076

Saldo schatkistbankieren is ten opzichte van 2016 een stuk lager. Dit komt door het aantrekken van een lening begin 2016 voor het aangaan van verplichtingen tot investeringen. In dat jaar zijn de investeringen achtergebleven en is op begroting minder uitgegeven dan verwacht. In 2017 zijn deze extra gelden gebruikt voor alle uitgaven inclusief de investeringen.

Uitzettingen in het kader van schatkistbankieren

Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				
	Q1	Q2	Q3	Q4
Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	€ 5.168.392	€ 4.876.965	€ 4.000.501	€ 3.926.696
Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
Kwartaalcijfer op dagbasis	€ 57.427	€ 53.593	€ 43.484	€ 42.681

Het drempelbedrag voor het schatkistbankieren voor VRMWB bedraagt € 590.966,38 (zijnde 0,75% van het begrotingstotaal ad € 78.795.517). VRMWB is in alle kwartalen onder de drempel gebleven.

Overige vorderingen of uitzettingen

	31.12.2016		31.12.2017	
Brandweer, VB:				
Debiteuren	€	457.610	€	219.458
Nog te ontvangen bedragen	€	216.858	€	201.089
	€	674.468	€	420.547
Totaal Brandweer, VB, BZ	€	674.468	€	420.547
Totaal Veiligheidsregio	€	674.468	€	420.547

De openstaande debiteuren in vergelijking tot 2016 zijn lager i.v.m. de facturering PPS Moerdijk. Deze stond per 31-12-2016 nog open, eind 2017 is deze al ontvangen.

Liquide middelen

	31.12.2016		31.12.2017	
Brandweer, VB:				
Kas	€	6.791	€	5.307
Bank	€	4.183	€	9.892
Totaal	€	10.974	€	15.199
GHOR:				
Kasgelden	€	101	€	-
Bank	€	574.436	€	-
Totaal GHOR	€	574.537	€	-
GMK:				
Kas GMK	€	5	€	90
Kruisposten	€	-	€	500
Fortisbank	€	65.687	€	35.688
Totaal GMK	€	65.692	€	36.278
Totaal Veiligheidsregio	€	651.203	€	51.477

Overlopende activa

a de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkering met een specifiek bestedingsdoel

1 Europese overheidslichamen

	01.01.2017		Toevoeging		Onttrekking		31.12.2017	
Brandweer, VB:								
ESF 5	€	130.672	€	-	€	130.672	€	-
ESF 6	€	69.226	€	-	€	69.226	€	-
	€	199.898	€	-	€	199.898	€	-
Totaal Veiligheidsregio	€	199.898	€	-	€	199.898	€	-

2 overige Nederlandse overheidslichamen

	01.01.2017		Toevoeging		Onttrekking		31.12.2017	
Brandweer, VB:								
Impulsgelden Q3 en Q4	€	11.785	€	-	€	11.785	€	-
IOV-gelden 2016	€	50.536	€	-	€	50.536	€	-
IOV-gelden 2017	€	-	€	147.824	€	-	€	147.824
	€	62.321	€	147.824	€	62.321	€	147.824
Totaal Veiligheidsregio	€	62.321	€	147.824	€	62.321	€	147.824

b overige nog te ontvangen bedragen en vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen

	31.12.2016		31.12.2017	
Brandweer, VB:				
Vooruitbetaalde bedragen	€	254.321	€	585.097
Fiets privé	€	828	€	-
Ontvangen levensloop	€	-	€	17.996
Onderhanden werk activa	€	1.372.591	€	144.779
Totaal Brandweer, VB, BZ	€	1.627.740	€	747.872
GMK:				
Vooruitbetaald	€	58.599	€	83.127
Totaal GMK	€	58.599	€	83.127
Totaal Veiligheidsregio	€	1.686.339	€	830.999

De vooruitbetaalde bedragen zijn gestegen ten opzichte van 2016, eind 2017 zijn meer facturen binnen gekomen die betrekking hebben op 2018 dan in 2016 voor 2017 het geval was. In 2016 stonden de hoogwerkers onder onderhanden werk activa, deze zijn in 2017 geactiveerd.

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

Algemene reserves

Het AB heeft in maart 2012 besloten om de algemene reserve van VRMWB op te heffen. De reden hiervoor is dat in de begrotingsrichtlijnen is gesteld dat een gemeenschappelijke regeling geen algemene reserve mag hebben. Elke deelnemende gemeente houdt een algemene reserve aan die onder andere is bestemd voor de risico's die voortvloeien uit de gemeenschappelijke regelingen waarin wordt deelgenomen.

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves van VRMWB zijn opgenomen in een meerjarig bestedingspatroon, waarin de uitnutting van de gevormde bestedingsreserves wordt aangegeven. Per reserve is een plafond vastgesteld dat geldt als bovengrens per reserve. In 2017 worden de volgende bestemmingsreserves onderscheiden:

	01.01.2017	Toevoegingen progr.rekening	Onttrekkingen progr.rekening	Samenvoeging/ splitsing reserves	Toevoeging/ onttrekking resultaat 2016	Verminderings afschrijvingen activa	31.12.2017
Rampenbestrijding	€ 59.683	€ -	€ 16.616	€ -	€ -	€ -	€ 43.068
Egalisatiereserve kapitaallasten	€ 8.700.001	€ 8.134.001	€ 8.134.001	€ -	€ -	€ -	€ 8.700.000
Temporiseren bezuinigingen	€ 567.000	€ -	€ 283.500	€ -	€ -	€ -	€ 283.500
Transitieproces bedrijfsschool	€ 157.940	€ -	€ 28.605	€ -	€ 175.000	€ -	€ 304.335
Risicobeheersing Safety Portal/Brandveilig leven	€ 61.016	€ -	€ 29.517	€ -	€ -	€ -	€ 31.499
Brand Moerdijk	€ 37.945	€ -	€ 5.143	€ -	€ -	€ -	€ 32.802
Reserve proj STOOM/OMS/Challenge	€ 25.414	€ -	€ 22.174	€ -	€ -	€ -	€ 3.240
Reserve verbeteren BRZO bedrijven	€ 29.384	€ -	€ 29.384	€ -	€ -	€ -	€ -
Reserve toolbox	€ 116.578	€ -	€ 93.194	€ -	€ -	€ -	€ 23.384
Reserve onderzoek bluswater	€ 70.000	€ -	€ 17.545	€ -	€ -	€ -	€ 52.455
Transitie GMK	€ 1.405.215	€ -	€ -	€ -	€ 984.000	€ -	€ 2.389.215
Extra bijdrage BDUR gelden	€ 3.305.913	€ -	€ 120.889	€ -	€ -	€ -	€ 3.185.024
Specifieke bijdrage BDUR ivm BCF	€ 1.913.034	€ -	€ 140.000	€ -	€ -	€ -	€ 1.773.034
BTW compensatie gemeenten	€ 708.119	€ -	€ 75.000	€ -	€ -	€ -	€ 633.119
Informatievoorziening (NCW, NL-alert)	€ 1.244.364	€ -	€ -	€ -	€ 108.000	€ -	€ 1.352.364
Professionaliseren crisisorganisatie	€ 161.891	€ -	€ 93.000	€ -	€ -	€ -	€ 68.891
Nieuwe beleidscyclus	€ 77.951	€ -	€ 15.317	€ -	€ -	€ -	€ 62.634
Exploitatieresultaat	€ 719.244	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 719.244
Implementatie/uitwerking gem. organisatie	€ 237.418	€ 61.194	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 298.612
Arbeidsveiligheid	€ -	€ -	€ 53.660	€ -	€ 187.500	€ -	€ 133.840
IKB vak.geld 2016-17	€ -	€ -	€ 125.000	€ -	€ 125.000	€ -	€ -
Opleiding duiken	€ -	€ -	€ 32.543	€ -	€ 90.000	€ -	€ 57.457
Nationale reddingsvoot 2018	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 27.000	€ -	€ 27.000
Bestuurlijke impuls GROS/BZ/BRZO	€ 235.198	€ -	€ 190.674	€ -	€ -	€ -	€ 44.524
Totaal Veiligheidsregio	€ 19.833.306	€ 8.195.195	€ 9.505.761	€ -	€ 1.696.500	€ -	€ 20.219.239

Rampenbestrijding

In voorgaande jaren is uit overschotten op rijksbijdragen vanuit de voormalige Regionale Brandweer Breda de reserve Rampenbestrijding gevormd. In 2017 zijn multidisciplinaire trainingen en opleidingen zoals leider Regionaal Operationeel Team en Hoofdofficier van Dienst ten laste van deze reserve gebracht.

Egalisatiereserve kapitaallasten

Met ingang van 1 januari 2015 is de egalisatiereserve kapitaallasten ingesteld. In 2017 is conform de begroting een bedrag van € 8.134.001,- toegevoegd en zijn de werkelijke kapitaallasten onttrokken. Het plafond van de reserve is vastgesteld op € 8,7 miljoen. In 2017 komt de egalisatiereserve wederom uit boven het gestelde plafond. Een bedrag van € 1,1 miljoen is afgeroomd en vrijgevallen in het resultaat. Met ingang van 2018 wordt de reserve herijkt, waarbij de reserve voldoende blijft voor de dekking van de kapitaallasten.

Temporiseren bezuinigingen

De reserve heeft tot doel om de geplande bezuinigingen over een langer tijdspad te realiseren. In 2017 is conform begroting € 283.500 onttrokken aan de reserve. Een laatste onttrekking vindt plaats in 2018.

Transitieproces bedrijfsschool

De reserve is ingesteld om de uitgaven te dekken die samenhangen met het aanpassen en positioneren van de bedrijfsschool in de continu veranderende markt. In 2017 zijn de legeskosten voor de milieuvergunning onttrokken aan de reserve.

Risicobeheersing en Brandveilig Leven

De reserve is ingesteld voor maatregelen die bijdragen aan brandpreventie en risicomanagement. In 2017 is de onttrekking ingezet ter dekking van de afschrijvingskosten van het ingevoerde workflow systeem (First Watch). De toekomstige onttrekkingen van deze reserve dienen onder andere ter dekking van afschrijvingskosten van dit systeem.

Brand Moerdijk

Bij de resultaatbestemming 2010 heeft het AB besloten om het voordelige exploitatieresultaat 2010 te storten in een bestemmingsreserve Brand Moerdijk. Deze reserve dient ter dekking voor kosten in relatie met de brand in Moerdijk. In 2017 vond er een onttrekking plaats van € 5.143 voor juridische bijstand. VRMWB is, samen met gemeente Moerdijk en de Staat der Nederlanden, aansprakelijk gesteld door de omliggende bedrijven van Chemiepack voor de schade die zij hebben geleden bij de brand. In 2017 is de dagvaarding gekomen. Het totaal bedrag dat de eisers hebben opgenomen voor alle partijen tesamen is € 27 miljoen. Het is nog niet in te schatten welk deel hiervan voor VRMWB is. Het AB heeft 1 februari 2018 besloten het risico van de aansprakelijkheid Brand Moerdijk niet op te nemen in deze reserve. Indien VRMWB daadwerkelijk aansprakelijk wordt gesteld en de hoogte van het bedrag bekend is, wordt hierover nadere informatie richting gemeenten gegeven.

Reserve STOOM/OMS/Challenge

De reserve is ingesteld voor de aanschaf/beschikbaarstelling van slimme melders. Hierbij zoekt de sector Risicobeheersing samen met externe partners naar de mogelijkheden om nodeloze meldingen te voorkomen. Bij diverse projecten heeft cofinanciering plaatsgevonden om slimme melders aan te schaffen en te installeren. In 2017 is slechts een beperkte onderrealisatie te zien voor de inzet van deze reserve.

Reserve verbeteren BRZO bedrijven

Deze reserve is ingesteld voor de bevordering van de veiligheidscultuur van BRZO-bedrijven. In 2017 is de reserve ingezet ter dekking van advieskosten op het gebied van BRZO. De reserve is in 2017 volledig ingezet.

Reserve Toolbox

Deze reserve is ingesteld om maatregelen ter bevordering van het veiligheidsbewustzijn en ter stimulering van eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen uit te gaan voeren. De inzet vindt plaats in samenspraak met diverse externe partijen. De inzet van deze reserve laat een beperkte onderrealisatie zien over 2017. Deze reserve wordt conform het AB besluit van 1 februari 2018 niet voortgezet in 2018. Het resterende bedrag wordt teruggegeven aan de gemeenten.

Reserve onderzoek bluswater

Het project Onderzoek bluswater is in 2017 afgerond. De middelen zijn besteed voor het maken van een voorlichtingsfilm. Niet alle middelen uit de reserve zijn nodig geweest voor dit project. Tevens heeft voorlichting plaatsgevonden aan de adviseurs van Brabant Water en de gemeenten over het nieuwe bluswaterbeleid.

Transitie GMK

De reserve transitie GMK is ingesteld ten behoeve van de ontwikkelingen in het kader van de LMO (Landelijke Meldkamer Organisatie) en de verhuizing naar het nieuwe gebouw in Bergen op Zoom. Deze kosten zijn berekend in de Businesscase Meldkamer Bergen op Zoom voor de dekking van de projectkosten, frictiekosten en eventuele desinvesteringen. Tevens is deze reserve bedoeld ter ondersteuning van de CaCo-functie binnen de Meldkamer Midden- en West-Brabant. In 2017 is geen onttrekking geweest voor deze reserve. De onttrekking is voornamelijk gepland voor 2019 en 2020. De omvang van deze reserve lijkt voldoende om de transitiekosten te kunnen dragen. Eventuele overschotten zullen naar verhouding van de ingelegde gelden worden terugbetaald.

Extra bijdrage BDUR-gelden

In 2009 is door het AB besloten een bestemmingsreserve Doorontwikkeling VRMWB in te stellen. Het AB heeft bepaald dat de besteding van deze middelen zal plaatsvinden op projecten in het kader van het meerjarenbeleidsplan. Resultaten op deze projecten worden onttrokken of toegevoegd aan deze reserve. In 2017 vond er een onttrekking plaats van € 121.000 omdat de BDUR-projectrealisatie hoger was dan de inkomende gelden. Vanaf 2018 wordt deze reserve ingezet voor incidentele strategische projecten. De toevoeging aan de reserve is dan afhankelijk van het behaalde resultaat in dat jaar.

Specifieke bijdrage BDUR i.v.m. BCF

In deze reserve werd het resultaat verrekend over het BTW gedeelte van de BDUR-gelden met de BTW kosten van de organisatie. Vanaf 2017 maakt het Ministerie van Justitie en Veiligheid geen onderscheid meer tussen bijdrage BDUR en de specifieke bijdrage BDUR voor BTW. Hierdoor kan er geen verrekening meer plaats vinden. Om die reden is de begroting aangehouden ter dekking van de kosten. Vanaf 2018 verandert de systematiek binnen VRMWB.

Het resultaat op BTW wordt niet meer extracomptabel berekend en verrekend in de reserve. De reserve wordt niet meer aangevuld. In de begroting is jaarlijks rekening gehouden met een bijdrage van € 140.000 uit de reserve ter dekking van de kosten totdat de reserve op is.

BTW compensatie gemeenten

Het doel van deze reserve is om voor een bepaalde periode de betaalde BTW op eigenaarskosten kazerne door gemeenten te dekken. In 2017 heeft het AB € 75.000 goedgekeurd voor de renovatie van de kazerne Den Hout. Voor 2018 heeft het AB ook goedkeuring verleend voor de renovatiewerkzaamheden van de kazerne Wijk en Aalburg van € 75.000. Conform het AB besluit van 1 februari 2018 wordt deze reserve in 2018 op basis van de sleutel kostenverdeelmodel terug gegeven aan de gemeenten. Hierbij worden Oosterhout en Wijk en Aalburg niet in de sleutel opgenomen omdat zij al een deel van de reserve ontvangen hebben.

Informatievoorziening (NCW, NL-alert)

Vanuit de resultaatbestemming 2016 is € 108.000 gestort in de reserve Informatievoorziening waarmee het maximum van de reserve van € 1.400.000 nagenoeg bereikt is. Doordat de IV-projectportfolio in 2017 is bijgesteld, zijn de investeringen achtergebleven ten opzichte van de begroting. Tevens was het ambitieniveau te hoog waardoor er minder is gerealiseerd. Hierdoor is de begrote onttrekking van € 174.000 niet nodig geweest. Voorgesteld wordt het IV-resultaat van € 70.000 niet in de reserve te storten omdat het maximum van de reserve nagenoeg bereikt is.

Professionaliseren Crisisorganisatie

Voor de uitwerking en implementatie van het regionaal crisisplan VRMWB 2012-2016 is een programma opgesteld. De reserve Professionaliseren Crisisorganisatie wordt met name ingezet voor onderzoek naar en de ondersteuning van technische facilitaire zaken. In 2017 is conform begroting € 93.000 onttrokken aan de reserve.

Nieuwe beleidscyclus

In 2014 is besloten een reserve aan te maken ten behoeve van het ontwikkelen van een nieuwe beleidscyclus en VB-projecten Multidisciplinaire Planvorming (MDP). Niet alle geplande oefeningen die in het kader van Multidisciplinaire Planvorming in 2017 waren gepland, hebben doorgang kunnen vinden. Hierdoor is er € 15.500 onttrokken aan de reserve in plaats van de begrote € 40.000. Deze reserve wordt conform het AB besluit van 1 februari 2018 niet voortgezet in 2018. Het resterende bedrag wordt teruggegeven aan de gemeenten.

Exploitatieresultaat (crises- en calamiteitenreserve)

Deze bestemmingsreserve is bedoeld voor het opvangen van uitgaven in verband met crises en calamiteiten binnen de regio, waar in de lopende begroting niet of onvoldoende ruimte voor is. Hierdoor kunnen, in het geval van onvoorziene omstandigheden, de uitgaven door VRMWB worden gedragen en hoeven deze niet met de betreffende gemeenten te worden verrekend. De omvang van deze reserve mag maximaal 1 % bedragen van het begrotingsvolume. Om de kosten van grootschalige crises en calamiteiten op te vangen en de slagkracht te verhogen, is besloten het percentage vanaf 2018 te verhogen naar 2% van de begroting. De uitgaven rondom de crisis Fort Oranje konden in de lopende begroting opgevangen worden. Daarom is er in 2017 geen gebruik gemaakt van deze reserve.

Implementatie en uitwerking gemeentelijke organisatie

Om schommelingen in de uitgaven ten behoeve van de activiteiten van de Bevolkingszorg op te vangen is een bestemmingsreserve specifiek voor dit organisatieonderdeel ingesteld. Afspraak is dat de inhoud van die reserve niet meer mag bedragen dan € 325.000. In 2017 is vanuit het positief resultaat € 61.194 gestort in de reserve. Door de vertraging in de invulling van de vacature konden niet alle projecten opgepakt worden. In 2018 is verdere implementatie en versterking van de oranje kolom in drie subregionale districten nodig. Hierbij horen het opnieuw inrichten en trainen van teams Bevolkingszorg en het verbeteren van alarmering en opschaling. Deze kosten worden in 2018 uit de reserve gedekt.

Arbeidsveiligheid

Bij de resultaatbestemming 2016 is geld gereserveerd voor arbeidsveiligheid. In 2017 zijn acties genomen in het aanpassen van kazernes en maatregelen voor bewustwording van medewerkers. Het gereserveerde geld is niet geheel ingezet omdat de werkelijke kosten lager zijn dan vooraf is ingeschat.

IKB vakantiegeld 2016-2017

Deze reserve is ingezet voor het opvangen van de structurele lasten in 2017 van de uitbetaling van 14,4 vakantie-uren binnen het IKB dat per 1 januari 2017 is ingegaan.

Opleiding duiken

In 2016 is incidenteel geld geoormerkt om de duikers een aanvullende opleiding te laten doen op het gebied van Surface Supplied Equipment (SSE). Doordat de RI&E op dat gebied pas in het najaar gereed was, loopt de opleiding door in 2018. Voorgesteld is het restant terug te geven aan de gemeenten. De kosten 2018 worden binnen de exploitatie opgevangen.

Nationale reddingsvloot 2018

Dit bedrag is gereserveerd voor Inzet nationale reddingsvloot in 2018.

Bestuurlijke impuls GROS/ BZ/ BRZO

In 2015 is besloten een reserve aan te maken voor de nog niet bestede impuls gelden ten behoeve van Grensoverschrijdende samenwerking (GROS), Bevolkingszorg (BZ) en risicobeheersing voor 2016 en 2017. In totaliteit is er in 2017 € 190.674 onttrokken en grotendeels besteed aan de Taskforce Veiligheid in Zorg en Industrie. Samen met betrokken (netwerk)partners in de industriële- en zorgsector, zijn innovatieve expedities ontwikkeld die hebben geleid tot het vergroten van de risicogerichtheid, de zelfredzaamheid en samenredzaamheid. Deze reserve wordt conform het AB besluit van 1 februari 2018 niet voortgezet in 2018. Het resterende bedrag wordt terug gegeven aan de gemeenten.

Nog te bestemmen resultaat

	01.01.2017	Toevoegingen/ onttrekkingen progr.rekening	Toevoeging/ onttrekking resultaat 2016	Verminderings afschrijvingen activa	31.12.2017
Totaal Veiligheidsregio	€ 2.789.526	€ 3.497.337	€ -2.789.526	€ -	€ 3.497.337

Voorzieningen

a Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's

	01.01.2017	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31.12.2017
Brandweer, VB:					
Voorziening ABGL	€ 283.227	€ 66.925	€ 201.400	€ -	€ 148.752
Totaal Brandweer, VB	€ 283.227	€ 66.925	€ 201.400	€ -	€ 148.752
Totaal Veiligheidsregio	€ 283.227	€ 66.925	€ 201.400	€ -	€ 148.752

Voorziening ABGL

Deze voorziening omvat de verplichtingen uit hoofde van getroffen outplacementtrajecten waarbij de werknemers geadviseerd en ondersteund worden naar nieuw werk. De daadwerkelijke kosten aan de dienstverlener die in het traject voorziet, worden ten laste gebracht van deze voorziening. De voorziening ABGL zal gedurende de eerste helft van 2018 doorlopen.

b Voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren

	01.01.2017	Toevoeging	Onttrekking	Vrijval	31.12.2017
Brandweer, VB:					
Onderhoud huisvesting	€ 1.009.379	€ 455.333	€ 447.282	€ -	€ 1.017.430
Totaal Brandweer, VB	€ 1.009.379	€ 455.333	€ 447.282	€ -	€ 1.017.430
Totaal Veiligheidsregio	€ 1.009.379	€ 455.333	€ 447.282	€ -	€ 1.017.430

Onderhoud huisvesting

In 2013 heeft het bestuur ingestemd met het vormen van een Voorziening onderhoud huisvesting om de onderhoudskosten aan de gebouwen in tijd te kunnen spreiden. De voorziening wordt gevoed op basis van het meerjarig onderhoudsplan dat voor elke kazerne is opgesteld en waarop periodiek actualisering plaatsvindt. In 2017 is conform deze plannen een bedrag van € 455.333 aan de voorziening toegevoegd. De werkelijke kosten die in 2017 zijn uitgegeven voor het planmatige onderhoud bedroegen € 447.282. Dit bedrag is onttrokken aan de voorziening.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

b.2 Onderhandse leningen (binnenlandse banken)

	Saldo 01.01.2017		Vermeer- deringen		Aflossing 2017		Saldo 31.12.2017		Rentelast 2017	
Brandweer, VB:										
Lening 40.82959 (7,92%)	€	281.518	€	-	€	29.927	€	251.591	€	12.612
Lening 40.102543 (4,34%)	€	320.000	€	-	€	320.000	€	-	€	1.466
Lening 40.103431 (4,2%)	€	200.000	€	-	€	100.000	€	100.000	€	4.702
Lening 40.104223 (4,25%)	€	132.500	€	-	€	132.500	€	-	€	985
Lening 40.105428 (2,92%)	€	2.718.750	€	-	€	725.000	€	1.993.750	€	66.156
Lening 40.105429 (3,41%)	€	5.696.250	€	-	€	651.000	€	5.045.250	€	180.368
Lening 40.105430 (3,68%)	€	2.846.250	€	-	€	207.000	€	2.639.250	€	99.981
Lening 40.108835 (2,65%)	€	12.768.785	€	-	€	318.913	€	12.449.872	€	338.021
Lening 40.110376 (1,22%)	€	5.600.000	€	-	€	400.000	€	5.200.000	€	66.287
Lening 40.110377 (0,84%)	€	2.375.000	€	-	€	250.000	€	2.125.000	€	18.550
Totaal Brandweer, VB	€	32.939.053	€	-	€	3.134.340	€	29.804.713	€	789.127
Totaal Veiligheidsregio	€	32.939.053	€	-	€	3.134.340	€	29.804.713	€	789.127

Van bovengenoemde leningenportefeuille zal een bedrag ad € 3.855.871 worden afgelost in het jaar 2018.

*vlottende passiva***Netto schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of minder****Overige schulden**

	31.12.2016		31.12.2017	
Nog af te dragen BTW	€	59.055	€	48.626
Crediteuren	€	2.384.296	€	2.389.928
Nog te betalen rente leningen	€	155.506	€	119.671
Eindafrekening WKR	€	18.863	€	-
Correctie ZVW 2017	€	-	€	494.409
Verstrekt ouderdomspensioen	€	168.853	€	192.019
IKB vakantiegeld 2016	€	1.403.014	€	-
Nog te betalen salarissen (uitbetaling)	€	136.555	€	6.081
Overige nog te betalen bedragen	€	726.962	€	508.094
Salarissen 13e maand	€	988.730	€	956.193
Af te dragen loonheffingen	€	2.347.017	€	3.076.611
Nog te betalen afdrachten ABP, IZA, etc	€	397.353	€	471.724
Totaal Brandweer, VB, BZ	€	8.786.204	€	8.263.356
GHOR:				
Nog te betalen RC-GGD HvB	€	11.976	€	-
Crediteuren + overige schulden	€	365.118	€	-
Totaal GHOR	€	377.094	€	-
GMK:				
Rekening Courant	€	55.805	€	-
Crediteuren	€	33.611	€	42.896
Totaal GMK	€	89.416	€	42.896
Totaal Veiligheidsregio	€	9.252.714	€	8.306.252

De correctie ZVW 2017 is een extra afdracht die plaats moet vinden vanwege verkeerde berekeningen van ADP. In verband met de invoering van het Individueel KeuzeBudget heeft in 2017 een eenmalige uitbetaling van het vakantiegeld 2016 plaats gevonden. Hierdoor heeft er in december een hogere uitbetaling IKB plaatsgevonden ten opzichte van de eindejaarsuitkering in 2016 waardoor de af te dragen loonheffing hoger uitvalt dan in 2017.

Overlopende passiva

a verplichtingen die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen

	31.12.2016		31.12.2017	
GMK:				
Nog te betalen	€	195.543	€	149.696
Totaal GMK	€	195.543	€	149.696

b ontvangen overheidsvoorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel

1 overige Nederlandse overheidslichamen

	01.01.2017		Toevoeging		Onttrekking		Vrijval	31.12.2017	
Brandweer, VB:									
Bereikbaarheidskaarten cluster	€	46.273	€	-	€	-	€	-	€ 46.273
25kv spanningstester (HSL)	€	708.049	€	218.734	€	149.672	€	-	€ 777.111
Resultaat FLO Breda	€	164.750	€	37.892	€	-	€	-	€ 202.642
Kwartiermaker GMK	€	546.358	€	125.000	€	244.188	€	-	€ 427.170
CBIS	€	11.004	€	-	€	11.004	€	-	€ -
Totaal Brandweer, VB	€	1.476.435	€	381.626	€	404.864	€	-	€ 1.453.197

Bereikbaarheidskaarten cluster Waalwijk

Van de gemeente Waalwijk is in voorgaande jaren een voorschotbedrag ontvangen voor het maken van bereikbaarheidskaarten. Het aanvullen van digitale bereikbaarheidskaarten in de backoffice omgeving wordt door een extern bureau uitgevoerd. In 2017 heeft echter vanwege onder andere capaciteitsproblemen geen externe inzet plaatsgevonden waardoor er geen kosten ten laste van het voorschot zijn gebracht.

25 KV spanningstester (HSL)

Vanuit het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is in 2017 een bedrag van ruim € 218.000 ontvangen voor de 25 KV spanningstester voor gemeenten langs de Betuweroute en HSL-zuid. Dit bedrag wordt gebruikt voor de uitvoering van werkzaamheden, opleidingen en oefeningen in dat kader. In 2017 is naast de structurele kosten voor opleiden en oefenen geld ingezet voor het updaten van planvorming en realistisch oefenen. Totale kosten circa € 149.000. Op basis van de te verwachte kosten de komende jaren is het voorschot toereikend.

Resultaat FLO Breda

In overleg met de gemeente Breda is besloten een voorschotbedrag te betalen om het resultaat op de intekentaak FLO-overgangsrecht op te vangen. Indien het voorschot in de toekomst niet toereikend is dan wordt het tekort afgerekend met de gemeente Breda. Het voordelig resultaat van € 37.892 tussen het begrote bedrag en de werkelijke kosten in 2017 is toegevoegd.

Kwartiermaker GMK

De meldkamers Midden- en West-Brabant en Zeeland zullen per 2020 worden samengevoegd in Bergen op Zoom onder de LMO. Om dit traject te begeleiden is in 2015 een project gestart om de samenvoeging en verhuizing van beide meldkamers te begeleiden. Voor het project is een voorschot ontvangen van € 1.025.000 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid. Van dit voorschot worden de projectkosten betaald (€ 597.830 tot en met 2017). Voor de komende jaren resteert nog een voorschot ad. € 427.170. Dit is waarschijnlijk niet voldoende om alle projectkosten te kunnen betalen.

CBIS

Dit betrof een voorschot voor hosting en verdere ontwikkeling van de CBIS/ALERT4 omgeving. Dit is in 2017 afgerond en afgewikkeld.

c overige vooruitontvangen bedragen

	31.12.2016		31.12.2017	
Brandweer, VB:				
Vooruitontvangen bedragen	€	1.100.873	€	18.816
Totaal Veiligheidsregio	€	1.100.873	€	18.816

De afname van deze post komt doordat VRMWB eind 2016 een financiële bijdrage gemeente 2017 heeft ontvangen, die in 2016 als vooruitontvangen is opgenomen. In 2017 is er alleen een schade-uitkering geweest waarvan de schade pas in 2018 wordt gerepareerd.

4.4

Overzicht
baten en lasten in
de jaarrekening

Lasten excl. mutatie reserves	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
1. Bestuur en organisatie	€ 2.889.650	€ 3.319.985	€ 3.280.695	€ 3.548.020	€ -267.325
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 6.617.329	€ 7.713.039	€ 7.956.766	€ 6.200.865	€ 1.755.901
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ 6.006.264	€ 6.186.899	€ 6.013.157	€ 5.856.274	€ 156.883
5. Incidentbestrijding	€ 47.250.216	€ 49.497.456	€ 49.637.776	€ 48.513.312	€ 1.124.464
6. Geneeskundige zorg	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
7. Middelen	€ 7.975.006	€ 8.993.805	€ 8.979.697	€ 8.173.700	€ 805.996
8. Algemene opbrengsten	€ 1.403.014	€ 1.493.002	€ 41.026	€ 129.861	€ -88.835
Totale lasten excl mutatie reserves	€ 74.405.460	€ 79.945.086	€ 78.795.517	€ 74.677.146	€ 4.118.371
Baten excl. mutatie reserves					
1. Bestuur en organisatie	€ -73.545	€ -17.500	€ -17.500	€ -64.208	€ 46.708
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ -1.909.858	€ -1.962.498	€ -1.915.498	€ -1.902.235	€ -13.263
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ -1.110.122	€ -1.070.000	€ -1.070.000	€ -1.136.958	€ 66.958
5. Incidentbestrijding	€ -3.757.466	€ -3.475.642	€ -3.475.642	€ -4.233.116	€ 757.474
6. Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Middelen	€ -923.853	€ -845.000	€ -835.000	€ -821.720	€ -13.280
8. Algemene opbrengsten	€ -67.984.071	€ -68.717.485	€ -68.717.485	€ -68.705.680	€ -11.805
Totale baten excl mutatie reserves	€ -75.758.914	€ -76.088.125	€ -76.031.125	€ -76.863.916	€ 832.792
Saldo van baten en lasten					
1. Bestuur en organisatie	€ 2.816.105	€ 3.302.485	€ 3.263.195	€ 3.483.812	€ -220.616
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 4.707.471	€ 5.750.542	€ 6.041.269	€ 4.298.630	€ 1.742.639
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ 4.896.142	€ 5.116.899	€ 4.943.157	€ 4.719.317	€ 223.841
5. Incidentbestrijding	€ 43.492.750	€ 46.021.814	€ 46.162.134	€ 44.280.196	€ 1.881.938
6. Geneeskundige zorg	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
7. Middelen	€ 7.051.153	€ 8.148.805	€ 8.144.697	€ 7.351.981	€ 792.716
8. Algemene opbrengsten	€ -66.581.057	€ -67.224.483	€ -68.676.459	€ -68.575.819	€ -100.640
Totaal saldo van baten en lasten	€ -1.353.454	€ 3.856.961	€ 2.764.392	€ -2.186.770	€ 4.951.162
Toevoegingen aan reserves					
1. Bestuur en organisatie	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 378.748	€ 290.367	€ 290.367	€ 351.561	€ -61.194
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
5. Incidentbestrijding	€ 7.435.634	€ 7.425.383	€ 7.425.383	€ 7.425.383	€ -
6. Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Middelen	€ 406.566	€ 418.251	€ 418.251	€ 418.251	€ -
8. Algemene opbrengsten	€ 426.003	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal toevoeging aan reserves	€ 8.646.951	€ 8.134.001	€ 8.134.001	€ 8.195.195	€ -61.194
Onttrekkingen aan reserves					
1. Bestuur en organisatie	€ -137.713	€ -200.000	€ -185.000	€ -173.179	€ -11.821
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ -405.528	€ -599.776	€ -552.776	€ -386.517	€ -166.259
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ -270.977	€ -343.721	€ -271.628	€ -191.814	€ -79.814
5. Incidentbestrijding	€ -5.545.200	€ -6.998.655	€ -7.088.655	€ -6.635.170	€ -453.485
6. Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Middelen	€ -425.186	€ -750.945	€ -740.945	€ -385.689	€ -355.256
8. Algemene opbrengsten	€ -3.298.420	€ -3.097.865	€ -2.059.389	€ -1.733.393	€ -325.996
Totaal onttrekkingen aan reserves	€ -10.083.023	€ -11.990.962	€ -10.898.393	€ -9.505.761	€ -1.392.632
Resultaat					
1. Bestuur en organisatie	€ 2.678.393	€ 3.102.485	€ 3.078.195	€ 3.310.633	€ -232.438
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 4.680.691	€ 5.441.133	€ 5.778.860	€ 4.263.673	€ 1.515.186
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ 4.625.165	€ 4.773.178	€ 4.671.529	€ 4.527.503	€ 144.027
5. Incidentbestrijding	€ 45.383.184	€ 46.448.542	€ 46.498.862	€ 45.070.410	€ 1.428.453
6. Geneeskundige zorg	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
7. Middelen	€ 7.032.533	€ 7.816.111	€ 7.822.003	€ 7.384.543	€ 437.460
8. Algemene opbrengsten	€ -69.453.474	€ -70.322.348	€ -70.735.848	€ -70.309.212	€ -426.636
Totaal resultaat	€ -2.789.526	€ -	€ -	€ -3.497.337	€ 3.497.337

4.5 Toelichting baten en lasten in de jaarrekening

In onderstaande tabellen wordt een analyse gegeven van de afwijkingen in de exploitatie. De inhoudelijke verantwoording van de doelstellingen van dit thema zijn opgenomen in hoofdstuk 2.

4.5.1 Thema 1 - Bestuur en organisatie

Thema 1. Bestuur en organisatie	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 2.889.650	€ 3.319.985	€ 3.280.695	€ 3.548.020	€ -267.325
Baten excl. mutatie reserves	€ -73.545	€ -17.500	€ -17.500	€ -64.208	€ 46.708
Saldo van baten en lasten	€ 2.816.105	€ 3.302.485	€ 3.263.195	€ 3.483.812	€ -220.616
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -137.713	€ -200.000	€ -185.000	€ -173.179	€ -11.821
Resultaat	€ 2.678.393	€ 3.102.485	€ 3.078.195	€ 3.310.633	€ -232.438

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/ structureel
Fort Oranje	De kosten voor de GRIP 4 crisis op camping Fort Oranje.	€ -800.000	negatief	incidenteel
Loonkosten	Het terughoudend omgaan met invullen van vacatures en inhuren van personeel vanuit de flexibele schil, mede gezien de organisatieontwikkelingen, heeft geleid tot een voordeel.	€ 443.500	positief	incidenteel
Overige verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een positief resultaat.	€ 124.062	positief	incidenteel
Totaal		€ -232.438		

Fort Oranje

Omdat met de sluiting van Fort Oranje een crisissituatie dreigde, is besloten om in te grijpen. De dreigende crisis zou zeker van meer dan plaatselijke betekenis zijn geweest. Daarom is ten behoeve van de crisisbeheersing, conform artikel 39 Wet Veiligheidsregio, opgeschaald naar GRIP 4. VRMWB is gevraagd de uitvoering van het beheer tijdelijk op zich te nemen. Overname van Fort Oranje maakte het mogelijk de camping langer open te houden, de grootste onveiligheid op te lossen en volgens een ordentelijk plan de bewoners in fases te herhuisvesten. De gezamenlijke inzet in GRIP 4 heeft ertoe geleid dat de kans op escalatie van de situatie van Fort Oranje aanzienlijk is verminderd.

Er is budget beschikbaar gesteld voor de kosten die met de overname van het beheer tijdens de GRIP 4 periode samen vallen. Er is particuliere beveiliging ingehuurd en een beheersorganisatie met basis werkvoorzieningen geïnstalleerd. Daarnaast is het (herhaaldelijk gesaboteerde) drinkwater en rioolstelsel hersteld en de ergste vervuiling opgeruimd. Omdat de overheid het beheer voerde, is ze ook gehouden om de basis veiligheid en basis gezondheid te waarborgen. Daarnaast zijn er forse ontruimingskosten gemaakt. Uit operationele noodzaak diende de capaciteit van de camping verminderd te worden omdat bleek dat iedere nacht de leegstaande caravans werden bevolkt door illegaal toegestroomde bewoners. Er is uit humanitair oogpunt voor gekozen de leegstaande caravans niet ter plaatse door bulldozers te laten slopen, maar deze af te voeren. Hiertoe is met spoed de leegstaande caravans getaxeerd en afgevoerd. Dit heeft geleid tot hogere kosten dan voorzien. VRMWB was niet financieel verantwoordelijk voor de uitvoering van het zorgplan en de herhuisvesting.

VRMWB heeft zich gecommitteerd aan de kosten die zijn gemaakt in de periode van GRIP 4 (23 juni tot 13 juli 2017) te weten € 800.000. Hierover is door het AB in oktober 2017 en februari 2018 een besluit genomen de kosten uit solidariteit te verdelen. Aan de kosten is een positief risico verbonden, aangezien gemeente Zundert een financiële claim bij de eigenaar heeft neergelegd, ook voor de kosten gemaakt door de veiligheidsregio. In onderstaand overzicht zijn de gemaakte kosten uitgesplitst per categorie.

Kosten Fort Oranje GRIP 4	Totaal
beheer camping	
uitbesteding beheer	€ 120.000
kosten aannemers	€ 60.000
overige kosten	€ 20.000
beveiliging camping	
inhuur beveiliging	€ 110.000
ontuiming camping	
taxatie caravans	€ 130.000
slopen, afvoeren caravans	€ 260.000
ondersteuning	
juridische advisering en bijstand	€ 100.000
	€ 800.000

4.5.2 Thema 2 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding

Thema 2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 6.617.329	€ 7.713.039	€ 7.956.766	€ 6.200.865	€ 1.755.901
Baten excl. mutatie reserves	€ -1.909.858	€ -1.962.498	€ -1.915.498	€ -1.902.235	€ -13.263
Saldo van baten en lasten	€ 4.707.471	€ 5.750.542	€ 6.041.269	€ 4.298.630	€ 1.742.639
Toevoegingen aan reserves	€ 378.748	€ 290.367	€ 290.367	€ 351.561	€ -61.194
Onttrekkingen aan reserves	€ -405.528	€ -599.776	€ -552.776	€ -386.517	€ -166.259
Resultaat	€ 4.680.691	€ 5.441.133	€ 5.778.860	€ 4.263.673	€ 1.515.186

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/ structureel
GMK verbindingen	De huidige verbindingen en systemen van de meldkamer worden in stand gehouden met het oog op invoering van de LMO. De introductie van nieuwe systemen loopt via het project 'samenwerken meldkamers', wat een samenwerking is tussen de GMK en GMZ. Dit project is in 2017 slechts beperkt uitgevoerd, waardoor de kosten voor het onderhoud en ontwikkeling van de systemen slechts beperkt is besteed.	€ 535.000	positief	incidenteel
GMK kapitaallasten	Investerings welke voor 2017 gepland stonden, zijn uitgesteld vanwege de onzekerheid van de Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO). De uitgestelde investeringen veroorzaken een positief resultaat op de kapitaallasten. De investeringen zullen op een later moment alsnog worden uitgevoerd.	€ 399.000	positief	incidenteel
BDUR Taskforce Veiligheid in Zorg en Industrie	De 1e fase van de Taskforce is eind 2017 vertraagd afgerond doordat de afstemming met partners meer tijd heeft gevraagd en door de inzet van de projectmedewerkers bij Fort Oranje. Deze gelden zijn bedoeld voor de aansluitende fase 2 voor de verdiepingsslag en verankering van een aantal thema's die voortgekomen zijn uit de eerste fase.	€ 245.000	neutraal	incidenteel
Automatisering software	Door uitstel van aanschaf van het Brandweer Vakbekwaamheids Managementsysteem (BVMS) en terughoudendheid met vervangingsinvesteringen zijn de jaarlijkse exploitatiekosten lager dan begroot.	€ 165.000	positief	incidenteel
BDUR MOTO	Diverse MOTO-activiteiten (Multidisciplinair Opleiden, Trainen en Oefenen) hebben geen doorgang gevonden vanwege andere prioritering van samenwerkingspartners. Het resultaat is verwerkt in de reserve BDUR.	€ 148.000	neutraal	incidenteel
Loonkosten meldkamer brandweer	De werkelijke kosten van uitbetaling van de toelage onregelmatige dienst (TOD) over de vakantieuitkering en het zaterdagtijdvak 2010-2016 zijn hoger dan waarin in de balanspost rekening was gehouden.	€ -145.000	negatief	incidenteel
GMK loonkosten	De vacatures van de CaCo-functies zijn later ingevuld dan begroot, waardoor een positief resultaat is ontstaan op de personele kosten.	€ 40.000	positief	incidenteel
Overige verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een positief resultaat.	€ 128.186	positief	incidenteel
Totaal		€ 1.515.186		

4.5.3 Thema 3 - Bevolkingszorg

In de begroting 2017 is thema 3 – Bevolkingszorg samengevoegd met thema 2 - Crisisbeheersing en rampenbestrijding. Daarom is de rekening 2016 en verantwoording van thema 3 opgenomen onder thema 2.

4.5.4 Thema 4 - Risicobeheersing

Thema 4. Risicobeheersing	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 6.006.264	€ 6.186.899	€ 6.013.157	€ 5.856.274	€ 156.883
Baten excl. mutatie reserves	€ -1.110.122	€ -1.070.000	€ -1.070.000	€ -1.136.958	€ 66.958
Saldo van baten en lasten	€ 4.896.142	€ 5.116.899	€ 4.943.157	€ 4.719.317	€ 223.841
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -270.977	€ -343.721	€ -271.628	€ -191.814	€ -79.814
Resultaat	€ 4.625.165	€ 4.773.178	€ 4.671.529	€ 4.527.503	€ 144.027

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/ structureel
Loonkosten	Doordat vacatures later zijn ingevuld, is een positief resultaat ontstaan op de loonkosten. Dit is gedeeltelijk opgevangen door de inzet van personeel van derden.	€ 74.000	positief	incidenteel
Overige verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een positief resultaat.	€ 70.027	positief	incidenteel
Totaal		€ 144.027		

4.5.5 Thema 5 - Incidentbestrijding

Thema 5. Incidentbestrijding	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 47.250.216	€ 49.497.456	€ 49.637.776	€ 48.513.312	€ 1.124.464
Baten excl. mutatie reserves	€ -3.757.466	€ -3.475.642	€ -3.475.642	€ -4.233.116	€ 757.474
Saldo van baten en lasten	€ 43.492.750	€ 46.021.814	€ 46.162.134	€ 44.280.196	€ 1.881.938
Toevoegingen aan reserves	€ 7.435.634	€ 7.425.383	€ 7.425.383	€ 7.425.383	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -5.545.200	€ -6.998.655	€ -7.088.655	€ -6.635.170	€ -453.485
Resultaat	€ 45.383.184	€ 46.448.542	€ 46.498.862	€ 45.070.410	€ 1.428.453

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/ structureel
Vrijwilligers	Een onderbezetting op vrijwilligers, minder grote en langdurige uitrukken en een betere sturing op de inzet van vrijwilligers hebben geleid tot lagere kosten.	€ 430.000	positief	incidenteel
Opleiden en oefenen	Door het later in het jaar starten van opleidingen voor onder andere bevelvoerders en manschappen vallen de kosten lager uit. Om oefeningen uitdagend te houden, vindt jaarlijks aanpassing van het oefenprogramma plaats en worden andere locaties bezocht en andere oefenmiddelen ingezet. In 2017 heeft dit geresulteerd in lagere kosten.	€ 410.000	positief	incidenteel
BDUR-projecten: veiligheid op het water en besluit opleiden en oefenen brandweer	Vanwege het later in het jaar starten van opleidingen (door in eerste instantie te weinig aanmeldingen) voor onder andere bevelvoerders en manschappen vallen de kosten lager uit. Deze kosten schuiven echter door naar volgend jaar. In 2017 zijn daardoor minder kosten ten laste van de BDUR-reserve gebracht.	€ 360.000	neutraal	incidenteel
Huisvestingskosten	Door gunstigere prijzen vanuit contracten die in 2017 zijn afgesloten voor telefonie, gas en elektra zijn de kosten lager dan begroot. In het kader van duurzaamheid wordt met name aandacht besteed aan het verbruik van energie.	€ 150.000	positief	incidenteel
Brandstof	Door lagere benzineprijzen is een voordelig resultaat op brandstof ontstaan. Gezien dat de benzineprijzen al enkele jaren laag zijn, wordt dit als structureel voordeel gezien.	€ 90.000	positief	structureel
Overige verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een negatief resultaat.	€ -11.547	negatief	incidenteel
Totaal		€ 1.428.453		

4.5.6 Thema 6 - Geneeskundige zorg

Thema 6. Geneeskundige zorg	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
Baten excl. mutatie reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Saldo van baten en lasten	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
Toevoegingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
Resultaat	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/ structureel
Loonkosten en personeel van derden	Met het invullen van vacatures is terughoudend omgegaan en is er gekeken naar welke werkzaamheden intern konden worden opgevangen. Een deel van de vacatureruimte zal niet worden ingevuld. Daarnaast is er geen gebruik gemaakt van inhuur personeel van derden. Van het voordelige resultaat is € 125.000 structureel.	€ 211.000	positief	Incidenteel/ structureel
BDUR-projecten Besluit opleidingen personeel en uitvoeren Wet Publieke Gezondheidszorg	Voor netcentrisch werken heeft de GHOR ingestoken op het creëren van draagvlak bij de partners. Hierdoor start de pilot pas in 2018. Het invoeren van een realtime informatievoorziening geneeskundige zorg dient nader vorm gegeven te worden en het structureel ketenoverleg in de koude fase (fase, waarin er geen calamiteit is) krijgt vervolg in het Voorbereidend Crisisoverleg Regionale Zorgcontinuïteit (VCRZ). De start van het VCRZ kon in 2017 met reguliere middelen gefinancierd worden. Het traject Flexibeler crisisorganisatie start in 2018. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat voorziene middelen in 2017 niet zijn uitgegeven.	€ 181.000	neutraal	incidenteel
Overige bedrijfskosten	Diverse innovatieprojecten zijn in 2017 slechts beperkt uitgevoerd. Tevens is het project inrichting dienstwagens niet tot uitvoer gekomen, omdat de aanschaf nog niet heeft plaatsgevonden.	€ 106.000	positief	Incidenteel
Kapitaallasten	In afwachting op de ontwikkelingen m.b.t. de overgang van OVG'den naar de RAV is besloten het huidige wagenpark in 2017 niet te vervangen. Ook de vervanging van de videoconferentie, I-pads en Citygis is uitgesteld. In 2018 vindt hierover definitieve besluitvorming plaats. Dit resulteert in lagere kapitaallasten in 2017.	€ 70.000	positief	Incidenteel
Overige verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een positief resultaat.	€ 63.285	positief	incidenteel
Totaal		€ 631.285		

4.5.7 Thema 7 - Middelen

Thema 7. Middelen	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 7.975.006	€ 8.993.805	€ 8.979.697	€ 8.173.700	€ 805.996
Baten excl. mutatie reserves	€ -923.853	€ -845.000	€ -835.000	€ -821.720	€ -13.280
Saldo van baten en lasten	€ 7.051.153	€ 8.148.805	€ 8.144.697	€ 7.351.981	€ 792.716
Toevoegingen aan reserves	€ 406.566	€ 418.251	€ 418.251	€ 418.251	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -425.186	€ -750.945	€ -740.945	€ -385.689	€ -355.256
Resultaat	€ 7.032.533	€ 7.816.111	€ 7.822.003	€ 7.384.543	€ 437.460

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/structureel
Loonkosten	Door terughoudendheid bij het invullen van vacatures is de flexibele schil niet ingezet.	€ 268.000	positief	incidenteel
Reserve informatievoorziening	De begrote onttrekking aan de reserve informatievoorziening is niet nodig. De IV projectportefolio is in 2017 bijgesteld, hierdoor zijn de investeringen achtergebleven ten opzichte van de begroting. Tevens was het ambitieniveau te hoog waardoor er minder is gerealiseerd. Hierdoor komt de bijdrage aan de reserve kapitaallasten te vervallen.	€ -140.000	negatief	incidenteel
BDUR risicocommunicatie en projecten communicatie	Door de inzet voor Fort Oranje zijn de projecten van communicatie vertraagd en/of minder groot in opzet.	€ 135.000	neutraal	incidenteel
Belastingen en heffingen	Er is een teruggaaf van de loonheffing over 2011 t/m 2015 ontvangen. Dit is het resultaat van het onderzoek uitgevoerd door Human Capital naar de loonkostenregelingen die de VRMWB in het verleden niet benut heeft.	€ 117.000	positief	incidenteel
Overige verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een positief resultaat.	€ 57.460	positief	incidenteel
Totaal		€ 437.460		

4.5.8 Algemene baten

Thema 8. Algemene opbrengsten	Rekening 2016	Begroting 2017 primair	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
Lasten excl. mutatie reserves	€ 1.403.014	€ 1.493.002	€ 41.026	€ 129.861	€ -88.835
Baten excl. mutatie reserves	€ -67.984.071	€ -68.717.485	€ -68.717.485	€ -68.705.680	€ -11.805
Saldo van baten en lasten	€ -66.581.057	€ -67.224.483	€ -68.676.459	€ -68.575.819	€ -100.640
Toevoegingen aan reserves	€ 426.003	€ -	€ -	€ -	€ -
Onttrekkingen aan reserves	€ -3.298.420	€ -3.097.865	€ -2.059.389	€ -1.733.393	€ -325.996
Resultaat	€ -69.453.474	€ -70.322.348	€ -70.735.848	€ -70.309.212	€ -426.636

Analyse overzicht van baten en lasten

Onderwerp	Verklaring	Resultaat	Effect op het totaal resultaat	Incidenteel/ structureel
Reserve egalisatie kapitaallasten	In 2017 is een bedrag € 1,1 miljoen afgeroomd, omdat het plafond van € 8,7 miljoen bereikt is door een lager werkelijk investeringsvolume en het later in gebruik nemen van activa.	€ 1.064.000	positief	incidenteel
Reserve BDUR projecten	Omdat op de andere thema's minder kosten voor de projecten BDUR zijn gemaakt, is de benodigde onttrekking uit de reserve veel lager dan begroot.	€ -1.274.000	neutraal	incidenteel
ESF subsidie	Door Brandweer Nederland is besloten een deel (€ 120.000) van de subsidie ESF in te zetten voor de landelijke projecten ELO en 'vakbekwaam blijven'. Hierdoor bedraagt de bijdrage aan de VRMWB € 80.000 terwijl rekening was gehouden met € 200.000. Het verschil wordt als verlies genomen.	€ -121.000	negatief	incidenteel
Reserve IKB vakantiegeld	Voor de invoering van het IKB in 2017 is een reserve ingesteld ter compensatie van de uitbetaling van het bovenwettelijk verlof. Voor het uitbetalen van bovenwettelijk verlof is een onttrekking van € 241.000 begroot, uitgaande van uitbetaling van alle bovenwettelijke uren aan iedere medewerker. Dit uitgangspunt is bijgesteld naar uitbetaling van 50% van de bovenwettelijke uren, waardoor een lagere onttrekking benodigd is.	€ -116.000	negatief	incidenteel
BDUR loon- en prijsbijstelling	In juli heeft het kabinet besloten over de doeluitkering aan de veiligheidsregio's loon- en prijsbijstelling toe te kennen. Dit leidt tot een hogere bate.	€ 110.000	positief	structureel
Overige kleine verschillen	Diverse kleine overschotten en tekorten zorgen voor een negatief resultaat.	€ -89.636	negatief	incidenteel
Totaal		€ -426.636		

4.6

Algemene Dekkingsmiddelen

Lasten excl. mutatie reserves	Rekening 2016	Begroting 2017 primaire	Begroting 2017 definitief	Rekening 2017	Saldo
1. Bestuur en organisatie	€ 2.889.650	€ 3.319.985	€ 3.280.695	€ 3.548.020	€ -267.325
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 6.617.329	€ 7.713.039	€ 7.956.766	€ 6.200.865	€ 1.755.901
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ 6.006.264	€ 6.186.899	€ 6.013.157	€ 5.856.274	€ 156.883
5. Incidentbestrijding	€ 47.250.216	€ 49.497.456	€ 49.637.776	€ 48.513.312	€ 1.124.464
6. Geneeskundige zorg	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
7. Middelen	€ 7.975.006	€ 8.993.805	€ 8.979.697	€ 8.173.700	€ 805.996
8. Algemene opbrengsten	€ 1.403.014	€ 1.493.002	€ 41.026	€ 129.861	€ -88.835
Totale lasten excl mutatie reserves	€ 74.405.460	€ 79.945.086	€ 78.795.517	€ 74.677.146	€ 4.118.371
BATEN thema's zonder opbrengsten uit bijdragen Rijk Politie en Gemeenten:					
1. Bestuur en organisatie	€ -58.476	€ -17.500	€ -17.500	€ -64.208	€ 46.708
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ -88.342	€ -100.900	€ -53.900	€ -40.640	€ -13.260
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ -894.553	€ -890.000	€ -890.000	€ -856.555	€ -33.445
5. Incidentbestrijding	€ -2.081.521	€ -1.840.009	€ -1.840.009	€ -2.691.851	€ 851.842
6. Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
7. Middelen	€ -881.307	€ -825.000	€ -790.000	€ -794.652	€ 4.652
8. Algemene opbrengsten	€ -16.629	€ -16.903	€ -16.903	€ -16.903	€ 0
Totale baten excl algemene dekkingsmiddelen	€ -4.020.826	€ -3.690.312	€ -3.608.312	€ -4.464.810	€ 856.498
RESULTAAT thema's zonder opbrengsten uit bijdragen Rijk, Politie en Gemeenten:					
1. Bestuur en organisatie	€ 2.831.174	€ 3.302.485	€ 3.263.195	€ 3.483.812	€ -220.616
2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ 6.528.987	€ 7.612.139	€ 7.902.866	€ 6.160.225	€ 1.742.642
3. Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4. Risicobeheersing	€ 5.111.712	€ 5.296.899	€ 5.123.157	€ 4.999.720	€ 123.438
5. Incidentbestrijding	€ 45.168.695	€ 47.657.447	€ 47.797.767	€ 45.821.461	€ 1.976.306
6. Geneeskundige zorg	€ 2.263.982	€ 2.740.899	€ 2.886.399	€ 2.255.114	€ 631.285
7. Middelen	€ 7.093.699	€ 8.168.805	€ 8.189.697	€ 7.379.048	€ 810.648
8. Algemene opbrengsten	€ 1.386.385	€ 1.476.099	€ 24.123	€ 112.957	€ -88.834
Totaal resultaat excl algemene dekkingsmiddelen	€ 70.384.634	€ 76.254.774	€ 75.187.205	€ 70.212.336	€ 4.974.869
Algemene dekkingsmiddelen:					
4.11 rijksbijdragen	€ -11.697.825	€ -11.592.709	€ -11.592.709	€ -11.702.395	€ 109.686
4.22 inkomensoverdachten profijtbeginners	€ -1.700.945	€ -1.635.633	€ -1.635.633	€ -1.541.265	€ -94.368
4.23 overige inkomensoverdrachten	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -
4.26 Inwonersbijdrage gemeenten	€ -58.091.133	€ -58.969.471	€ -58.969.471	€ -58.969.471	€ 0
4.29 subsidies	€ -248.185	€ -200.000	€ -225.000	€ -185.975	€ -39.025
Totaal algemene dekkingsmiddelen	€ -71.738.088	€ -72.397.813	€ -72.422.813	€ -72.399.106	€ -23.706
Totaal saldo van baten en lasten	€ -1.353.454	€ 3.856.961	€ 2.764.392	€ -2.186.770	€ 4.951.162

Mutaties reserves

a) onttrekkingen	€ -10.083.023	€ -11.990.962	€ -10.898.393	€ -9.505.761	€ -1.392.632
b) toevoegingen	€ 8.646.951	€ 8.134.001	€ 8.134.001	€ 8.195.195	€ -61.194
Totaal mutaties reserves	€ -1.436.072	€ -3.856.961	€ -2.764.392	€ -1.310.567	€ -1.453.825

Resultaatbepaling na bestemming

Uit het voorgaande blijkt het volgende financiële resultaat:

Saldo van baten en lasten	€ -1.353.454	€ 3.856.961	€ 2.764.392	€ -2.186.770	€ 4.951.162
Mutaties in reserves	€ -1.436.072	€ -3.856.961	€ -2.764.392	€ -1.310.567	€ -1.453.825
Resultaat	€ -2.789.526	€ -	€ -	€ -3.497.337	€ 3.497.337

4.7

Overzicht van de aanwending van het bedrag voor onvoorzien

Dit voorgeschreven overzicht ex. Artikel 28, lid b, BBV is niet opgenomen omdat binnen de begroting 2017 van VRMWB geen bedrag voor onvoorzien bestond. Van eventuele aanwending kan daarom ook geen sprake zijn.

4.8

Incidentele baten en lasten

Volgens artikel 28, lid c van het BBV dient een specificatie te worden opgenomen van de incidentele baten en lasten. Dit betreft incidentele afwijkingen die niet zijn begroot. Het overzicht geeft inzicht in het structurele evenwicht van de jaarrekening. In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste incidentele baten en lasten van 2017 opgenomen.

Dienstonderdeel	Baten		Lasten	
Programma Veiligheid				
Thema 1. Bestuur en organisatie				
- Fort Oranje	€	-	€	-800.000
Thema 7. Middelen				
- Teruggave loonheffing	€	-	€	117.000
Thema 8. Algemene opbrengsten				
- Vrijval reserve kapitaallasten	€	1.064.000	€	-
- ESF subsidie	€	-121.000		
	€	943.000	€	-683.000

4.9

Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves

Door het Ministerie van BZK wordt uitgegaan dat de mutaties in de reserves incidenteel van aard zijn, tenzij er sprake is van een uitzondering. Deze visie is ook terug te zien in de toevoegingen en onttrekkingen van de reserves van VRMWB. De reserves (en voorzieningen) worden jaarlijks geactualiseerd. Hierbij worden zowel de hoogte als het bestedingspatroon van de reserves geactualiseerd.

Programma Veiligheid	Mutaties reserves begrotingsjaar na wijziging			
	baten (onttrekking reserve)	waarvan structureel	lasten (toevoeging reserve)	waarvan structureel
Thema 1. Bestuur en organisatie	€ -173.179	€ -	€ -	€ -
Thema 2. Crisisbeheersing en rampenbestrijding	€ -386.517	€ -238.947	€ 351.561	€ 351.561
Thema 3. Regionale Bevolkingszorg	€ -	€ -	€ -	€ -
Thema 4. Risicobeheersing	€ -191.814	€ -	€ -	€ -
Thema 5. Incidentbestrijding	€ -6.635.170	€ -6.520.362	€ 7.425.383	€ 7.425.383
Thema 6. Geneeskundige zorg	€ -	€ -	€ -	€ -
Thema 7. Middelen	€ -385.689	€ -310.689	€ 418.251	€ 418.251
Thema 8. Algemene opbrengsten	€ -1.733.393	€ -1.347.504	€ -	€ -
	€ -9.505.761	€ -8.417.501	€ 8.195.195	€ 8.195.195

4.10

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) in werking getreden. Deze wet stelt grenzen aan de maximale bezoldiging voor topfunctionarissen en geeft beperkingen op het gebied van de onderdelen van het beloningspakket. Door de inwerkingtreding van deze Wet zijn bepaalde beloningen niet langer toegestaan. De algemene bezoldigingsnorm voor VRMWB voor 2017 bedraagt € 181.000. Voor de WNT geldt een publicatieplicht in de jaarrekening en tevens via de internetsite van de veiligheidsregio. Het inkomen van werknemers die geen topfunctionaris zijn maar wel een bezoldiging ontvangen die boven het algemene maximum uitkomt, moet ook gepubliceerd worden.

De WNT geldt voor topfunctionarissen. Dit betekent in de praktijk de bestuurder(s) en, onder bepaalde voorwaarden, de hoogste leidinggevende(n) van een organisatie. Ook functionarissen die werkzaamheden verrichten binnen een publieke of semipublieke organisatie, anders dan in dienstbetrekking dienen, onder voorwaarden, te worden gepubliceerd. Binnen VRMWB valt, gezien het criteria van de dagelijkse leiding over de gehele veiligheidsregio, alleen de algemeen directeur onder de meldingsplicht WNT.

Publicatie bezoldiging topfunctionarissen toezichthoudend orgaan 2017

Naam	Functie	2017			2016		
		Duur dienstverband	Maximale bezoldiging	Totale bezoldiging	Duur dienstverband	Maximale bezoldiging	Totale bezoldiging
P.G.A. Noordanus	Voorzitter AB/DB	01-01-2017 t/m 30-09-2017	€ 27.150	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 26.850	€ -
P.F.G. Depla	Plv. Voorzitter AB/DB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
Th. L. N. Weterings	Lid AB	28-11-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	n.v.t.	€ 17.900	€ -
A.M.T. Naterop	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
J.W.M.S. Minses	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
M.H.M.R. de Hoon	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
F.A. Petter	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
M. Starmans	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
G.L.C.M. de Kok	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
H. van Rijnbach-de Groot	Lid AB	01-01-2017 t/m 30-11-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
M.W.M. de Vries	Lid AB	20-12-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	n.v.t.	€ 17.900	€ -
W. van Hees	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
A.J.W. Boelhouwer	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
M.W.A.M. van Stappershoef	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	28-09-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
J. Vonk-Vedder	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-12-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
R.F.I. Palmén	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
W.C. Luijendijk	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
J.P.M. Klijs	Lid AB/DB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
J.F.M. Janssen	Lid AB/DB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
S.W.Th. Huisman	Lid AB/DB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
J.M.L. Niederer	Lid AB/DB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
M. van der Meer Mohr	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
R.P. van den Belt	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
A.M.P. Kleijngeld	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
Y.C.M.G. de Boer	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-02-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
J.J.C. Adriaansen	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
A. Noordergraaf	Lid AB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -
L.C. Poppe-de Looff	Lid AB/DB	01-01-2017 t/m 31-12-2017	€ 18.100	€ -	01-01-2016 t/m 31-12-2016	€ 17.900	€ -

Publicatie bezoldiging leidinggevende topfunctionarissen 2017

	N. van Mourik	
Functiegegevens	Algemeen directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-01-2017 t/m 28-02-2017	
Deeltijdfactor in fte	1	
Gewezen topfunctionaris?	nee	
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	28.048
Beloningen betaalbaar op termijn	€	2.891
<i>Sub totaal</i>	€	30.940
Individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	29.258
-/- Onverschuldigd betaald bedrag*	n.v.t.	
Totale bezoldiging	€	30.940
*Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	De bonus van € 5.197 van de heer Van Mourik mag ex. art.3, lid 2 WNT Uitvoeringsregeling voor de toets aan het bezoldigingsmaximum worden toegerekend aan het jaar 2016.	
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	01-01-2016 t/m 31-12-2016	
Deeltijdfactor 2016 in fte	1	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	133.144
Beloningen betaalbaar op termijn	€	14.942
Totale bezoldiging 2016	€	148.086

	M.T.C. van Lieshout	
Functiegegevens	Algemeen directeur	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	15-05-2017 t/m 31-12-2017	
Deeltijdfactor in fte	1	
Gewezen topfunctionaris?	nee	
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	85.435
Beloningen betaalbaar op termijn	€	10.888
<i>Sub totaal</i>	€	96.323
Individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum	€	114.551
-/- Onverschuldigd betaald bedrag*	n.v.t.	
Totale bezoldiging	€	96.323
*Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	
Gegevens 2016	n.v.t.	

	D.G.L. Kransen
Functiegegevens	Waarnemend algemeen directeur / Regionaal Commandant
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01-03-2017 t/m 14-05-2017
Deeltijdfactor in fte	1
Gewezen topfunctionaris?	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 31.741
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 3.590
<i>Sub totaal</i>	€ 35.331
Individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 37.192
-/- Onverschuldigd betaald bedrag*	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 35.331
*Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Gegevens 2016	n.v.t.
Functiegegevens	Regionaal Commandant
Aanvang en einde functievervulling in 2017	15-05-2017 t/m 31-12-2017
Deeltijdfactor in fte	1
Gewezen topfunctionaris?	ja
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 97.347
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 11.054
<i>Sub totaal</i>	€ 108.402
Individuele toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 115.047
-/- Onverschuldigd betaald bedrag*	n.v.t.
Totale bezoldiging	€ 108.402
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.

Er zijn binnen VRMWB geen overige functionarissen, met of zonder aanstelling, geweest in 2017 welke op basis van de gestelde WNT-norm dienen te worden opgenomen in de jaarrekening of ter publicatie.

4.11

Niet uit de balans bijkende rechten en verplichtingen

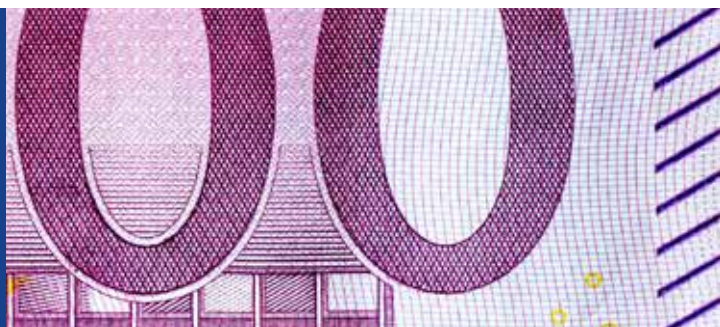

VRMWB heeft tevens enkele (mogelijke) verplichtingen die materieel van omvang zijn (> € 300.000), maar die niet in de balans zijn opgenomen. De belangrijkste verplichtingen staan in de onderstaand tabel vermeld.

Omschrijving	Looptijd contact	Bedrag (per jaar)	Opmerking
Onderhoud technische infrastructuur VRMWB, TIS-2014	30-6-2019	€ 1.400.000	verplichting
Schoonmaakonderhoud	1-9-2018	€ 360.051	verplichting
Levering Electriciteit	31-12-2019	€ 299.071	verplichting
Levering Gas	31-12-2019	€ 376.197	verplichting
KPN businessline mobiel	31-12-2018	€ 426.000	verplichting
Furie blusbootdiensten	1-10-2039	€ 260.000	verplichting
Borgstelling grondaankoop Nationale Politie meldkamer BOZ	31-12-2020	€ 500.000	verplichting
		€ 3.621.319	

4.12

Bijlage verantwoordings- informatie specifieke uitkeringen (SISA)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018

JenV	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR)	Besteding (jaar T)	
		Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's	<i>Aard controle R Indicatornummer: A2/01</i> € 9.840.800	

5

Overige gegevens

5 Overige gegevens

5.1 Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2018 hebben zich enkele gebeurtenissen voorgedaan welke dienen te worden toegelicht in het kader van de jaarrekening 2017. Deze gebeurtenissen staan hieronder nader toegelicht maar zijn nog niet opgenomen in de jaarrekening.

Besluit AB 1 februari 2018 over vrijval reserves

Het beeld leeft bij sommige gemeenten dat de veiligheidsregio veel middelen aan reserves en voorzieningen heeft die wellicht niet noodzakelijk zijn. In 2017 is per reserve bekeken of voor een goede bedrijfsvoering het noodzakelijk is de reserve aan te houden of dat deze kan vervallen.

Het AB heeft in de vergadering van 1 februari besloten:

- Reserves die voor gemeenten of voor een specifieke gemeente worden aangehouden door de veiligheidsregio vrij te laten vallen aan die gemeenten. Dit geldt onder andere voor de reserve BTW Compensatie Gemeenten t.b.v. onderhoud kazernes, toolbox brandveiligheid, resultaat FLO Breda.
- Reserves met een specifieke bestemming, die al meer dan twee jaar bestaan en/of waar nog geen specifieke plannen onderliggen en nog niet worden uitgevoerd, vrij te laten vallen.
- De reserve crises en calamiteiten (voorheen exploitatieresultaat VR), bedoeld voor het opvangen van schommelingen in de jaarlijkse uitgaven die verband houden met het aantal en de omvang van crises, calamiteiten en incidenten, te verhogen van 1% naar 2%. Op deze wijze wordt de slagkracht om te handelen in dergelijke situaties verhoogd. Hierdoor kan (eventueel) voorkomen worden dat gemeenten jaarlijks hun bijdrage moeten aanpassen in verband met aard, omvang en aantal crises en calamiteiten. Het bestuur dient altijd over de inzet van deze reserve te beslissen.
- Het risico van de aansprakelijkheid Brand Moerdijk niet financieel te vertalen in het weerstandsvermogen / niet te reserveren in een reserve.

Dit besluit wordt conform het BBV in 2018 verwerkt na vaststelling van de jaarrekening, waarna de vrijgevallen reserves worden terugbetaald aan de gemeenten.

Concessie Openbaar Meldsysteem

Voor sommige instellingen en bedrijven geldt een wettelijke verplichting om aangesloten te zijn op een systeem met een automatische melding naar de meldkamer (Openbaar Meldsysteem). Dit wordt binnen de regio uitgevoerd door Siemens, die hiervoor tevens een brandweervergoeding in rekening brengt bij de abonnees. Eind 2015 heeft Nysingh advocaten een advies over OMS uitgebracht, waaruit blijkt dat er geen wettelijke basis is voor de OMS-brandweervergoeding en dat het kostenverhaal in strijd is met de wet. Dit wordt bevestigd door een second opinion. De conclusie uit de rapporten is dat het verlengen of opnieuw aangaan van een concessieovereenkomst onrechtmatig is.

De concessie met Siemens loopt per 1 april 2018 af. Het AB heeft besloten om de markt vrij te geven en geen nieuwe concessie aan te gaan met Siemens. Dit betekent voor de veiligheidsregio een verlies aan inkomsten van € 730.000 structureel. De veiligheidsregio heeft geen financiële mogelijkheden om dit verlies aan inkomsten zelf op te vangen. Besloten is dit verlies vanaf 2019 te compenseren door het verhogen van de gemeentelijke bijdrage via het kostenverdeelmodel en dit te verwerken in de beleidsbegroting 2019. Voor 2018 wordt het positieve resultaat 2017 gereserveerd om de opbrengsten te compenseren.

Vennootschapsbelasting

Als gevolg van de Wet Modernisering vennootschapsbelasting is VRMWB vanaf 1 januari 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. Na onderzoek door een belasting adviesbureau in 2017 is gebleken dat in 2016 voor geen van de activiteiten van de veiligheidsregio sprake is van een fiscale onderneming, zodat VRMWB in 2016 geheel niet belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Voor 2017 wordt eenzelfde onderzoek uitgevoerd. Hierbij wordt uitgegaan van dezelfde argumenten en kostentoekening als in 2016 omdat de belastingdienst nog geen standpunt op de aangifte ingenomen heeft.

5.2

Intekentaken gemeenten

Intekentaak FLO

Het betreft de FLO rechten van medewerkers van VRMWB die nog voor rekening komen van de gemeenten waar de medewerkers voorheen werkzaam waren. In onderstaand overzicht is de begroting en realisatie opgenomen van de FLO in 2017. De huidige intekentaken hebben betrekking op de, met 4 gemeenten, gemaakte afspraken bij de regionalisering van de brandweer.

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Vershil
regionalisering brandweer:			
- Breda	€ 281.136	€ 243.244	€ 37.892
- Tilburg	€ 316.240	€ 321.452	€ -5.212
- Roosendaal	€ 120.544	€ 106.093	€ 14.451
- Bergen op Zoom	€ 102.686	€ 90.375	€ 12.311
Totaal FLO intekentaak	€ 820.606	€ 761.164	€ 59.442

Indien er een positief verschil is ten aanzien van de FLO intekentaak dan dient het bedrag te worden terugbetaald aan de betreffende gemeente. Indien er sprake is van een negatief verschil dan dient het bedrag nog in rekening te worden gebracht door VRMWB bij de betreffende gemeente. In het geval van de intekentaak FLO van de gemeente Breda wordt het bedrag verrekend met de reservering van voorschotbedragen FLO Breda, die gevormd is uit de resultaten op de intekentaak FLO Breda van voorgaande jaren.

De keuze om langer door te werken of om gebruik te maken van het FLO overgangsrecht betreft een individueel recht van de betreffende medewerkers. Deze keuze ligt vooraf niet vast. Hierdoor ontstaan verschillen tussen de begroting en de realisatie.

Intekentaak kazernes

In 2013 is een besluit genomen over de overdracht van een 9-tal kazernes van een zevental gemeenten aan VRMWB per 31 december 2013. Met deze overdracht zijn er tevens afspraken gemaakt over de verrekening van de eigenaarskosten zoals belastingen, verzekeringen en kapitaallasten. Deze kosten worden één op één verrekend met de betreffende gemeente.

	Begroting 2017	Realisatie 2017	Vershil
Gemeente			
- Breda	€ 120.387	€ 114.591	€ 5.796
- Loon op Zand	€ 86.719	€ 74.718	€ 12.001
- Waalwijk	€ 47.854	€ 46.198	€ 1.656
- Aalburg	€ 42.336	€ 40.573	€ 1.763
- Gilze Rijen	€ 31.832	€ 30.343	€ 1.489
- Bergen op Zoom	€ 399.072	€ 386.942	€ 12.130
- Alphen Chaam	€ 1.394	€ 1.302	€ 92
Totaal intekentaak kazernes	€ 729.594	€ 694.667	€ 34.927

Eind 2017 is één kazerne terug overgedragen aan een gemeente.

6

Controleverklaring

Deloitte Accountants B.V.
Flight Forum 1
5657 DA Eindhoven
Postbus 376
5600 AJ Eindhoven
Nederland

Tel: 088 288 2888
Fax: 088 288 9839
www.deloitte.nl

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN JAARREKENING 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant te Tilburg gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- Geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2017 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant op 31 december 2017 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten (BBV).
- Zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2017 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het controleprotocol 2017 dat door het algemeen bestuur is vastgesteld op 1 februari 2018, agendapunt 5.5.

De jaarrekening bestaat uit:

- De balans per 31 december 2017.
- Het overzicht van baten en lasten over 2017.
- De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.
- De bijlage verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen (SISA) over 2017.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol 2017 dat is vastgesteld op 1 februari 2018 en het Controleprotocol WNT 2017. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (VIO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853. Deloitte Accountants B.V. is a Netherlands affiliate of Deloitte NWE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited.

2018.041101/YW/1

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 829.600, waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2017.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij aan het algemeen bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de materialiteit rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

VERKLARING OVER DE IN DE JAARSTUKKEN OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de ontwikkeling, organisatie VRMWB, de programmaverantwoording en de paragrafen zijn opgenomen (hoofdstuk 1 tot en met 3 van de jaarstukken).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is zoals bedoeld in artikel 213 lid 3 sub d Gemeentewet en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de voor de gemeenschappelijke regeling van toepassing zijnde vereisten in de Gemeentewet en aan de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, waaronder verordeningen van de gemeenschappelijke regeling, zoals opgenomen in het controleprotocol 2017.

In dit kader is het dagelijks bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol 2017 dat is vastgesteld op 1 februari 2018 en de Regeling Controleprotocol Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) 2017, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

Deloitte.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 3 april 2018

Deloitte Accountants B.V.

Was getekend: drs. J.J. Zuidema RA

2018.041101/YW/4

7 Bijlagen

7 Bijlagen

7.1 Afschrijvingstermijnen activa

De gehanteerde afschrijvingstermijnen zijn gebaseerd op lineaire afschrijvingen, volgens onderstaande termijnen.

Activa	Afschrijvings- termijn
<u>materiële vaste activa</u>	
a. gronden en terreinen	
grond	geen
b. woonruimten	
n.v.t.	
c. bedrijfsgebouwen	
- semi-permanente opstallen	20 jaar
- overige opstallen	40 jaar
- verbouwingkosten gebouwen	10 jaar
d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
n.v.t.	
e. vervoermiddelen	
- dienstvoertuigen	8 jaar
- dienstvoertuigen, kort	5 jaar
- rollend (operationeel) materieel kort	5 jaar
- rollend (operationeel) materieel intensief gebruik	7 jaar
- rollend (operationeel) materieel middellang	10 jaar
- rollend (operationeel) materieel lang	15 jaar
- rollend (operationeel) materieel extra lang	20 jaar
- inventaris voertuigen	7 jaar
f. machines, apparaten en installaties	
- installaties gebouw	15 jaar
- automatisering, p.c.'s / randapp.	3 jaar
- automatisering, servers / netwerkkapp.	5 jaar
- automatisering, techniek GMK	6 jaar
- automatisering, netwerkbekabeling e.d.	10 jaar
- (tele-)communicatie-apparatuur	5 jaar
- (operationele) machines, apparaten en installaties kort	5 jaar
- (operationele) machines, apparaten en installaties intensief gebruik	7 jaar
- (operationele) machines, apparaten en installaties middellang	10 jaar
- (operationele) machines, apparaten en installaties lang	15 jaar
- (operationele) machines, apparaten en installaties extra lang	20 jaar
- smartphones	3 jaar
g. overige materiële vaste activa	
- (operationeel) overig materieel kort	5 jaar
- (operationeel) overig materieel intensief gebruik	7 jaar
- (operationeel) overig materieel middellang	10 jaar
- (operationeel) overig materieel lang	15 jaar
- (operationeel) overig materieel extra lang	20 jaar
- inrichting en inventaris gebouwen	10 jaar
- kantoor- en keukenapparatuur	5 jaar
- specifieke bedrijfsmiddelen, brandkranen/nortonputten	30 jaar
- tijdelijke voorzieningen VOC	3 jaar
<u>immateriële activa</u>	
projectkosten (onderzoek en ontwikkeling)	3 jaar

7.2 Lijst van veelgebruikte afkortingen

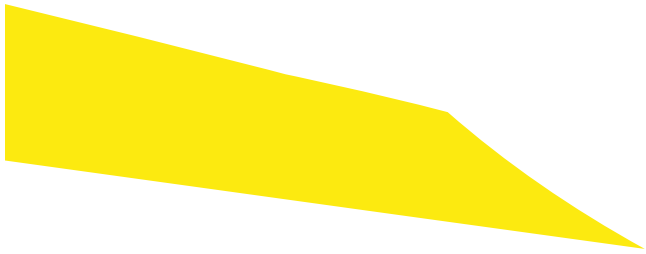
Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BCF	BTW-Compensatiefonds
BDUR	Besluit DoelUitkering Rampenbestrijding
BMWB	Brandweer Midden- en West-Brabant
BPM	Belasting van Personenauto's en Motorrijwielen
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BRW	Brandweer
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BURAP	Bestuursrapportage
BZ	Bevolkingszorg
CaCo	Calamiteiten Coördinator
CIST	Crisis Informatie Schrijf Tool
COPI	Commandando Plaats Incident
DB	Dagelijks Bestuur
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
e-HRM	Electronic Human Resource Management
ELO	Electronische LeerOmgeving
ESF	Europees Sociaal Fonds
FIDO	Financiering Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsonslag
FTE	Full Time Equivalent
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GHOR MWN	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen Brabant Midden-West-Noord
GMK	Gemeenschappelijke Meldkamer
GMZ	Gemeenschappelijke Meldkamer Zeeland
GRIP	Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure
GROS	Grensoverschrijdende Samenwerking
HRM	Human Resource Management
ICT	Informatie- en Communicatie Technologie
IFV	Instituut Fysieke Veiligheid
IKB	Individueel Keuzebudget
IOV	Impuls Omgevingsveiligheid
IV	Informatievoorziening
JenV	Justitie en Veiligheid
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
LCMS	Landelijk Crisis Management Systeem
LMO	Landelijke Meldkamer Organisatie
MDP	Multidisciplinaire Planvorming
MOTO	Multidisciplinair Opleiden Trainen en Oefenen
NCW	Netcentrisch Werken
NRK	Nederlandse Rode Kruis
OMS	Openbaar Meldsysteem
OMWB	Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant
OTO	Opleiden, Trainen en Oefenen
OvD	Officier van Dienst
OvD-G	Officier van Dienst Geneeskundig
P&C	Planning en Control
PPS	Publiek-Private Samenwerking
RAV	Regionale Ambulance Voorziening
RB	Risicobeheersing
RCP	Regionaal Crisisplan
ROT	Regionaal Operationeel Team
SISA	Single Information, Single Audit
TFL	Techniek, Facilitair en Logistiek
VB	Veiligheidsbureau
VIK	Veiligheid Informatie Knooppunt
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRBN	Veiligheidsregio Brabant Noord
VRBZO	Veiligheidsregio Brabant Zuid-Oost
VRMWB	Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
WNT	Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de publieke- en semipublieke sector

7.3 Verantwoording IOV gelden

Verantwoording projectsubsidies

Subsidieverstrekingen Impuls Omgevingsveiligheid (IOV)	
In 2017 aangevraagde subsidies bij:	Toegekend aan Brabant-Zuidoost door Provincie Zuid-
Naam, omschrijving	IOV deelprogramma 4
Bedrag	€ 198.360
Begroting	€ 180.000
Beschikking	€ 202.145
Financiële administratie	€ 50.536
Verschillen	Het restant van de subsidie zal in 2018 worden ontvangen. De controleverklaring en gewaarmerkte verantwoording voor deze subsidie is al uitgevoerd en afgegeven.

VEILIGHEIDSREGIO
MIDDEN- EN WEST-BRABANT

Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
Postbus 3208, 5003 DE Tilburg

Bezoekadres
Doornboslaan 225-227, Breda
Telefoon 088 22 50 000

info@veiligheidsregiomwb.nl
www.vrmwb.nl